

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 1/2023

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сейткасымова Р. Р.
Коллегия мүчөлөрү: Мулкубатова Н. Р.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Жоробекова А. Т.

Жооптуу катчы: Маманова А.А.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:

телефон: (996 312) 61 10 38 телефону

факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот

<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:

телефон: (996 312) 61 08 59 телефону

факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот

<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Maxima» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, К.Тыныстанов атындагы көчө, 197/1.

2023-жылдын 15-июнунда басууга кол коюлган.

2023-жылдын 20-июнунда басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2023-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сейткасымова Р. Р.
Члены коллегии: Мулкубатова Н. Р.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Жоробекова А.Т.

Ответственный секретарь: Маманова А.А.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Maxima».

г. Бишкек, ул. Тыныстановна, 197/1

Подписано в печать 15 июня 2023 года.

Отпечатано 20 июня 2023 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2023 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – февраль, июнь, август, ноябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в феврале, июне, августе, ноябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 25-январындагы № 2023-П-12/4-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 29-декабрындагы № 2021-П-12/75-2-(НПА) «Мурабаха операциясын эсепке алуу тартибин бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 31-январында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 12
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 30 - январындагы № 2023-П-07/6-1-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 31-январында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 14
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 3-февралындагы № 2023-П-14/8-2-(НПА) «Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо тартибин бекитүү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 15-февралында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 15
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 22-февралындагы № 2023-П-14/11-5-(ПС) «Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетторун түзүүгө, жарыялоого жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына берүүгө карата талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2023-жылдын 25-февралында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 29
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 22-февралындагы № 2023-П-15/11-6-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 27-декабрындагы № 2017-П-15/54-4-(НПА) «Күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алынуучу кредит портфелин алууга карата минималдуу талаптарды бекитүү жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» токтому (2023-жылдын 25-февралында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 58

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 24-февралындагы № 2023-П-12/12-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 5-сентябрындагы № 2022-П-33/55-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 22-июлундагы № 2022-П-33/45-2-(НПА) «Чет өлкө валютасында алмашуу операцияларын жүргүзүү чөйрөсүндө убактылуу чечимдер жөнүндө» токтомунун аракетин убактылуу токтотуу тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 25-февралында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 62
7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 27-февралындагы № 2023-П-07/13-2-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 28-февралында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 64
8. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 15-мартындагы № 2023-П-17/16-4-(НПА) «Коммерциялык банктардын уставдык жана өздүк (жөнгө салуучу) капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 17-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 65
9. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 15-мартындагы № 2023-П-13/16-6-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоо тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 22-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 68
10. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 29-мартындагы № 2023-П-12/20-5-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 6-октябрындагы № 2022-П-12/62-2-(НПА) «Баткен жана Ош областтарындагы куралдуу кагылышуунун натыйжасында жабыркаган коммерциялык банктардын, банк эмес жана адистештирилген финансы-кредит уюмдардын кардарларына колдоо көрсөтүү маселелери боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым чечимдери тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө» токтому (2023-жылдын 30-мартында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 72

11. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 31-мартындагы № 2023-П-14/21-1-(ПС) «Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2023-жылдын 3-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 74
12. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2023-жылдын 31-мартындагы № 2023-П-14/21-2-(ПС) «Эсептешүү банкына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2023-жылдын 3-апрелинде Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 91

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Порядка по учету операции мурабаха» от 29 декабря 2021 года № 2021-П-12/75-2-(НПА)» от 25 января 2023 года № 2023-П-12/4-3-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 31 января 2023 года)..... 102
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» от 30 января 2023 года № 2023-П-07/6-1-(ДКП) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 31 января 2023 года)..... 104
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Порядка предоставления услуг, связанных с виртуальными активами» от 3 февраля 2023 года № 2023-П-14/8-2-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 15 февраля 2023 года)..... 105
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О требованиях к формированию, публикации и предоставлению в Национальный банк Кыргызской Республики финансовой отчетности операторов платежных систем/платежных организаций» от 22 февраля 2023 года № 2023-П-14/11-5-(ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 25 февраля 2023 года).119
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Минимальных требований по формированию кредитного портфеля, принимаемого в качестве залогового обеспечения» от 27 декабря 2017 года № 2017-П-15/54-4-(НПА)» от 22 февраля 2023 года № 2023-П-15/11-6-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 25 февраля 2023 года)..... 146

6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О приостановлении действия постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О временных решениях в сфере проведения обменных операций с иностранной валютой» от 22 июля 2022 года №2022-П-33/45-2-(НПА)» от 5 сентября 2022 года № 2022-П-33/55-1-(НПА)» от 24 февраля 2023 года № 2023-П-12/12-1-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 25 февраля 2023 года) 150
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» от 27 февраля 2023 года № 2023-П-07/13-2-(ДКП) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 28 февраля 2023 года) 152
8. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О минимальном размере уставного и собственного (регулятивного) капиталов коммерческих банков» от 15 марта 2023 года № 2023-П-17/16-4-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 17 марта 2023 года)..... 153
9. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 года № 95/4» от 15 марта 2023 года № 2023-П-13/16-6-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 22 марта 2023 года)..... 156
10. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых решениях Национального банка Кыргызской Республики по вопросам оказания поддержки клиентам коммерческих банков, небанковских и специализированных финансово-кредитных организаций, пострадавшим в результате вооруженного конфликта в Баткенской и Ошской областях» от 6 октября 2022 года №2022-П-12/62-2-(НПА)» от 29 марта 2023 года № 2023-П-12/20-5-(НПА) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 30 марта 2023 года)..... 160

11. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О требованиях по обеспечению информационной безопасности операторов платежных систем и платежных организаций» от 31 марта 2023 года № 2023-П-14/21-1-(ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 3 апреля 2023 года)..... 162
12. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к расчетному банку» от 31 марта 2023 года № 2023-П-14/21-2-(ПС) (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 3 апреля 2023 года). 178

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 25-январындагы
№ 2023-П-12/4-3-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 29-декабрындагы № 2021-П-12/75-2-(НПА) «Мурабаха операциясын эсепке алуу тартибин бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2021-жылдын 29-декабрындагы № 2021-П-12/75-2-(НПА) «Мурабаха операциясын эсепке алуу тартибин бекитүү тууралуу» токтомунун 3-пунктуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

– үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«– 2024-жылдын 1-январына чейинки мөөнөттө автоматташтырылган маалыматтык банк системасын жана эсепке алуу саясаттарын Мурабаха операциясын эсепке алуу тартибинин талаптарына ылайык келтирсин;»;

– төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«– ушул токтомдун талаптарынын аткарылышы жөнүндө банктарды көзөмөлдөө башкармалыгына ай сайын отчеттук айдан кийинки айдын 5-күнүнө чейин маалымат беришсин.».

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгы 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 30-январындагы
№ 2023-П-07/6-1-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 13, 63 жана 64-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чени жылдык 13,00 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.

2. Токтом 2023-жылдын 31-январынан тартып күчүнө кирет.

3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында токтом кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде жарыяланышын камсыз кылсын.

4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 3-февралындагы
№ 2023-П-14/8-2-(НПА)

Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо тартибин бекитүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо тартиби бекитилсин (кошо тиркелет).

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтер алынган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Төлөм системалары башкармалыгы токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин жана коммерциялык банктарды тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2023-жылдын 3-февралындагы
№ 2023-П-14/8-2-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо

ТАРТИБИ

1. Жалпы жоболор

1. Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо боюнча ишкердик лицензиялануучу ишкердиктин түрү болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык, виртуалдык активдер боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган (мындан ары – ыйгарым укуктуу орган) тарабынан берилген лицензиянын негизинде жүзөгө ашырылат.

2. Виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочу катары Кыргыз Республикасынын аймагында катталган жана Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык, виртуалдык активдер боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан берилген лицензиянын негизинде виртуалдык активдерге байланышкан кызматтардын бир же бир нече түрлөрүн ишкердик иш катары сунуштаган юридикалык жак саналат.

3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочу катары виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштаган, Улуттук банктын көзөмөлүнө алынган юридикалык жактардын ишин Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген талаптарга ылайык жөнгө салат жана көзөмөлдөйт.

4. Виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочу катары виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштаган башка юридикалык жактардын иши ыйгарым укуктуу орган тарабынан Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамдарына жана ыйгарым укуктуу органдын ченемдик укуктук актыларына ылайык жөнгө салынат жана көзөмөлдөнөт.

5. Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоо тартибинде (мындан ары – Тартип) коммерциялык банктар (банктар)

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамына, Кыргыз Республикасынын «Банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамына, Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык, виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштаган учурда, аларга карата минималдуу талаптар белгиленет.

6. Бул Тартиптин талаптары виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочу катары виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштаган банктардын ишине таркатылат.

7. Банк Улуттук банктын макулдугу боюнча жана ыйгарым укуктуу органдын тиешелүү лицензиясын алуу менен виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочу катары виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоого укуктуу.

8. Банк ушул Тартипте белгиленген талаптарга ылайык, виртуалдык активдерге байланышкан төмөнкү кызматтарды гана сунуштоого укуктуу:

- 1) виртуалдык активдерди которуу;
- 2) виртуалдык активдерди сактоо, башкаруу жана контролдоо;

3) эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштырууга жана (же) сатууга байланышкан финансылык кызматтарды сунуштоо.

Банкка Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана ушул Тартипте каралбаган виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды көрсөтүүгө, анын ичинде төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- 1) виртуалдык активдерди сатып алуу жана сатуу (алмаштыруу);
- 2) виртуалдык активдер менен ортодо алмашуу.

9. Банк тарабынан ушул Тартиптин талаптары бузулган учурда, Улуттук банк Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык таасир этүү чараларын колдонууга жана ыйгарым укуктуу органда банктын лицензиясынын аракетин убактылуу токтотуу/ кайтарып алуу жол-жобосун демилгелөөгө укуктуу.

2. Терминдер жана аныктамалар

10. Ушул Тартипте колдонулган терминдерди жана аныктамаларды Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамдарында колдонулган мааниде түшүнүү зарыл.

3. Виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашыруу лицензиясын алуу үчүн виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органына кайрылууга Улуттук банктын макулдугун алуу тартиби

11. Банк виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашыруу максатында Улуттук банктын макулдугун алуусу зарыл.

Банк Улуттук банктын макулдугун алгандан кийин, Кыргыз Республикасынын виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү мыйзамдарынын жана ыйгарым укуктуу органдын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык, виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашырууга лицензия берүү жөнүндө арызы менен ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга кайрылат.

12. Виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашырууга Улуттук банктын макулдугун алуу үчүн, банк Улуттук банкка документтер топтомун тапшырууга тийиш, анда төмөнкүлөр камтылуусу зарыл:

– банк Башкармасынын төрагасынын колу коюлган жана банктын мөөрү менен тастыкталган виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашырууга макулдук берүү маселесин кароо жөнүндө арыз;

– директорлор кеңешинин отурумунун протоколунан толук көчүрмө, анда директорлор кеңешинин виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашырууга уруксат берүүчү чечими, ошондой эле директорлор кеңеши болжолдонгон операцияларга жана алардын банктын ишине тийгизген таасирине ар тараптуу талдоо жүргүзгөндүгү, банк тобокелдик-менеджмент кызматынын корутундусунун негизинде жаңы операцияларга байланыштуу тобокелдиктерди идентификациялагандыгы тууралуу

маалымат, корутундунун банктын мөөрү менен тастыкталган көчүрмөсү камтылат;

– виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашыруу боюнча банктын бекитилген бизнес-планы, анда мындай ишти жүзөгө ашыруу зарылдыгынын экономикалык негиздемеси, иш-чараларды жүргүзүү боюнча маркетинг планы, болжолдонгон экономикалык эсептөөлөр, тобокелдиктерди тескөө боюнча стратегия камтылат;

– банктын ишин кеңейтүү пландаштырылгандыгына байланыштуу анын кайра каралган уюштуруу түзүмү (зарылдыгына жараша);

– болжолдонгон операцияларга байланыштуу кирешени болжолдоо;

– виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашыруу тартибин жөнгө салуучу жана ички контролдоо системасынын элементтерин камтуучу ички ченемдик документтер;

– маалымат коопсуздугун (киберкоопсуздукту) жана иш үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу иштеп чыгуу тартибин жөнгө салуучу эрежелер жана жол-жоболор;

– ички контролдоо программасынын, финансылык мониторингдин ички эрежелери жана жол-жоболору жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого), террористтик ишти каржылоого жана массалык жок кылуу куралдарын жайылтууну каржылоого бөгөт коюуга багытталган башка жол-жоболор.

13. Улуттук банк банктын виртуалдык активдерге байланышкан ишти жүзөгө ашырууга даярдыгын текшерүүгө укуктуу.

14. Улуттук банк виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишти жүзөгө ашырууга макулдук алуу жөнүндө арызын 30 (отуз) календарлык күн ичинде кароого алат.

Улуттук банктын макулдук алуу жөнүндө арызды канааттандыруу/канааттандыруудан баш тартуу жөнүндө чечими Улуттук банктын төрагасы/банктык көзөмөл жана лицензиялоо маселелерин тескөөгө алган Башкарманын мүчөсү тарабынан кабыл алынат.

Улуттук банк чечим кабыл алынган датадан тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ал тууралуу банкка кат жүзүндө билдирет.

15. Ушул Тартипке ылайык Улуттук банкка берилүүчү жана бирден көп барактан турган документтердин ар бир барагы тизмектелип, көктөлүп, номер жана кол коюлуп, талаптагыдай күбөлөндүрүлүүгө тийиш. Зарыл учурларда, Улуттук банктын талабы боюнча айрым документтер электрондук формада берилүүсү зарыл.

16. Улуттук банк тарабынан документтерди кароо мөөнөтүнө арыз ээсинин документтерди жеткире иштеп чыгууга короткон убактысы, ошондой эле ушул Тартиптин 14-пунктунда көрсөтүлгөн текшерүү мөөнөтү кирбейт.

Эгерде Улуттук банк тарабынан алынган документтер Улуттук банк белгилеген талаптарга жооп бербесе, документтерди кароо мөөнөтү белгиленген талаптарга ылайык келген документтер кабыл алынган датадан башталат.

17. Сын-пикирлерди эске алуу менен кошумча/жеткире иштелип чыккан документтер банк документтерди жеткире иштеп чыгууга алган датадан тартып 10 (он) жумуш күнүнөн ашпаган мөөнөттө Улуттук банкка тапшырылууга тийиш.

4. Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштаган банктарга карата талаптар

18. Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтар атайын адистештирилген платформаларда сунушталат.

19. Банк 20-пунктта көрсөтүлгөн жана/же виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочулар менен түзүлгөн келишим боюнча бир же бир нече кызматты ушул Тартиптин талаптарына ылайык агент катары сунуштоого укуктуу.

20. Банк виртуалдык активдер чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органдын тиешелүү лицензиясы болгон шартта төмөнкү кызматтарды сунуштоого укуктуу:

1) кардардын атынан жана анын кызыкчылыгында атайын адистештирилген платформалар аркылуу виртуалдык активдерди которуу (виртуалдык активдер бир дарегинен же эсебинен башкага өтүү).

2) виртуалдык активдерди жооптуу сактоо жана (же) администрлөө (тескөө), контролдоо же аларды контролдоо мүмкүндүгүн берүүчү инструменттерди колдонуу.

Виртуалдык активдерди сактоо, тескөө жана контролдоо үчүнчү жактардын кызыкчылыгында жана алардын атынан виртуалдык активдерди өз алдынча которуу мүмкүнчүлүгү менен виртуалдык активдердин жана аларды контролдоо инструменттеринин сакталышын камсыз кылууга тийиш. Виртуалдык активдерди сактоо, тескөө жана контролдоо кызматтарын сунуштаган банк мындай тескөө жана которуу виртуалдык актив ээсинин тапшырмасына ылайык аткарылса гана аларды которот.

3) эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштырууга жана (же) сатууга байланышкан финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана (же) ага катышуу.

Виртуалдык активдерди баштапкы жайгаштырууга жана (же) сатууга байланышкан финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган банк эмитенттин атынан, эсебинен жана анын кызыкчылыгында виртуалдык активдери баштапкы жайгаштыруу жана (же) сатуу боюнча бүтүмдөрдү түзүүгө укуктуу.

21. Виртуалдык активдер укугуна ээ болуу жана аны өткөрүп берүү шарттары смарт-контракттарга, бөлүштүрүлгөн реестрлер технологиясынын жана (же) ушул сыяктуу технологиянын алдын ала белгиленген алгоритмдерине жана функцияларына ылайык белгилениши мүмкүн, эгерде бул Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбесе, анда алар мындай технологиянын алкагында түзүлөт, сакталат жана жүгүртүлөт.

22. Катышуучулардын виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоодогу өз ара мамилелери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген, катышуучулар ортосунда түзүлгөн келишимдерге ылайык белгиленет.

23. Банк банктын программалык тиркемесинде же виртуалдык активди сактоо жана которуу үчүн каралган башка механизмде/ каражатта виртуалдык актив капчыгындагы активди сактоо жана которуу механизмдин камсыз кылууга милдеттүү.

24. Виртуалдык активдер аларды эсепке алууга мүмкүндүк берүүчү атайын программалык камсыздоодо эсепке алынууга тийиш, мында

бухгалтердик эсептин максаттары үчүн жүргүзүлгөн операциялардын мүнөзүн эске алуу зарыл.

25. Банк виртуалдык активдин ар бир түрү (аталышы) боюнча виртуалдык активди жана виртуалдык активдин ээсин өзүнчө эсепке алууга милдеттүү.

26. Банк виртуалдык актив ээлери сактоого өткөрүп берген виртуалдык активдердин сакталышын камсыз кылууга тийиш.

27. Банк виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоодо Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү (мындан ары – ПФТД/ЛПД) чөйрөсүндөгү мыйзамынын талаптарын сактоого милдеттүү.

28. Банк виртуалдык актив ээлери жана аларды колдонуу менен жүргүзүлгөн операциялар тууралуу маалыматтын купуялыгын жана сакталышын камсыз кылууга тийиш. Виртуалдык актив ээлери жана алардын операциялары боюнча маалыматтар үчүнчү жактарга Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык гана берилиши мүмкүн.

29. Банк виртуалдык активдер боюнча маалымат базасынан уруксатсыз пайдалануу мүмкүндүгүнөн коргоо үчүн бардык чараларды көрүүсү зарыл.

30. Банк виртуалдык активдерге байланышкан кызматтардын коопсуздугу жана ишенимдүүлүгү үчүн жоопкерчиликтүү болуп саналат.

31. Банк виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоо процессин жөнгө салуучу, тобокелдиктерди тескөө, анын ичинде маалымат коопсуздугу, жаңылыш же санкциясыз операциялар боюнча талаш маселелерди чечүүнү, ошондой эле ПФТД/ЛПД кошо алганда, ички ченемдик документтерине (жобо, саясат, операциялык эрежелер, жол-жобо ж.б.) ээ болууга тийиш, ошондой эле алардын сакталышын камсыз кылуусу зарыл.

32. Банк ПФТД/ЛПД чөйрөсүндөгү милдеттерди так бөлүштүрүү менен жана жетекчиликтин курамынан белгиленген талаптардын аткарылышын камсыз кылууга жооптуу кызматкерлерди дайындоо менен талаптагыдай башкаруу; кызматкерлерди туруктуу негизде

окутуу, системанын тиешелүү деңгээлде иштешин текшерүү үчүн көз карандысыз ички аудит кызматы камтылуусу зарыл.

33. Банк Кыргыз Республикасынын ПФТД/ЛПД боюнча мыйзамдарына ылайык, кардарды талаптагыдай текшерүүгө милдеттүү.

34. Банк кардарды талаптагыдай текшерүү процессинде алынган жана чогултулган документтерди жана маалыматтарды Кыргыз Республикасынын ПФТД/ЛПД боюнча мыйзамдарында белгиленген мөөнөткө ылайык актуалдуу абалда сактоого тийиш.

35. Банк операциялар тууралуу жазууларды жана кардарды талаптагыдай текшерүү процессинде алынган, кеминде төмөнкүлөрдү камтыган маалыматты сактоого тийиш:

- жөнөтүүчүнүн аты-жөнү (б.а. которууну жөнөткөн кардардын);
- эгерде операцияны ишке ашырууда мындай эсеп колдонулса (мисалы, виртуалдык актив капчыгынын идентификациялык номери), жөнөтүүчүнүн эсебинин номери;
- жөнөтүүчүнүн айкын (географиялык) дареги же кардардын идентификациялык номери, туулган күнү жана жери;
- алуучунун аты-жөнү;
- эгерде операцияны ишке ашырууда мындай эсеп колдонулса (мисалы, виртуалдык актив капчыгынын идентификациялык номери), алуучунун эсебинин номери;
- айрым операциялар тууралуу толук маалымат.

36. Банк виртуалдык активдерге байланыштуу сунушталган кызмат көрсөтүүлөр тууралуу маалыматты ушул Тартиптин 1-тиркемесинде белгиленген формага ылайык отчеттук айдан кийинки айдын 10унан кечиктирбестен Улуттук банкка берүүгө тийиш.

37. Банк виртуалдык активдерге байланыштуу кызмат көрсөтүүлөрдүн түрлөрүн көбөйтүү үчүн түзүлгөн келишимдин негизинде жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, башка виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочуларды гана агент катары ишке тартууга укуктуу.

38. Улуттук банк мезгил-мезгили менен берилүүчү отчеттордун негизинде, ошондой эле инспектордук текшерүү учурунда

операциялык эрежелердин жана ушул Тартиптин талаптарынын сактылышын контролдойт.

39. Эгерде виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашырууга лицензия же уруксат берүүчү документтер кайтарылып алынса, ошондой эле виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун иши ыктыярдуу токтотулган учурдан тартып 3 (үч) жумуш күнүнөн кечиктирбестен, бул тууралуу банкка билдирүүгө милдеттүү.

5. Виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочунун ишин жүзөгө ашыруучу банктардын агенттерине карата негизги талаптар

40. Банк, виртуалдык активдер менен байланышкан кызмат көрсөтүүлөрдүн калкка жеткиликтүү болушун кеңейтүү үчүн, виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоочу катары ишин жүзөгө ашыруучу юридикалык жактарды банктын атынан төмөнкү кызматтарды гана сунуштоо үчүн агент катары тартууга укуктуу:

1) виртуалдык активдерди которуу;

2) эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштырууга жана (же) сатууга байланышкан финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо.

41. Агент банктын атынан банк менен түзүлгөн келишимде, ушул Тартипте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган виртуалдык активдерге гана байланышкан кызматтарды сунуштоого укуктуу.

Агентке банк менен түзүлгөн келишимде, ушул Тартипте жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралбаган виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоого тыюу салынат.

42. Агент виртуалдык активдер боюнча кызматтарды сунуштоо процессин жөнгө салуучу, анын ичинде тобокелдиктерди тескөөгө алган, маалымат коопсуздугу, жаңылыш же санкциясыз операциялар боюнча талаш маселелерди чечүү жагында (жобо, саясат, операциялык эрежелер, жол-жобо ж.б.) ички ченемдик документтерди иштеп чыгууга, ошондой эле алардын сакталышын камсыз кылууга тийиш.

43. Агент ПФТД/ЛПД чөйрөсүндөгү милдеттерди так бөлүштүрүү жана жетекчиликтин курамынан белгиленген талаптардын аткарылышын камсыз кылууга жооптуу кызматкерлерди дайындоо менен алардын ишине байланыштуу тобокелдиктерди талаптагыдай тескөөнү, кызматкерлерди дайыма окутууну, системанын тиешелүү деңгээлде иштешин текшерүү үчүн көз карандысыз ички аудит кызматын камсыз кылууга тийиш.

44. Агент Кыргыз Республикасынын ПФТД/ЛПД боюнча мыйзамына ылайык, кардарды талаптагыдай текшерүүгө милдеттүү.

45. Агент банкка айкын убакыт ыргагында виртуалдык актив ээлери жана операциялар тууралуу маалыматтан пайдалануу мүмкүндүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

46. Агент виртуалдык актив ээлери жана виртуалдык активдерди колдонуу менен ишке ашырылган операциялар тууралуу маалыматтын купуялыгын жана сакталышын камсыз кылууга тийиш. Виртуалдык актив ээлери жана алардын операциялары боюнча маалыматтар үчүнчү жактарга Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык гана берилиши мүмкүн.

47. Агент виртуалдык активдер боюнча маалымат базасынан уруксатсыз пайдалануу мүмкүндүгүнөн коргоо үчүн бардык чараларды көрүүсү зарыл.

48. Агент виртуалдык активдерге байланышкан кызматтардын коопсуздугу жана ишенимдүүлүгү үчүн жоопкерчиликтүү болуп саналат.

49. Агенттер тарабынан сунушталган виртуалдык активдер боюнча кызмат көрсөтүүлөр үчүн банк жооптуу болуп саналат.

50. Банк виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоочу агенттер тууралуу маалыматты ушул Тартиптин 2-тиркемесинде белгиленген формага ылайык отчеттук айдан кийинки айдын 10унан кечиктирбестен Улуттук банкка берүүгө тийиш.

6. Корутунду жоболор

51. Виртуалдык активдерге байланышкан кызматтарды сунуштоочу банк виртуалдык актив ээлери, агенттер тарабынан тиешелүү келишимдердин жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптары сакталышын контролдоого тийиш.

52. Виртуалдык активдерди жүгүртүү чөйрөсүндө келип чыгуучу талаш маселелер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жөнгө салынат.

**Виртуалдык активдерге
байланышкан кызматтарды
сунуштоо тартибине карата
1-тиркеме**

**Банктын виртуалдык активдерге байланышкан
кызматтарды сунуштоодогу иши жөнүндө**

ОТЧЕТ

Банктын аталышы

Отчеттук мезгил: (ДД.АА.ЖЖЖЖ)

Виртуалдык активдин аталышы	Виртуалдык актив капчыктарынын саны	Виртуалдык активдердин көлөмү (токендердин саны)	Виртуалдык активдерди колдонуу менен ишке ашырылган которуулардын көлөмү	Эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштырууга жана (же) сатууга байланышкан операциялар көлөмү
Бардыгы болуп				

**Виртуалдык активдерге
байланышкан кызматтарды
сунуштоо тартибине карата
2-тиркеме**

Банктын агентинин виртуалдык активдерге байланышкан
кызматтарды сунуштоодогу иши жөнүндө

ОТЧЕТ

Банктын агентинин аталышы

Отчеттук мезгил: (ДД.АА.ЖЖЖЖ)

Агенттин аталышы	Виртуалдык активдин аталышы	Виртуалдык актив капчыктарынын саны	Виртуалдык активдердин көлөмү (токендердин саны)	Виртуалдык активдерди колдонуу менен ишке ашырылган которуулардын көлөмү	Эмитенттин виртуалдык активдерин баштапкы жайгаштырууга жана (же) сатууга байланышкан операциялар көлөмү
Бардыгы болуп					

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 22-февралындагы
№ 2023-П-14/11-5-(ПС)

«Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетторун түзүүгө, жарыялоого жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына берүүгө карата талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетторун түзүүгө, жарыялоого жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына берүүгө карата талаптар жөнүндө» жобо бекитилсин (кошо тиркелет).

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобонун 84-пункту күчүн жоготкон катары таанылсын.

3. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Улуттук банктын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик

реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом расмий жарыялангандан 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

5. Төлөм системалары башкармалыгы тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен төлөм системаларынын операторлорун, төлөм уюмдарын жана «Төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы КГ (КЕЙ-ЖИ)» юридикалык жактар бирикмесин тааныштырсын.

6. «Башкарманын катчылыгы» бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

З. Чокоев

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2023-жылдын
22-февралындагы
№ 2023-П-14/11-5-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын
финансылык отчетторун түзүүгө, жарыялоого жана Кыргыз
Республикасынын Улуттук банкына берүүгө карата талаптар
жөнүндө
ЖОБО**

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Жободо төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетторунун компоненттери, мазмуну, ошондой эле аларды жарыялоонун жана берүүнүн негизги эрежелери аныкталат.

2. Жобонун талаптары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан берилген лицензиянын негизинде иш алып барган төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына таркатылат.

3. Туунду компанияларга/филиалдарга/өкүлчүлүктөргө ээ, анын ичинде Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары жайгашкан уюмдар тобун уюштурган төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык отчеттуулукту Жобого ылайык уюмдар тобунун башкы компаниясы¹ тарабынан консолидацияланган негизде (мындан ары – уюмдар тобунун консолидацияланган финансылык отчету) берилет.

4. Убактылуу администрация режими жүргүзүлүп жаткан төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары дагы финансылык отчетту ушул Жобого ылайык түзөт жана берет.

5. Жобонун ченемдери жоюу жана банкроттук процесси жүргүзүлүп жаткан төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына таркатылбайт.

¹ Туунду жана караштуу компанияларга ээ төлөм системаларынын операторлорун/төлөм уюмдарын башкы компания катары түшүнүүгө болот.

6. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетунда финансылык абалы түзүмү боюнча сунушталат жана отчеттук мезгил аралыгында төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тарабынан жүзөгө ашырылган финансылык иш натыйжалары чагылдырылат.

7. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетунда алардын финансылык абалы, финансылык иш натыйжалары объективдүү чагылдырылууга жана Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттарына (мындан ары – ФОЭС) шайкеш келүүгө тийиш.

8. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетунун максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

– алар экономикалык чечимдерди кабыл алууда пайдалануучулардын кеңири чөйрөсүнө пайдалуу болгон төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалы, финансылык иш жыйынтыктары, активдери, милдеттенмелери, капиталы, кирешелери, чыгашалары, пайдалары жана чыгымдары тууралуу маалыматты сунуштоо;

– төлөм системаларынын операторлорунда/төлөм уюмдарында ресурстарды тескөө жыйынтыгы тууралуу маалыматты сунуштоо.

Бул максатка жетүү үчүн төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетунда төмөнкү көрсөткүчтөр жөнүндө маалымат берилүүгө тийиш:

а) активдер;

б) милдеттенмелер;

в) өздүк капитал;

г) кирешелер жана чыгашалар, анын ичинде пайда жана чыгым;

д) ээлеринин салымдары жана каражаттарды ээлерине бөлүштүрүү;

е) акча каражаттарынын агымы.

9. Финансылык отчеттордун пайдалануучуларынан болуп кызыкдар жактар, анын ичинде мамлекеттик органдар, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ээлик кылуучулары (акционерлер/катышуучулар), тышкы аудиторлор,

инвесторлор, кредиторлор, кардарлар, Улуттук банк жана башкалар саналат.

10. Финансылык отчет төлөм системаларынын операторлорунун/ төлөм уюмдарынын жетекчилиги тарабынан бекитилген эсепке алуу саясатына ылайык түзүлөт.

11. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги белгиленген мөөнөттөрдө төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетунун өз убагында жана талаптагыдай жарыяланышын жана Улуттук банкка берилишин камсыз кылууга тийиш. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык отчетту берүү, анык эмес маалыматты берүү, ошондой эле мыйзамдарда белгиленген талаптарды сактабастан отчетторду жарыялоо тартибин жана мөөнөттөрүн бузууга жол берген учурда, төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына жана алардын жетекчилигине карата Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган таасир этүү чаралары колдонулат.

2-глава. Жылдык финансылык отчетко жана анын компоненттерине карата жалпы талаптар

12. ФОЭСтин (IAS) “Финансылык отчеттуулукту сунуштоо” 1-стандартына ылайык төлөм системаларынын операторлорунун/ төлөм уюмдарынын жылдык финансылык отчету төмөнкү компоненттерден турат:

1) мезгил аяктаган датага карата финансылык абал жөнүндө отчет (бухгалтердик баланс);

2) мезгил ичинде пайда же чыгым жана башка жыйынды кирешелер жөнүндө отчет;

3) мезгил ичинде акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет;

4) мезгил ичинде өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө отчет;

5) эсепке алуу саясатынын маанилүү жоболорунан жана башка түшүндүрмө маалыматтардан турган финансылык отчеттуулукка эскертүүлөр;

6) мурунку мезгил үчүн салыштырмалуу маалымат;

7) эң алгачкы салыштыруу үчүн алынган мезгилдин эң эле баштапкы абалы боюнча финансылык абал жөнүндө отчет, эгерде төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдар:

- эсепке алуу саясатынын кайсы бир жобосун ретроспективдүү колдонсо, өзүнүн финансылык отчетундагы статьяларды ретроспективдүү түзсө, же өзүнүн финансылык отчетундагы статьяларды кайра классификацияласа;

- көрсөтүлгөн ретроспективдүү колдонуу, ретроспективдүү оңдоо же кайра классификациялоо мурунку мезгилдин башталышына карата финансылык абал жөнүндө отчеттогу маалыматка олуттуу таасир тийгизсе.

13. Финансылык отчетту сунуштоодо жана жарыялоодо отчеттун ар бир компоненти башка маалыматтын ичинен бөлүнүп көрсөтүлүүгө тийиш. Берилген маалыматты туура түшүнүү үчүн финансылык отчетто төмөнкү маалыматтар чагылдырылышы керек:

- төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмунун толук аталышы жана башка идентификациялык белгилери;

- берилген финансылык отчеттуулук төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун жеке отчеттуулугун же уюмдар тобунун консолидацияланган отчеттуулугун камтыйбы;

- отчеттук мезгил аяктаган дата же ушул финансылык отчеттордун же эскертүүлөрдүн топтому камтылган мезгил;

- финансылык отчетто суммаларды берүүдө валюта жана өлчөө бирдиги (тегеректөө даражасы).

14. Финансылык отчеттуулукту түзүүдө төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчилиги төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын өз ишин улантуу жөндөмдүүлүгүнө баа берүүгө тийиш. Төлөм системаларынын операторлорун/төлөм уюмдарын жоюу же ишин токтотуу болжолдонгондон башка учурларда, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык отчеттуулукту иш үзгүлтүксүздүгү жөнүндө божомолдун негизинде түзүүгө милдеттүү. Эгерде жетекчилик пикир түзүү процессинде төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары өз ишин келечекте жүзөгө ашырууга жөндөмдүүлүгүнө олуттуу шек келтириши мүмкүн болгон окуяларга же шарттарга байланыштуу олуттуу белгисиздиктер жөнүндө кабардар

болсо, бул белгисиздиктер финансылык отчетто (компоненттерде) чечмелеп көрсөтүлүүгө тийиш.

Эгерде финансылык отчеттуулук иш үзгүлтүксүздүгү жөнүндө божомолдун негизинде түзүлбөсө, анда бул факт отчет түзүлгөн негиз жана төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары эмне үчүн үзгүлтүксүз колдонулбагандыгынын себеби сыяктуу эле чечмеленип көрсөтүлүүгө тийиш.

15. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетту түзүүнү эске албаганда, финансылык отчеттуулукту чегерүү методун пайдалануу менен түзүүгө тийиш.

16. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тарабынан жылдык финансылык отчет берүү мезгил аралыгы катары календарлык жылдын 1-январынан тартып 31-декабрын кошо алгандагы мезгил аралыгы саналат.

1-октябрга чейин жаңыдан түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары үчүн алгачкы отчет берүү жылы катары мамлекеттик каттоодон өткөн күндөн тартып 31-декабрын кошо алгандагы мезгил аралыгы саналат.

1-октябрдан кийин түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары үчүн алгачкы отчет берүү жылы катары мамлекеттик каттоодон өткөн күндөн тартып кийинки жылдын 31-декабрын кошо алгандагы мезгил аралыгы саналат.

17. Өзгөчө учурларда, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын отчет берүү мезгил аралыгы өзгөргөндүктөн финансылык отчет бир жылдан көп же бир жылга жетпеген мезгил аралыгы үчүн сунушталган учурда, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык отчетто камтылган мезгил аралыгына кошумча төмөнкүлөрдү көрсөтүүгө тийиш:

- отчеттук мезгилден айырмаланган кыйла узак же кыйла кыска мезгил аралыгын алуу себебин;
- финансылык отчетто көрсөтүлгөн суммалардын дал келбей калуу фактысы.

18. Статьялардын ар бир олуттуу классы финансылык отчетто өз-өзүнчө көрсөтүлүүгө тийиш. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары статьялар маанилүү эмес болуп эсептелгенден башка

учурларда, мүнөзү же багыты боюнча айырмаланган статьяларды өзүнчө берүүгө милдеттүү. Финансылык отчеттордо өзүнчө берүү үчүн анчалык деле маанилүү болбогон статья финансылык отчетко карата түшүндүрмөлөрдө ачып берилет.

Финансылык отчет түзүү максатында статьялардын маанилүүлүгүн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тарабынан өз алдынча төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын эсепке алуу саясатында аныкталат жана финансылык отчетко карата эскертүүлөрдө чечмеленет.

19. Финансылык отчеттун мазмуну жана формалары бир отчеттук мезгилден экинчисине карай ырааттуу (ырааттуулук принцибинде) колдонулат.

20. Финансылык отчетто статьялардын классификациясы жана чечмелениши төмөнкү учурларды эске албаганда, бир мезгилден кийинки мезгилге чейин сакталууга тийиш:

- төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын иш мүнөзүнүн же эсепке алуу саясатынын олуттуу өзгөрүүсүнөн улам, тандоо критерийлерин жана эсепке алуу саясатынын колдонулушун эске алуу менен маалыматты башкача берүү же башка классификациялоо кыйла ылайыктуу болот;

- ФОЭСөзгөрсө.

21. Эгерде ФОЭСке ылайык башкага уруксат берилбесе, же талап кылынбаса, финансылык отчеттун ар бир көрсөткүчү боюнча өткөн отчеттук жылдын салыштырмалуу көрсөткүчтөрү чагылдырылууга тийиш. Салыштыруу үчүн алынган маалыматта өтүп жаткан мезгил үчүн финансылык отчетту түшүнүү үчүн ылайыктуу болгон баяндоо жана түшүндүрмө берүү бөлүгүндө камтылышы зарыл.

22. Эгерде финансылык отчетто статьялардын берилиши же классификациясы өзгөртүлсө, салыштырма суммалар өтүп жаткан мезгилге салыштыруу мүмкүндүгүн камсыз кылуу үчүн кайрадан классификацияланууга тийиш (эгерде бул дээрлик мүмкүн болбосо).

Мындан тышкары, кайра классификацияланган ар бир статьянын же ошол статьялардын классынын мүнөзү, суммасы, ошондой эле кайра классификациялоо себеби чечмеленип берилүүгө тийиш. Эгерде, салыштырма суммаларды кайра классификациялоо дээрлик мүмкүн болбосо, төлөм системаларынын операторлору/

төлөм уюмдары тиешелүү суммалар кайра классификацияланбай калгандыгынын себебин жана суммалар кайра классификацияланган учурда жүргүзүлүүчү корректировкалардын мүнөзүн көрсөтүүсү зарыл.

23. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ассоциацияланган жана биргелешкен (көз каранды жана байланышкан) компанияларына инвестициялар, алар сатуу үчүн кармалуучу катары классификацияланган же ФӨЗСке ылайык бул методдун колдонуу зарылдыгынан бошотулган учурлардан тышкары, үлүштүк катышуу методунда чагылдырылат.

24. Финансылык отчетко төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчиси кол коёт, ошондой эле төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмунун мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

25. Отчеттуулук түзүлгөн күнгө карата алар боюнча операциялар жүргүзүлбөгөн статьяларда жана финансылык отчеттуулуктун формаларында «нөл» деген сандык маани көрсөтүлөт.

26. Эгерде, белгиленген тартипте ратификацияланган эл аралык келишимдерде башкасы белгиленбесе, төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмунун финансылык отчету Кыргыз Республикасынын улуттук валютасында түзүлүүгө тийиш.

27. Финансылык отчеттогу каталарды оңдоолор, ушул Жобонун жетекчисинин кол тамгасы жана оңдоо киргизилген датасын жана себебин көрсөтүү менен төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмунун мөөрү менен тастыкталат.

28. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмунун финансылык отчетуна оңдоолор киргизилген учурда, корректировкаланган финансылык отчет корректировкаканын таасирин жана себебин чагылдырган коштомо кат менен бирге берилиши керек.

3-глава. Финансылык отчет берүү жана жарыялоо тартиби жана мөөнөттөрү

29. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жылдык финансылык отчету, анын ичинде финансылык отчеттуулукка карата бардык компоненттер эскертүүлөр бекитилгенден кийин Улуттук банкка отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-апрелинен

кечиктирилбестен электрондук форматта (документтин сканерден өткөрүлгөн PDF версиясы, ошондой эле Excel форматында), кагаз жүзүндө кошумча жөнөтүү менен берилет.

30. Зарыл учурда жана/же кандайдыр бир карама-каршылыктар, каталар, отчеттордун бланктары толук берилбеген же туура эмес толтурулган учурда, Улуттук банк берилген отчеттордон келип чыккан кошумча маалыматтарды жана документтерди талап кылууга укуктуу. Эгерде суроо-талапта башка мөөнөт каралбаса, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары талап кылынган маалыматтарды жана документтерди Улуттук банктын суроо-талабын алган күндөн тартып 10 жумуш күнү ичинде берүүгө милдеттүү.

31. Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм системасынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишин жөнгө салуу жөнүндө» жобонун (мындан ары – Жөнгө салуу жөнүндө жобо) 91-пунктунун талаптарына туура келген, ошондой эле ири жана орто ишкердик субъекттери болуп саналбаган төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдар, Кыргыз Республикасынын «Бухгалтердик эсеп жөнүндө» мыйзамына ылайык, жылдык финансылык отчет менен бирге 2 жылда бир жолу аудитордук корутундунун көчүрмөсүн сунуштайт.

Көз карандысыз аудит жүргүзүү мөөнөтү акыркы тышкы аудит жүргүзүлгөн датадан тартып 2 (эки) жыл катары менен аныкталат.

32. Жөнгө салуу жөнүндө жобонун 91-пунктунун талаптарына туура келбеген төлөм системаларынын операторлору, ошондой эле ири жана орто ишкердик субъекттери болуп саналбаган төлөм уюмдары, Кыргыз Республикасынын «Бухгалтердик эсеп жөнүндө» мыйзамына ылайык, 3 жылда бир жолу жылдык финансылык отчет менен бирге аудитордук корутундунун көчүрмөсүн сунуштайт.

Көз карандысыз аудит жүргүзүү мөөнөтү акыркы тышкы аудит жүргүзүлгөн күндөн тартып 3 (үч) жылды эсептөө менен аныкталат.

33. Кыргыз Республикасынын «Бухгалтердик эсеп жөнүндө» мыйзамына ылайык акционердик коом түрүндө түзүлгөн Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын, ошондой эле ири ишкердик субъектилер болуп саналган Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчеттуулугу

жана аудитордук отчету; Отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-июнунан кечиктирбестен Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын расмий интернет-ресурсунда (веб-сайтында) жарыяланат жана беш жыл бою жалпыга жеткиликтүү болот.

34. Кошумча, Кыргыз Республикасынын «Бухгалтердик эсеп жөнүндө» мыйзамына ылайык ири жана орто ишкердик субъекттери болуп саналган төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жылдык финансылык отчет менен бирге жыл сайын Кыргыз Республикасынын «Аудитордук иш жөнүндө» мыйзамынын талаптарына ылайык көз карандысыз тышкы аудитор тарабынан жүргүзүлгөн аудитордук корутундунун көчүрмөсүн берет, ошондой эле финансылык отчетту/консолидацияланган финансылык отчетту жана аудитордук корутундуну отчеттук жылдан кийинки жылдын 1-июнуна чейинки мөөнөттө Ачык депозитарийге (ыйгарым укуктуу органга) электрондук түрдө сунуштайт.

4-глава. Чейрек сайын берилүүчү финансылык отчеттор, аларды берүү тартиби жана мөөнөттөрү

35. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары чейрек сайын Улуттук банкка финансылык отчетту отчеттук чейректен кийинки айдын 25 (жыйырма бешинен) кечиктирбестен электрондук түрдө (документтин сканерден өткөрүлгөн PDF версиясы, ошондой эле Excel форматында) сунушталат, анын кагаз жүзүндөгү версиясы кошумча жөнөтүлөт.

Зарыл учурда жана/же кандайдыр бир дал келбестиктер, каталар, отчеттордун бланктары толук берилбесе, же туура эмес толтурулса, Улуттук банк берилген отчеттордон келип чыккан кошумча маалыматтарды жана документтерди талап кылууга укуктуу. Эгерде суроо-талапта башка мөөнөт каралбаса, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары суралган маалыматтарды жана документтерди Улуттук банктын суроо-талабын алган күндөн тартып 10 жумуш күнү ичинде берүүгө милдеттүү.

36. Чейректик финансылык отчет төмөнкүдөй толук отчеттордон турат:

– отчеттук мезгилдин акырына карата жана отчеттук жылга чейинки финансылык жылдын ушул эле мезгили үчүн жана мурунку

отчеттук финансылык жылдын акырына карата абал боюнча финансылык абал жөнүндө;

– учурдагы мезгил үчүн, өткөн жылдын ушул эле мезгили үчүн жана отчеттук мезгилден мурунку финансылык жыл үчүн чогуу алгандагы кирешелер жөнүндө;

– учурдагы мезгил үчүн, өткөн жылдын ушул мезгилине жана отчеттук мезгилден мурдагы финансылык жыл үчүн акча каражаттарынын жылышы жөнүндө;

– отчеттук мезгилдин акырына карата жана отчеттук жылга чейинки финансылык жылдын ушул мезгилине карата жана мурунку отчеттук финансылык жылдын акырына карата абал боюнча өздүк капиталындагы өзгөрүүлөр жөнүндө отчет;

– отчеттук чейректе орун алган төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык-чарбалык ишине тиешелүү олуттуу фактылар жөнүндө маалыматтардан турган финансылык отчеттуулукка эскертүүлөр.

37. Эгерде чейрек ичинде төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык абалына олуттуу таасир тийгизген же таасир этиши мүмкүн болгон операциялар болсо, анда төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары бул окуяларды чечмелеп көрсөтүүсү зарыл.

5-глава. Консолидацияланган финансылык отчет

38. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ушул жобонун 8-пунктунда баяндалгандан тышкары консолидацияланган финансылык отчетунун максаты төмөнкүлөр:

– уюмдардын тобунун иш натыйжаларын жана алардын башка юридикалык жактардын капиталына салымдарын, ушул юридикалык жактар менен операциялар жана бүтүмдөр тууралуу маалыматты сунуштоо;

– уюмдар тобунун катышуучуларынын операцияларын жана бүтүмдөрүн, уюмдар тобунун тобокелдиктери тууралуу маалыматты сунуштоо.

39. Консолидацияланган финансылык отчетто анын бардык туунду жана караштуу компанияларынын финансылык отчету камтылууга

тийиш. Мында, топтун катышуучулары башкы компания тарабынан берилүүчү маалыматтардын аныктыгы жана толуктугу үчүн жоопкерчилик тартат.

40. Топтун консолидацияланган финансылык отчетун түзүүдө башкы компания активдердин, милдеттенмелердин, капиталдын, кирешелердин, чыгашалардын жана акча каражаттар агымынын ушул сыяктуу статьяларын кошуу аркылуу башкы жана туунду компаниялардын финансылык отчетун кошуу аркылуу консолидациялайт.

41. Консолидацияланган отчетто төмөнкү маалыматты ачып берүү зарыл:

- башкы компанияга добуш берүүчү акциялардын 50%дан көбү тике же кыйыр түрдө, туунду компания аркылуу таандык болбогон башкы жана туунду компаниялар ортосундагы өз ара мамилелердин мүнөзү;

- объекттин добуш берүүчү акцияларынын 50%дан көбүнө туунду компаниялар аркылуу тике же кыйыр түрдө үлүшкө ээ болуу менен аларды контролдоого мүмкүндүк бербеген себептер;

- эгерде туунду компаниянын консолидацияланган финансылык отчетун даярдоодо пайдаланылган отчеттук күн же финансылык отчеттуулук мезгили башкы компаниянын отчеттук күнүнөн же финансылык отчеттуулук мезгилинен айырмаланса:

а) туунду компаниянын финансылык отчетунун отчеттук датасын;

б) башка отчеттук дата же мезгил пайдаланылган себеп;

- туунду компаниянын башкы компаниянын каражаттарын акчалай түрдө төлөнүүчү дивиденддер формасында өткөрүп берүү, же болбосо карыздарды же аванстарды төлөө мүмкүнчүлүгү жагындагы олуттуу чектөөлөрдүн мазмунун жана масштабын;

- башкы компаниянын туунду компанияга катышуу үлүшүнүн анын үстүнөн контролдукту жоготууга алып келбеген өзгөрүүсүнүн, башкы компаниянын ээлик кылуучуларына туура келген капиталдын өлчөмүнө таасирин көрсөткөн таблицаны;

- туунду компанияга контролдукту жоготкон шартта, башкы компания ФӨЭСке ылайык таанылган кирешелер жана чыгашалар

жөнүндө маалыматтарды (эгерде булар болсо), анын ичинде төмөнкүлөрдү ачып көрсөтүүгө тийиш:

а) мурдагы туунду компанияда сакталган инвестицияларга контролдукту жоготкон датага карата адилеттүү наркы боюнча таанууга туура келген кирешелердин же чыгашалардын бөлүгү;

б) курамында киреше же чыгаша таанылган (эгерде ал жыйынды киреше жөнүндө консолидацияланган отчетто өзүнчө берилбесе) жыйынды киреше жөнүндө консолидацияланган отчеттогу статьяны (статьяларды).

42. Башкы компаниянын консолидацияланган финансылык отчетунда уюмдар тобу тууралуу финансылык маалымат бирдиктүү экономикалык уюм катары сунушталышы үчүн төмөнкүлөрдү жүзөгө ашыруу зарыл:

– башкы компаниянын ар бир туунду компаниядагы инвестицияларынын баланстык наркын жана башкы компаниянын ар бир туунду компаниянын капиталындагы үлүшүн алып салуу;

– консолидацияланган туунду компаниялардын отчеттук мезгил ичинде пайдага же чыгымга катышуусунун контролдукка алынбаган үлүшүн (же азчылык үлүшүн) аныктоону;

– консолидацияланган туунду компаниялардын таза активдерге катышуусунун контролдукка алынбаган үлүшүн (же азчылык үлүшүн) башкы компаниянын аларда катышуусунун үлүшүнөн өзүнчө аныктоону. Таза активдерге катышуусунун контролдукка алынбаган үлүшү (же азчылык үлүшү) төмөнкүлөрдөн турат:

– бизнести биринчи бириктирүү күнүнө карата катышуунун контролдукка алынбаган үлүшүнүн (же азчылык үлүшүнүн) өлчөмү;

– бизнести бириктирген учурдан тартып капиталдагы өзгөрүүлөргө катышуусунун контролдукка алынбаган үлүшү (же азчылык үлүшүн).

43. Консолидацияланган финансылык отчетту түзүүдө топ ичиндеги активдер, милдеттенмелер, капитал, кирешелер, чыгашалар жана уюмдар тобунун ичиндеги акча агымдары толугу менен алынып салынууга тийиш.

44. Туунду компаниянын финансылык отчетун консолидацияланган финансылык отчеттон төмөнкү негиздерге байланыштуу алып салуу мүмкүн эмес:

- туунду компаниянын иши уюмдар тобунун башка катышуучуларынын ишинен айырмаланса;

- инвесторлор катары тобокелдик капиталына, өз ара фондго, трастка же ушул сыяктуу түзүмгө ээ уюм иш алып барса.

45. Башкы компания менен туунду компаниянын ортосундагы өз ара мамилелердин мүнөзү ушул байланышкан тараптардын ортосунда операциялар жүзөгө ашырылдыбы же жокпу, ага карабастан, милдеттүү түрдө финансылык отчетто чечмелеп көрсөтүлүүгө тийиш.

46. Эгерде уюмдар тобунун катышуучусу ушул сыяктуу операцияларга жана ушул сыяктуу шарттардагы окуяларга карата уюмдар тобунун консолидацияланган финансылык отчетун түзүү үчүн кабыл алынган эсепке алуу саясатынан айырмаланган эсепке алуу саясатын колдонсо, анда консолидацияланган финансылык отчетун даярдоо процессинде анын финансылык отчету тийиштүү түрдө өзгөртүлөт.

Эгерде башкы жана туунду компаниялардын отчеттук даталары дал келбесе, анда туунду компания консолидациялоо максатында башкы компаниянын отчеттук мезгили аяктаган датага карата кошумча финансылык отчет даярдайт.

47. Консолидацияланган финансылык отчетто уюмдар тобунун финансылык абалы жөнүндө маалыматтардын туура жана анык чагылдырылышы уюмдар тобунун башкы компаниясынын жетекчиси жана башкы бухгалтери тарабынан күбөлөндүрүлөт.

48. Уюмдар тобунун консолидацияланган финансылык отчету ушул Жобонун 29-пунктуна ылайык берилет. Уюмдар тобунун чейректик финансылык отчету ушул Жобонун 35-пунктуна ылайык Улуттук банкка берилет.

6-глава. Финансылык абал жөнүндө отчет

49. Финансылык абал жөнүндө отчетто активдер жана пассивдер алардын салыштырмалуу ликвиддүүлүгүн чагылдырган тартипте,

мүнөзү боюнча топтоштурулат (ликвиддүүлүктүн кемүү деңгээли же төлөө мөөнөтү боюнча).

50. Активдин статьясы финансылык абал жөнүндө отчеттогу милдеттенмелер статьясы менен өз ара чегерилишүүгө же тескерисинче, аткарылышы ФОЭС тарабынан талап кылынган же уруксат берилген учурлардан тышкары, эскертүүлөрдөгү бул фактылар ачып көрсөтүлүүгө тийиш эмес.

51. Акционердик коом формасында түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык абал жөнүндө отчетто же финансылык отчетко карата эскертүүлөрдө төмөнкү маалыматтарды чечмелеп көрсөтүүгө тийиш:

а) акционердик капиталдын ар бир классы үчүн:

- чыгарууга уруксат берилген акциялардын саны;
- чыгарылган жана толук төлөнгөн, ошондой эле чыгарылган, бирок толук төлөнбөгөн акциялардын саны;
- акциялардын номиналдык наркы, же номиналдык наркка ээ болбогон акцияларды көрсөтүү;
- мезгилдин башына жана аягына карата жүгүртүүдөгү акциялардын санын салыштырып текшерүү;
- тиешелүү класс үчүн каралган укуктар, артыкчылыктар жана чектөөлөр, анын ичинде дивиденддерди бөлүштүрүүгө жана капиталды кайтарууга карата чектөөлөр;
- төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары же алардын туунду же ассоциацияланган уюмдары тарабынан кармалып туруучу акциялары;
- опциондорду жана акцияларды сатуу келишимдерин аткаруу максатында чыгаруу үчүн резервге коюлган акциялар, анын ичинде чыгаруу шарттары жана суммалары;

б) өздүк капиталдын алкагында ар бир резервдин мүнөзүн жана максаттарын сүрөттөө.

52. Жоопкерчилиги чектелген коом (мындан ары – ЖЧК) формасында түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдар 51-пунктка ылайык талап кылынган эквиваленттүү маалыматты өздүк капиталдагы үлүштүк катышуунун ар бир

категориясы боюнча мезгил ичиндеги өзгөрүүлөрдү көрсөтүү менен, ошондой эле капиталдагы үлүштөрдүн ар бир категориясы үчүн каралган укуктар, артыкчылыктар жана чектөөлөр жөнүндө маалыматтарды чечмелеп көрсөтүүгө тийиш.

53. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык абал жөнүндө отчетто же ага карата эскертүүлөрдө ошол төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын маалыматтарынын операцияларына ылайык классификацияланган берилген статьяларда камтылган андан аркы чакан класстардын ар бири чечмеленип көрсөтүлүүгө тийиш.

54. “Финансылык абал жөнүндө отчеттун” формасынын аталышы төмөнкүчө берилүүгө тийиш: “20__-жылдын «__» _____ (кошо алганда) карата финансылык абал жөнүндө отчет”. Мында отчет даярдалып жаткан отчеттук дата көрсөтүлүүгө тийиш.

7-глава. Пайда же чыгым жана башка жыйынды киреше жөнүндө отчет

55. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары кирешелердин жана чыгашалардын бардык статьяларын көрсөтүүгө милдеттүү, же болбосо:

а) жыйынды киреше жөнүндө бир отчетто (бириктирилген отчет); же болбосо

б) эки башка отчеттордо:

– пайда жана чыгымдар жөнүндө отчетто (өзүндө пайда жана чыгым компоненттерин камтыйт);

– пайда жана чыгым көрсөткүчүнөн башталып, башка жыйынды кирешенин компоненттерин камтыган жыйынды киреше жөнүндө отчетто.

Эгерде отчет экинчи ыкманы колдонуу менен берилсе (өзүнчө отчеттордо берүү), пайда жана чыгым жөнүндө отчет жыйынды киреше жөнүндө отчетко чейин дароо берилиши керек.

56. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын ишмердүүлүгүнөн келип чыккан кирешелер жана чыгашалар жыйынды кирешелер жөнүндө отчетто алардын мүнөзү боюнча топтолуп,

кирешелер менен чыгашалардын негизги түрлөрү көрсөтүлүүгө тийиш.

57. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жыйынды киреше жөнүндө отчетто бир мезгил ичиндеги пайданы же чыгымды бөлүштүрүүгө тиешелүү пункттарды милдеттүү түрдө ачык көрсөтүүгө тийиш:

а) төмөнкүлөргө тиешелүү бир мезгил ичиндеги пайда же чыгым:

- контролдонбогон катышуу үлүшү;
- башкы компаниянын ээлери;

б) төмөнкүлөргө тиешелүү бир мезгил үчүн суммардык жыйынды киреше:

- контролдонбогон катышуу үлүшү;
- башкы компаниянын ээлери.

58. Төмөнкү учурларды кошпогондо, кирешелер жана чыгашалар статьялары өз ара чегерилбейт:

а) ФОЭС тарабынан талап кылынса же жол берилсе, же

б) эгерде ушул эле же ушул сыяктуу окуялардан келип чыккан кирешелер, чыгымдар жана ага байланыштуу чыгашалар олуттуу болбосо.

59. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары кирешелердин жана чыгашалардын кандайдыр бир статьяларын өзгөчө учур катары, кирешелер же чыгашалар жана башка жалпы кирешелер жөнүндө маалыматтар берилген отчетто же отчеттордо да, түшүндүрмөлөрдө да көрсөтө албайт.

60. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдар башка чогуу алгандагы кирешелердин ар бир компоненти боюнча пайдага салыктын өлчөмүн, анын ичинде кайра классификациялоо боюнча түзөтүүлөрдү чогуу алгандагы кирешелер жөнүндө отчетто же финансылык отчеттуулукка карата түшүндүрмөлөрдө чечмелеп көрсөтүүгө тийиш.

Башка жыйынды кирешелердин компоненттерине тиешелүү кайра классификациялоо боюнча түзөтүүлөр да милдеттүү түрдө чечмелеп көрсөтүлүүгө тийиш.

61. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жыйынды кирешелер жөнүндө отчетто же финансылык отчеттуулукка карата түшүндүрмөлөрдө кирешелердин мүнөзүнө негизделген классификацияны пайдалануу менен кирешелердин талдоосун берүүгө тийиш.

62. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жыйынды кирешелер жөнүндө отчетто же финансылык отчеттуулукка карата түшүндүрмөлөрдө чыгымдардын мүнөзүнө же төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары ичинде алардын дайындалышына негизделген классификацияны пайдалануу менен пайдада же чыгымда таанылган чыгашалардын анализин кайсы сунуш ишенимдүү болуп эсептелгенине жана кыйла маанилүү маалымат берилгендигине жараша берүүгө тийиш. Мындай анализ эки методдун бирин колдонуу менен берилет:

- чыгашалар мүнөзү боюнча;
- чыгашалар багыты боюнча же сатуунун өздүк наркы боюнча.

Чыгашаларды багыты боюнча классификациялаган төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары негизги каражаттардын жана материалдык эмес активдердин амортизациясына кеткен чыгымдарды жана кызматкерлерге сый акыларга кеткен чыгымдарды кошо алганда, чыгашалардын мүнөзү жөнүндө кошумча маалыматтарды чечмелеп көрсөтүүгө милдеттүү.

63. Башка жыйынды кирешелер жөнүндө өзүнчө отчетто да бир мезгил ичиндеги жалпы кирешелердин талдоосу көрсөтүлүшү керек:

- 1) контролдонбогон катышуу үлүшү;
- 2) башкы компаниянын ээлери;

64. Акционердик коом формасында түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жыйынды кирешелер жөнүндө отчетто же финансылык отчеттуулукка карата түшүндүрмөлөрдө финансылык отчетто камтылган мезгил ичинде жарыяланган же сунушталган акцияга дивиденддердин суммасы көрсөтүлүүгө тийиш.

65. «Жыйынды киреше жөнүндө отчет» формасынын аталышы төмөнкүчө көрсөтүлүүгө тийиш: “20__-жылдын ___ - _____ (кошо алганда) карата жыйынды киреше жөнүндө отчет”. Мында чейректин, жылдын акырына карата дата көрсөтүлүүгө тийиш.

8-глава. Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет

66. Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетто төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары отчеттук мезгилдеги акча каражаттарынын жана алардын эквиваленттеринин жылышы жөнүндө маалыматтарды, аларды операциялык, инвестициялык же финансылык ишмердүүлүк боюнча классификациялоо менен көрсөтүүгө тийиш.

67. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары акча каражаттарынын жана акча каражаттарынын эквиваленттеринин курамын аныктап, аны финансылык отчетто чечмелеп көрсөтүүгө тийиш.

Мындан тышкары, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетто камтылган суммаларды финансылык абал жөнүндө отчетто берилген ушул сыяктуу статьялар менен салыштырып текшерүүнү берүүгө тийиш.

68. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетту түзүү үчүн төмөнкүлөргө алып келүүчү операциялардын түрлөрүн аныктоосу зарыл:

- операциялык иштин натыйжасында акча каражаттарынын жылышы;
- инвестициялык иштин натыйжасында акча каражаттарынын жылышы;
- финансылык иштин натыйжасында акча каражаттарынын жылышы.

69. Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетто төлөмдөрдү талап кылбаган же акча каражаттарынын же накталай акчага теңештирилген каражаттардын түшүүсүнө алып келбеген операциялар жана башка суммалар көрсөтүлүшү керек (мисалы, акционерлерге бөлүштүрүү же төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын акцияларынын үлүшүнүн ордуна активдерди сатып алуу үчүн каралган дивиденддер).

70. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тике же кыйыр ыкманы колдонуу менен операциялык иштен акча каражаттарынын жылышын көрсөтө алат.

Төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына акча каражаттарынын келечектеги агымдарын баалоо үчүн зарыл болгон маалыматтарды камсыз кылган метод катары Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетту берүү үчүн түз методду колдонуу сунушталат.

71. Төлөм системаларынын операторлоруна/төлөм уюмдарына операциялык, инвестициялык же финансылык иштен акча каражаттарынын жылышын ФОЭСтин «Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет» деген 7-стандартында каралгандай нетто-метод боюнча отчетто же дүң акчалай түшүүлөр жана төлөмдөр түрүндө көрсөтүү сунушталат.

72. Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчетто төмөнкүлөргө байланыштуу акча каражаттарынын жылышы өзүнчө чагылдырылышы керек:

- а) төлөнгөн же алынган пайыздар жана дивиденддер;
- б) пайда салыгы менен байланыштуу түшүүлөр;
- в) туунду, ассоциацияланган жана биргелешкен компанияларга инвестициялар;
- г) туунду компанияларды сатып алуу жана сатуу.

Ар бир мындай түшүү же төлөм ФОЭСтин «Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет» деген 7-стандартынын талаптарына ылайык классификацияланууга тийиш.

73. Инвестициялык жана финансылык операциялар, аларды жүзөгө ашырууда акча каражаттары жана алардын эквиваленттери талап кылбаса, финансылык отчеттуулукка карата түшүндүрмөлөрдө мындай инвестициялык же финансылык иш жөнүндө бардык тиешелүү маалыматтарды камтыган түрдө берилүүгө тийиш.

74. «Акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет» формасынын аталышы төмөнкүчө берилүүгө тийиш: «20__-жылдын ____-____ (кошо алганда) карата акча каражаттарынын жылышы жөнүндө отчет». Мында чейректин, жылдын акырына карата дата көрсөтүлүүгө тийиш.

9-глава. Өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө отчет

75. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары туунду компанияга ээ/ээ эместигине жараша ар бир пункт боюнча анда төмөнкү маалымат чечмеленип көрсөтүлгөн өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө отчет берилүүгө тийиш:

1) башкы уюмдун ээлик кылуучуларына жана контролдобогон катышуу үлүшүнө кирген жыйынтык суммаларды өзүнчө көрсөтүү менен бир мезгил ичиндеги жалпы жыйынды киреше;

2) өздүк капиталдын ар бир компоненти боюнча – ФОЭСтин (IAS) «Эсепке алуу саясаты, бухгалтердик баа берүүдөгү өзгөрүүлөр жана каталар» деген 8-стандартына ылайык таанылган ретроспективдүү колдонуу же ретроспективдүү оңдоо таасири;

3) өздүк капиталдын ар бир компоненти боюнча - мезгилдин башталышына жана мезгилдин акырына карата баланстык наркты салыштырып текшерүү, мында төмөндөгүлөрдүн натыйжасында келип чыккан өзгөрүүлөрдү эң аз дегенде өзүнчө чечмелеп көрсөтүү зарыл:

- пайда же чыгым;

- башка жыйынды киреше;

- ээлик кылуучулар катары иш алып баргандар менен операциялар, мында ээлик кылуучулардын салымдарын жана ээлик кылуучуларга бөлүштүрүүнү, ошондой эле туунду компанияларда контролду жоготууга алып келбеген ээлик кылуу үлүшүнүн өзгөрүүлөрүн өзүнчө көрсөтүү менен.

76. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары өздүк капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндө отчетто же эскертүүлөрүндө төмөнкүлөрдү чечмелеп көрсөтүүгө тийиш:

- башка жыйынды кирешени статьялар боюнча талдоолор;

- бир мезгил ичинде ээлик кылуучуларга бөлүштүрүү катары таанылган дивиденддердин суммасы, ошондой эле бир акцияга карата дивиденддердин тиешелүү суммасы;

- бир мезгилдин башталышына жана отчеттук датага топтолгон пайданын же чыгымдын сальдосу жана бир мезгил ичиндеги өзгөрүү;

- капиталдын курамында ар бир капиталдын резервинин мүнөзүн жана багытын көрсөтүү.

10-глава. Финансылык отчеттуулукка эскертүүлөр

77. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчеттуулугуна карата эскертүүлөрдө төмөнкүлөр көрсөтүлүүгө тийиш:

1) төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары олуттуу операциялар жана жагдайлар үчүн тандап алган жана колдонгон финансылык отчеттуулукту түзүү принциптери жана белгилүү бир эсепке алуу саясаты жөнүндө маалымат берүүгө;

2) финансылык отчеттордун биринде да көрсөтүлбөгөн, ФОЭС талап кылган маалыматты чечмелеп көрсөтүүгө;

3) финансылык отчеттуулуктун өзүндө көрсөтүлбөгөн, бирок берилген отчеттун түрлөрүнүн кайсынысы болбосун түшүнүү үчүн зарыл болгон кошумча маалыматтын чечмеленишин камсыз кылууга.

78. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык отчеттуулукка эскертүүлөрдү колдонуучулар финансылык отчетту түшүнүүсүнө жана башка төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчеттору менен салыштырууга мүмкүндүк берген тартипте сунуштайт, анын ичинде:

1) колдонулган эсептик саясаттын олуттуу аспектилеринин кыскача баяндалышы;

2) финансылык абал жөнүндө отчетто, пайда жана чыгым жөнүндө отчетто (эгерде бар болсо), жыйынды кирешелер жөнүндө отчетто берилген статьялар боюнча кошумча маалыматты тиешелүү отчеттор жана ошол отчеттордогу линияларда көрсөтүлгөн статьялар түзүлгөн тартипте;

3) маалыматты башкача чечмелөөлөр, анын ичинде төмөнкү маалыматты чечмелеп берүүлөр:

- шарттуу милдеттенмелер;
- пайда жана чыгым аркылуу адилет нарк боюнча бааланган финансылык активдер жана милдеттенмелер;
- амортизацияланган нарк боюнча бааланган финансылык милдеттенмелер;
- дебитордук карыздар;
- дебитордук карыздар боюнча жоготуулар;

- «байланыштуу» тараптар менен операциялар;
- финансылык эмес маалымат;

4) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кабыл алынган ченемдик укуктук актыларда каралган башка маалыматтар.

79. Акционердик коом түрүндө түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары акционердик капиталдын ар бир классы боюнча төмөнкүлөрдү чечмелеп көрсөтүүгө тийиш:

- чыгарууга уруксат берилген акциялардын саны;
- чыгарылган жана толук төлөнгөн акциялардын саны, ошондой эле чыгарылган, бирок толук төлөнбөгөн акциялардын саны;
- акциянын номиналдык наркы же акциялардын номиналдык наркы жок экендигинин белгиси;
- бир мезгилдин башталышында жана аяктаган күнү жүгүртүүдөгү акциялардын санын салыштырып текшерүү;
- ушул класс үчүн каралган укуктар, артыкчылыктар жана чектөөлөр, анын ичинде дивиденддерди бөлүштүрүүгө жана капиталды кайтарууга чектөөлөр;
- уюмдун өзүнүн же анын туунду же ассоциацияланган компанияларынын карамагында турган уюмдун акциялары;
- опциондорго жана акцияларды сатуу келишимдерине ылайык чыгаруу үчүн резервге алынган акциялар, анын ичинде чыгаруу шарттары жана суммалар;
- өздүк капиталдын курамында ар бир резервдин мүнөзүн жана максатын сыпаттоо.

80. Жоопкерчилиги чектелген коом түрүндө түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары 79-пунктуна ылайык талап кылынган эквиваленттүү маалыматты чечмелеп берүүгө тийиш, мында өздүк капиталдагы үлүштүк катышуунун ар бир категориясы боюнча бир мезгил ичиндеги өзгөрүүлөрдү, ошондой эле капиталдагы үлүштүн ар бир категориясында каралган укуктар, артыкчылыктар жана чектөөлөр жөнүндө маалыматтар көрсөтүлөт.

81. Эгерде төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары үлүштүк инструмент катары классификацияланган кайра сатуу укугуна ээ финансылык инструментти же уюмду үчүнчү жакка жоюлган учурда гана ишканын таза активдеринин пропорционалдуу үлүшүн

берүүгө милдеттендирген инструментти кайра классификацияласа, финансылык милдеттенмелер жана өздүк капитал категориялары боюнча, ал бир категориядан экинчисине кайра классификацияланган сумманы (финансылык милдеттенмелер же өздүк капитал) жана аны кайра классификациялоонун мөөнөттөрүн жана негиздерин ачып көрсөтүүгө тийиш.

82. Кирешелердин же чыгашалардын тигил же бул статьялары олуттуу болгон учурда, уюм алардын мүнөзү жана өлчөмү жөнүндө маалыматты өзүнчө чечмелеп көрсөтүүгө милдеттүү.

83. Өзүнчө чечмеленип көрсөтүлүүчү кирешелер же чыгашалар статьялары жөнүндө маалыматтарды эскертмелерде чечмелеп көрсөтүү зарыл, анда төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- запастар наркынын бөлүгүн сатууга мүмкүн болгон анык баасына чейин эсептен чыгаруу же негизги каражаттар наркынын бөлүгүн алардын ордун толтуруучу өлчөмүнө чейин эсептен чыгаруу, ошондой эле ушул тартипте эсептен чыгарылган суммаларды калыбына келтирүү;

- финансылык активдердин, негизги каражаттардын, материалдык эмес активдердин, кардарлар менен түзүлгөн келишимдер менен шартталган активдердин же башка активдердин баасынын түшүүсүнөн улам келип чыккан чыгымды таануу жана баанын түшүүсүнөн улам чыгым боюнча эсептен чыгарылган суммаларды калыбына келтирүү;

- негизги каражаттарды сатып алуу боюнча келечектеги операциялар боюнча келишимдик милдеттенмелер;

- өткөн мезгилдердеги каталарды оңдоо;

- уюмдун ишин реструктуризациялоо жана реструктуризациялоого кеткен чыгымдарга карата ар кандай болжолдуу милдеттенмелердин суммасын калыбына келтирүү;

- негизги каражат объекттеринин колдонуудан чыгышы;

- инвестициялардын колдонуудан чыгышы;

- токтотулган ишмердүүлүк;

- соттук талаш маселелерди жөнгө салуу;

- баалануучу милдеттенмелердин суммаларын калыбына келтирүү боюнча башка учурлар.

84. Консолидацияланган финансылык отчетко карата эскертүүлөрдө ошондой эле төмөнкүлөрдү чечмелеп көрсөтүү зарыл:

– 1-тиркемеде көрсөтүлгөн схемага ылайык уюмдар тобунун түзүмү жана катышуучуларынын өз ара байланышы жөнүндө маалымат;

– башкы компаниянын байкоо органынын мүчөлөрү жөнүндө маалыматтар;

– ири тобокелдиктер жөнүндө маалымат;

– катышуучулардан алынган отчеттордун негизинде башка тобокелдиктердин концентрацияланышы жөнүндө маалымат;

– сегменттер боюнча маалымат жана тиешелүү сегментти талдоо;

– компаниялар тобунан чыгып кеткен мүчөлөрү жөнүндө маалыматтар (компаниянын топтон бөлүнүшү);

– «байланыштуу» тараптар менен операциялар жөнүндө маалымат;

– компаниялар тобунун бардык катышуучулары жөнүндө маалымат (ага ар бир туунду жана караштуу компания катышкан бардык туунду жана караштуу компаниялар жөнүндө, анын ичинде аталышы, ээлик кылуу пайызы, ишкердик түрү же түрлөрү жөнүндө);

– башкы компаниянын менчигинин түзүмү жөнүндө, ошондой эле туунду жана караштуу компаниялардын менчигинин түзүмү боюнча маалыматтар;

– башкы компаниянын ээлеринин туунду жана караштуу компаниялар менен бардык операциялары, ошондой эле башкы компаниянын ээлеринин туунду жана караштуу компаниялар менен мамилелери жөнүндө маалымат.

85. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары жарыяланган финансылык отчетто эч бир жерде көрсөтүлбөгөн маалыматты кошуп көрсөтүүгө, бирок аны чектебестен чечмелеп көрсөтүүгө тийиш:

1) төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын туруктуу жайгашкан жери (юримкалык дареги) жана юримкалык формасы (эгерде ал юримкалык дарегинен айырмаланса, башка негизги иш орду) жөнүндө маалымат;

2) төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын операцияларынын өзгөчөлүгүн чагылдыруу;

3) башкы компаниянын жана топтун акыркы башкы компаниясынын аталышы;

4) бир мезгилдин акырына карата кызматкерлердин саны жана отчеттук мезгил ичинде кызматкерлердин орточо тизмеленген саны.

86. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары финансылык отчеттуулуктун эскертүүлөрүндө төмөнкүлөрдү чечмелеп берүүгө тийиш:

1) финансылык отчеттуулук жарыяланганга чейин сунушталган же жарыяланган, бирок отчеттук мезгилде менчик ээлерине бөлүштүрүү катары таанылбаган дивиденддердин суммасы (акционердик коом түрүндө түзүлгөн төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары акцияга карата эсептелген тиешелүү сумманы да көрсөтүүгө тийиш);

2) артыкчылыктуу кумулятивдик акциялар боюнча таанылбаган дивиденддердин суммасы.

87. Финансылык отчетко карата эскертүүлөр системалуу түрдө берилиши керек. Финансылык отчеттуулук компоненттеринин ар бир статьясы боюнча финансылык отчетко карата эскертүүлөрдө тиешелүү маалыматка карата кайчылаш шилтеме келтирилүүгө тийиш.

88. Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетуна карата эскертүүлөрдүн эсепке алуу саясаты бөлүгүндө кеминде төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:

1) финансылык отчеттуулукту түзүү үчүн колдонулган баалоо негизи (негиздери);

2) финансылык отчеттуу туура түшүнүү үчүн маанилүү болгон эсепке алуу саясатынын аспектилери.

Кошумча маалыматты чечмелеп көрсөтүү диаграммалардын, аналитикалык таблицалардын, графиктердин жана өткөн жана отчеттук мезгилдердин маалыматтарынын көчүрмөлөрүнүн жардамы менен жүргүзүлүшү мүмкүн.

89. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары колдонулган эсепке алуу саясатынын маанилүү аспектилери менен

бирге, жетекчилик ошол уюмдун эсепке алуу саясатын колдонуу процессинде түзүлгөн жана финансылык отчеттуулукта таанылган суммаларга кыйла олуттуу таасирин тийгизген эсептик баалоолорго байланыштуулардан тышкары, ой жүгүртүүлөр жөнүндө маалыматты чечмелеп берүүгө тийиш.

Мындан тышкары, төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тарабынан келечекке карата жол берүүлөрү, ошондой эле отчеттук мезгилдин акырына карата эсептик баалоого байланыштуу белгисиздиктин башка негизги булактары жөнүндө маалыматты чечмелеп көрсөтүү зарыл, алар өзүндө олуттуу тобокелдикти камтыгандыктан, кийинки финансылык жылга активдердин жана милдеттенмелердин баланстык наркын кыйла корректировкалоо талап кылынышы мүмкүн. Бул активдер жана милдеттенмелер боюнча эскертмелерде отчеттук мезгилдин акырына карата алардын өзгөчөлүктөрү жана алардын баланстык наркы кеңири чагылдырылууга тийиш.

11-глава. Корутунду жоболор

90. Финансылык отчеттуулукта көрсөтүлгөн, финансылык отчеттуулуктун, бухгалтердик документтердин жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка маалыматтардын тууралыгы, толуктугу жана сакталышы үчүн жоопкерчилик төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын жетекчисине жүктөлөт.

91. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдарынын башкы бухгалтери финансылык отчеттуулукта бухгалтердик операциялардын жана жагдайлардын туура чагылдырылышы, бухгалтердик эсептин регистрлеринин жана финансылык отчеттуулуктун туура сакталышы үчүн жоопкерчилик тартат.

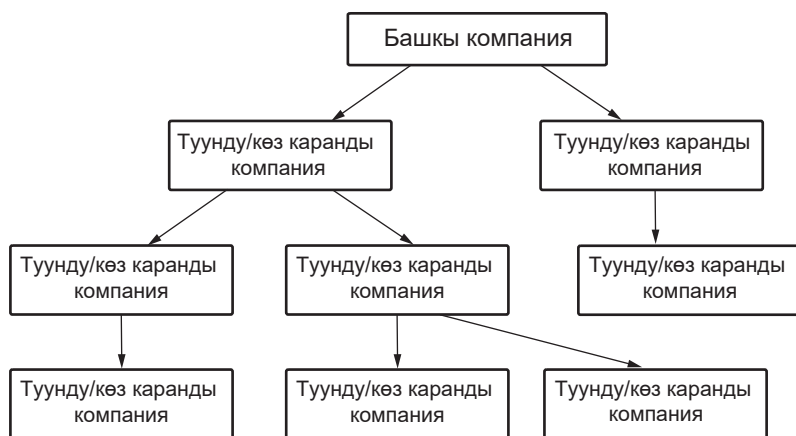
92. ФОЭСке киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор жарыяланганда жана күчүнө киргенде, алар төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары тарабынан ушул Жобого кошумча катары колдонулууга тийиш.

«Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмдарынын финансылык отчетторун түзүүгө, жарыялоого жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына берүүгө карата талаптар жөнүндө» жобого карата 1-тиркеме

Уюмдар тобунун түзүмү жөнүндө маалымат

(башкы компаниянын аталышы)

_____ карата абал боюнча _____

Кызматы

Аты-жөнү

Кол тамгасы

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 22-февралындагы
№ 2023-П-15/11-6-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 27-декабрындагы № 2017-П-15/54-4-(НПА) «Күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алынуучу кредит портфелин алууга карата минималдуу талаптарды бекитүү жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 27-декабрындагы № 2017-П-15/54-4-(НПА) «Күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алынуучу кредит портфелин алууга карата минималдуу талаптарды бекитүү жөнүндө» токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Бухгалтердик эсепке алуу жана отчеттуулук башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын, депозиттерди тартуу менен иш алып барган банк эмес финансы-кредит уюмдарын, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Бухгалтердик эсепке алуу жана отчеттуулук башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

3. Чокоев

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2023-жылдын
22-февралындагы
№ 2023-П-15/11-6-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2017-жылдын 27-декабрындагы № 2017-П-15/54-4-(НПА)
«Күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алынуучу кредит
портфелин алууга карата минималдуу талаптарды
бекитүү жөнүндө» токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 27-декабрындагы № 2017-П-15/54-4-(НПА) «Күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алынуучу кредит портфелин алууга карата минималдуу талаптарды бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкү өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алынуучу кредит портфелин алууга карата минималдуу талаптардын:

– бүтүндөй тексти боюнча ар кандай жөндөмөдөгү «Банк» деген сөздөн кийин тиешелүү жөндөмөдөгү «/БФКУ» деген сөз менен толукталсын;

– 1-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«1. Талап кылуу укугу Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан кредит берүү учурунда күрөө катары кабыл алынышы мүмкүн болгон, кредит портфелине камтылган коммерциялык банктардын (мындан ары – банктар), депозиттерди тартуучу банк эмес финансы-кредит уюмдарынын (мындан ары – БФКУ) кредиттеринин/лизингдеринин мүнөздөмөлөрүн жана аларга коюлган талаптарды аныктоо жана аларды минималдуу талаптарга шайкеш келиши көз карашында текшерүү, ушул минималдуу талаптардын максаты болуп саналат. »;

– 4-пунктунун 10-абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

««Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын кайра каржылоо жана ликвиддүүлүктү колдоо максатында кредиттик аукциондорду өткөрүү тартиби жөнүндө», «Акыркы инстанция кредити жөнүндө»,

«Ликвиддүүлүктү колдоого кредит берүү жөнүндө» жана «Депозиттерди тартуучу банк эмес финансы-кредит уюмдарына акыркы инстанциядагы кредиттер жөнүндө» жоболордун алкагында берилген кредиттик ресурстар боюнча күрөөлүк камсыздоо катары улуттук валютада берилген кредиттер каралат.»;

5-пунктунун:

– 5-пунктчасы төмөнкү редакцияда берилсин:

«5) кредит/лизинг банктар үчүн «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобого жана депозиттерди тартуучу БФКУ үчүн «Банк эмес финансы-кредит уюмдары тарабынан активдерди классификациялоо, потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга кам түзүү жөнүндө» жобого ылайык, нормалдуу жана канааттандыруулык кредиттердин (активдердин) мүнөздөмөлөрүнө туура келет;»;

– 6-пунктчасындагы «Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 30-июнундагы №52/4 токтому менен бекитилген,» деген сөздөр алынып салынсын;

– 18-1-пунктундагы «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 токтому менен бекитилген» деген сөздөр алынып салынсын.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 24-февралындагы
№ 2023-П-12/12-1-(НПА)

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2022-жылдын 5-сентябрындагы № 2022-П-33/55-1-(НПА)
«Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2022-жылдын 22-июлундагы № 2022-П-33/45-2-(НПА) «Чет өлкө
валютасында алмашуу операцияларын жүргүзүү чөйрөсүндө
убактылуу чечимдер жөнүндө» токтомунун аракетин убактылуу
токтотуу тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө**

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 5-сентябрындагы № 2022-П-33/55-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 22-июлундагы № 2022-П-33/45-2-(НПА) «Чет өлкө валютасында алмашуу операцияларын жүргүзүү чөйрөсүндө убактылуу чечимдер жөнүндө» токтомунун аракетин убактылуу токтотуу тууралуу» токтомуна төмөнкү өзгөртүү киргизилсин:

– 1-пунктундагы «1-мартына чейин» деген сөздөр «1-сентябрына чейин» дегенге алмаштырылсын.

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алгандан кийинки 1 (бир) жумуш күнү ичинде ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгы 1 (бир) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен коммерциялык банктарды жана «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин тааныштырсын.

5. Банк эмес уюмдарды көзөмөлдөө башкармалыгы 1 (бир) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен «Альянс» алмашуу бюролору ассоциациясын жана алмашуу бюролорун тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Улуттук банктын көзөмөл блогун тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 27-февралындагы
№ 2023-П-07/13-2-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 13, 63 жана 64-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чени жылдык 13,00 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2023-жылдын 28-февралынан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында токтом кабыл алынган күндөн тартып 1 (бир) жумуш күнү ичинде жарыяланышын камсыз кылсын.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 15-мартындагы
№ 2023-П-17/16-4-(НПА)

Коммерциялык банктардын уставдык жана өздүк (жөнгө салуучу) капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине жана Кыргыз Республикасынын «Банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 21-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Жаңыдан түзүлүп жаткан коммерциялык банктар үчүн уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү (чет өлкө банктарынын филиалдарынын капиталына карата талаптарды кошо алганда) кеминде 1 млрд сом өлчөмүндө белгиленсин.

2. Иштеп жаткан коммерциялык банктар үчүн (чет өлкө банктарынын филиалдарын кошо алганда) уставдык капитал төмөнкү минималдуу өлчөмдө төмөнкү мөөнөттөрдө белгиленсин:

- 2023-жылдын 1-апрелинен тартып – 600 млн сом;
- 2024-жылдын 1-июлунан тартып – 800 млн сом;
- 2026-жылдын 1-июлунан тартып – 1 млрд сом.

3. Иштеп жаткан системалуу мааниге ээ коммерциялык банктар үчүн (чет өлкө банктарынын филиалдарын кошо алганда) уставдык капиталдын минималдуу өлчөмү 2023-жылдын 1-июлуна чейинки мөөнөттө 2 млрд сом өлчөмүндө белгиленсин.

4. Эгерде коммерциялык банк системалуу мааниге ээ катары таанылса, Улуттук банк тарабынан системалуу маанилүүлүк

критерийлерине ээ болгондугу жөнүндө маалымдалган күндөн тартып бир жыл ичинде коммерциялык банк уставдык капиталдын өлчөмүн белгиленген талапка чейин жеткирүүгө тийиш экендиги белгиленсин.

5. Жаңыдан түзүлгөн жана иштеп жаткан коммерциялык банктар үчүн өздүк (жөнгө салуучу) капиталдын минималдуу өлчөмү боюнча экономикалык ченем (чет өлкө банктарынын филиалдарын кошо алганда) жаңыдан түзүлүп жаткан коммерциялык банктар үчүн ушул токтомдун 1-пунктуна ылайык жана иштеп жаткан коммерциялык банктар үчүн 2 жана 3-пунктарына ылайык белгиленген уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнөн төмөн эмес өлчөмдө белгиленсин.

Мында, эгерде банк системалуу мааниге ээ катары таанылса, мындай банктын өздүк (жөнгө салуучу) капиталы Улуттук банк тарабынан системалуу маанилүүлүк критерийлерине ээ болгондугу жөнүндө банкка маалымдалган күндөн тартып 3 (үч) ай ичинде белгиленген өлчөмгө чейин жеткирилүүгө тийиш экендиги белгиленсин.

6. Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 8-июнундагы № 2017-П-12/23-3-(НПА) «Коммерциялык банктардын уставдык жана өздүк (жөнгө салуучу) капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө» токтому 2023-жылдын 1-апрелинен тартып күчүн жоготкон катары таанылсын.

7. Токтом 2023-жылдын 1-апрелинен тартып күчүнө кирет.

8. Юридика башкармалыгы:

- тиешелүү документтер түшкөн күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

- расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

9. Лицензиялоо башкармалыгы 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, коммерциялык банктарды, Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

10. Токтомдун аткарылышын контролдоо Лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 15-мартындагы
№ 2023-П-13/16-6-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоо тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 64-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү банкноттору жана монеталары менен иш алып баруу жөнүндө нускоо тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр киргизилсин (кошо тиркелет).

2. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтер келип түшкөн күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. «Башкарманын катчылыгы» бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн жана областтык башкармалыктарын, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Улуттук банктын Нак акча менен иш алып баруу башкармалыгы 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен коммерциялык банктарды жана банк эмес финансы-кредит уюмдарын тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Нак акча менен иш алып баруу башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2023-жылдын 15-мартындагы
№ 2023-П-13/16-6-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү
банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу
жөнүндө нускоо тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 28-декабрындагы №95/4 «Шектүү банкноттор жана монеталар менен иш алып баруу жөнүндө нускоо тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогорудагы токтом менен бекитилген Улуттук валютанын шектүү банкноттору жана монеталары менен иш алып баруу жөнүндө нускоонун:

– 5-пунктундагы «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Экономикалык кылмыштарга каршы күрөшүү боюнча мамлекеттик кызмат (мындан ары - Финансы полициясы)/» деген сөздөр алып салынсын;

– 6-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«6. Улуттук банктын жана анын областтык башкармалыктарынын/ Баткен областындагы өкүлчүлүгүнүн ички иштер органдары жана улуттук коопсуздук органдары менен жасалма банкнотторду/ монеталарды табуудагы биргелешкен аракеттери «Жасалма акча жасоочулукка каршы күрөшүүнүн алкагында кызматташуусу жөнүндө» келишимдин шарттары менен жөнгө салынат.»;

– 12-пунктундагы «Финансы полициясынын/» жана «аймактык башкармалыгынын» деген сөздөр алып салынсын;

– 14 жана 26-пункттарындагы «Финансы полициясынын/» деген сөздөр алып салынсын;

– 27-пункту төмөнкү редакцияда берилсин:

«27. Жасалма банкнотторду/монеталарды ИИМ/УККМ мекемелерине тергөө ишин жүргүзүү үчүн өткөрүп берүү, жасалма банкнотторду/монеталарды кабыл алуу-өткөрүп берүү актысына ылайык жүргүзүлөт (7-тиркеме). Акт эки нускада түзүлөт, анын

бири жасалма банкноттор/монеталар менен бирге, арыздын жана протоколдун көчүрмөсү менен ИИМ/УККМнын жакын жердеги бөлүмүнө берилет, ал эми экинчиси Улуттук банктын документтеринде сакталат.»;

– 6 тиркемедеги «Финансы полициясына/»деген сөздөр алып салынсын;

– 7-тиркемедеги «Финансы полициясынын/»деген сөздөр алып салынсын.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 29-мартындагы
№ 2023-П-12/20-5-(НПА)

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк
Башкармасынын 2022-жылдын 6-октябрындагы
№ 2022-П-12/62-2-(НПА) «Баткен жана Ош областтарындагы
куралдуу кагылышуунун натыйжасында жабыркаган
коммерциялык банктардын, банк эмес жана
адистештирилген финансы-кредит уюмдардын
кардарларына колдоо көрсөтүү маселелери боюнча Кыргыз
Республикасынын Улуттук банкынын айрым чечимдери
тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө**

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2022-жылдын 6-октябрындагы № 2022-П-12/62-2-(НПА) «Баткен жана Ош областтарындагы куралдуу кагылышуунун натыйжасында жабыркаган коммерциялык банктардын, банк эмес жана адистештирилген финансы-кредит уюмдардын кардарларына колдоо көрсөтүү маселелери боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым чечимдери тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

– 6-пунктундагы «30-мартына чейин» деген сөздөр «30-сентябрына чейин» дегенге алмаштырылсын.

2. Токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алгандан кийин 1 (бир) жумуш күнү ичинде ушул токтомду Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгы 1 (бир) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, «Микрофинансылык уюмдардын ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, «Кредиттик союздардын жана кооперативдердин улуттук ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин, банк эмес жана адистештирилген финансы-кредит уюмдарын жана кредиттик бюролорду тааныштырсын.

5. «Башкарманын катчылыгы» бөлүмү 1 (бир) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Улуттук банктын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Көзөмөлдөө методологиясы башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 31-мартындагы
№ 2023-П-14/21-1-(ПС)

«Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө» жобо бекитилсин (кошо тиркелет).

2. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Улуттук банктын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Ушул токтом менен бекитилип жаткан жана 2023-жылдын 1-июлунан тартып күчүнө кире турган «Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө» жобонун 3-главасын эске албаганда, токтом расмий жарыяланган күндөн тартып 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен төлөм системаларынын операторлорун, төлөм уюмдарын жана «Төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы КГ (КЕЙ-ЖИ)» юридикалык жактар бирикмесин тааныштырсын.

5. «Башкарманын катчылыгы» бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2023-жылдын 31-мартындагы
№ 2023-П-14/21-1-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**Төлөм системаларынын операторлорунун жана
төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун
камсыз кылуу боюнча талаптар жөнүндө
ЖОБО**

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Жобонун максаты төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугунун деңгээлин жогорулатууга, ошондой эле уруксатсыз киргендердин аракеттеринен, авариялык бузулуулардан жана персоналдын каталарынан келип чыккан мүмкүн болуучу жоготууларды минималдаштырууга багытталган төлөм системаларынын операторлоруна жана төлөм уюмдарына карата бирдиктүү талаптарды белгилөө болуп саналат.

2. Ушул Жобонун максаттары үчүн төлөм системасы боюнча Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары - Улуттук банк) ченемдик актыларында колдонулган аныктамалар, ошондой эле төмөнкү аныктамалар колдонулат:

Автоматташтырылган система – бул ишти автоматташтыруу боюнча каражаттардын аппараттык-программалык комплексинен, белгиленген функцияларды аткаруунун маалыматтык технологияларын ишке ашырган ыкмалардан жана иш-чаралардан турган система.

Авторизация – бул, белгилүү бир объектиге/субъектиге системада аткарган ролуна ылайык айрым иш-аракеттерди аткарууга укук берүү процесси

Аутентификация – ыйгарылган идентификаторду пайдалануу мүмкүнчүлүгүнүн объектиге/субъектиге таандык экендигин текшерүү же аныктыгын тастыктоо.

Маалыматтык активдерди пайдалануу мүмкүнчүлүгү – бул, маалыматтык активдер авторизацияланган пайдалануучуга зарыл болгон түрдө жана жерде, ошондой эле зарыл болгон убакытта

сунуштала турган, төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугунун өзгөчөлүгү.

Маалыматтык системанын иштөө цикли – бул маалыматтык системаны түзүү зарылчылыгы жөнүндө чечим кабыл алынган учурдан тартып башталып, аны эксплуатациялоодон толук алып салган учурда аяктаган мезгил.

Идентификатор – пайдалануу субъектисинин же объектисинин өзгөчө белгиси.

Идентификациялоо – объекттерге/субъекттерге идентификатор (өзгөчө аталыш) ыйгаруу же объекттин/субъекттин идентификаторун ыйгарылган идентификаторлордун тизмеси менен салыштыруу процесси.

Маалыматтык система – маалыматтарды сактоо, издөө жана иштеп чыгууга арналган система жана тиешелүү уюштуруу ресурстары, алардын жардамы менен маалымат камсыз кылынат жана жайылтылат.

Маалыматтык активдер – максаттарга жетүү көз карашынан алганда төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары үчүн баалуу жана аларды иштеп чыгуу, сактоо же берүү үчүн жарактуу болгон формада кайсы болбосун материалдык сактагычта сунушталган маалымат.

Маалыматтык активдин купуялуулугу – бул, төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ресурстарынын маалыматтык активдерди иштеп чыгуу, сактоо жана өткөрүп берүүдөн турган абалы, булар маалыматтык активдер авторизацияланган пайдалануучуларга, системанын объекттерине же процесстерге жеткиликтүү болгондо гана жүзөгө ашырылат.

Объект – маалыматтан пайдаланууга уруксат сураган, маалымат системасында аткарылуучу процесс.

Пароль – бул, пайдалануучунун ыйгарым укуктарын тастыктоо үчүн арналган, купуя белгилердин топтому.

Автоматташтырылган системаны пайдалануучу – бул, автоматташтырылган системада катталган жана анын ресурстарын пайдалануучу субъект же объект (төлөм системасынын кызматкерлери, кардарлары);

Санкциялоо – бул, колдонуучуга анын кызматтык милдеттеринин негизинде системада белгилүү бир аракеттерди аткаруу мүмкүнчүлүгүн сунуштоо (уруксат берүү) боюнча иш-аракет. Бир да пайдалануучуга кандайдыр бир маалыматты же тиркемени атайын санкциясыз пайдаланууга уруксат берилбейт.

Субъект – маалыматтан пайдаланууга уруксат сураган пайдалануучу.

Токен («ачкыч») – USB-брелок түрүндөгү жабдуу же булуттагы (атайын корголгон сервердеги) ачкыч, ал пайдалануучуну авторизациялоо, электрондук кат алышууларды коргоо, маалыматтык ресурстарды аралыкта туруп коопсуз пайдалануу, ошондой эле кайсы болбосун жеке маалыматтарды ишенимдүү сактоо үчүн колдонулат.

Маалыматтык активдердин бүтүндүгү – маалыматтык активдердин туруктуулукту сактоо же өзгөрүүнү аныктоо жагында төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугунун өзгөчө сапаты.

3. Маалымат коопсуздугун башкаруу системасы төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун иштеп чыгуу, ишке киргизүү, иштетүү, мониторинг жүргүзүү, талдоо, колдоо жана жакшыртуу үчүн бизнес-тобокелдиктерди баалоо методдорун колдонууга негизделген жалпы башкаруу системасынын бир бөлүгү болуп саналат.

4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары - Улуттук банк) төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары тарабына ушул Жободо, ошондой эле Улуттук банктын башка ченемдик укуктук актыларында белгиленген төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун сактоо жагында талаптардын сакталышын текшерүүгө укуктуу.

5. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын жетекчилиги анын бүткүл маалымат системасынын пайдаланылышы жана иштеши үчүн, анын ичинде анын пайдаланылышына байланышкан агенттердин жана субагенттердин аракеттери үчүн толук жоопкерчилик тартат.

6. Маалымат коопсуздугун камсыз кылуу системасын башкарууда төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары

пландаштыруу, ишке ашыруу, текшерүү жана өркүндөтүү сыяктуу процесстерди үзгүлтүксүз колдонууга тийиш.

7. Маалымат коопсуздугу боюнча талаптар ар тараптуу өз ара байланышта жана маалыматтык системалардын иштөө циклинин бардык стадияларында үзгүлтүксүз болууга тийиш.

2-глава. Маалымат коопсуздугу документтерине карата талаптар

8. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары маалымат коопсуздугун камсыз кылуу үчүн документтердин эки деңгээлин иштеп чыгуусу керек:

- маалымат коопсуздугу саясаты (маалымат коопсуздугун камсыз кылуу практикасын жөнгө салуучу документ);

- маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча операциялык жол-жоболор.

9. Маалымат коопсуздугун камсыз кылуу практикасын жөнгө салуучу маалымат коопсуздугу саясаты (мындан ары – маалымат коопсуздугу саясаты) жетекчилик тарабынан коюлган максаттарды колдоону чагылдырууга жана маалымат коопсуздугу саясатынын талаптарын аткаруу үчүн зарыл болгон толук чараларды аныктоочу жалпы принциптерди андан ары кенен чагылдырууга тийиш.

10. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугу саясатында чагылдырылган маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптары төмөнкү эң маанилүү чөйрөлөр үчүн аныкталышы керек.:

- персоналга карата талаптар;
- дайындоо, ролдорду бөлүштүрүү жана маалыматтык системада каттоо;

- маалымат коопсуздугу тобокелдиктерин башкаруу процесси;

- иштин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу;

- автоматташтырылган системалардын иштөө циклинин стадияларында маалымат коопсуздугун камсыз кылуу;

- автоматташтырылган системаларда бардык аракеттерди каттоо;

- антивирустук коргоо;

- интернет-ресурстарды колдонуу;
- резервдик көчүрүү жана калыбына келтирүү;
- маалымат коопсуздугу инциденттерин башкаруу ж.б.

11. Коопсуздукту камсыз кылуунун операциялык жол-жоболору боюнча документтер керектүү практикаларды ишке киргизүүнү камсыз кылуучу техникалык деңгээлдеги практикалык ыкмалардын сыпаттамасын камтууга тийиш. Процедуралар төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын саясатына ылайык келиши керек.

12. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары аткарылган иштин жана маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча аракеттердин күбөлүктөрүн (отчетторду, актыларды, журналдарды) камтыган документтердин болушун жана сакталышын камсыз кылууга жана төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын маалымат коопсуздугун камсыз кылууга тиешелүү документтердин талаптарын ишке ашырууда жетишилген натыйжаларды (аралык жана акыркы) чагылдырууга тийиш.

3-глава. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын персоналына карата талаптар

13. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 30-сентябрындагы № 2019-П-14/50-2-(ПС) токтому менен бекитилген «Төлөм уюмдарынын жана төлөм системаларынын операторлорунун ишин жөнгө салуу жөнүндө» жободо (мындан ары – Жөнгө салуу жөнүндө жобо) белгиленген талаптарга ылайык персоналга ээ болууга тийиш.

14. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары ишке кабыл алуу жол-жоболорун иштеп чыгышы керек, алар төмөнкүлөрдү камтууга тийиш:

- берилген документтердин аныктыгын, билдирилген квалификациясын, биографиялык фактылардын тактыгын жана толуктугун текшерүү;
- кесиптик көндүмдөрдү текшерүү жана кесиптик жарамдуулугун баалоо.

15. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын бардык кызматкерлери маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптар менен жазуу жүзүндө таанышуусу керек.

16. Маалымат коопсуздугун камсыз кылуу үчүн жооптуу бөлүм же ыйгарым укуктуу адам төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында маалымат коопсуздугун уюштурат жана ал үчүн жоопкерчилик тартат, ошондой эле маалымат коопсуздугу чөйрөсүндөгү коркунучтар жөнүндө маалыматты системалуу негизде актуалдаштырууга, төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын жетекчилигине жана кызматкерлерине коркунучтар жөнүндө өз убагында маалымдоого, ошондой эле бул коркунучтарга каршы туруу максатында персоналдын маалымдуулугунун жалпы деңгээлин жогорулатууга багытталган иш-чараларды жүргүзүүгө тийиш.

17. Маалымат коопсуздугун камсыз кылуу үчүн жооптуу бөлүмдүн же ыйгарым укуктуу адамдын функцияларына маалыматтык технологиялар бөлүмүнүн функциялары менен ишти айкалыштыруу кирбеши керек.

Кызматтык нускамалар кызыкчылыктардын кагылышын болтурбоо үчүн маалыматтык технологиялар бөлүмүнүн кызматкерлерине мүнөздүү болгон функционалдык милдеттерди камтыбашы керек.

Мында, маанилүү төлөм системасы/системалык маанилүү төлөм системасы/орчундуу кызмат көрсөтүүлөр провайдери болуп саналбаган төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча милдеттерин милдеттүү түрдө тиешелүү окуудан өткөн башка кызмат адамына жүктөөгө укуктуу.

18. Маалымат коопсуздугун камсыз кылуу үчүн жооптуу бөлүмдүн же ыйгарым укуктуу адамдын кызматтык милдеттери төмөнкүлөрдү камтууга тийиш:

1) төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары тарабынан маалымат коопсуздугу чөйрөсүндөгү ички ченемдик документтердин жана ченемдик укуктук актылардын аткарылышын контролдоо;

2) маалымат коопсуздугун коргоо даражасын талдоо;

3) маалымат коопсуздугу боюнча ички ченемдик документтерди иштеп чыгуу.

19. Маалымат коопсуздугунун талаптарын аткаруу боюнча персоналдын милдеттери жана жоопкерчиликти алардын кызматтык нускамаларында камтылууга тийиш.

20. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын кызматкерлери тарабынан маалымат коопсуздугун камсыз кылуу боюнча талаптарды аткарбагандыгы же талаптагыдай аткарбагандыгы кызматтык милдеттерин аткарбагандыгы менен теңештирилет.

4-глава. Дайындоо, ролдорду бөлүштүрүү жана автоматташтырылган системада каттоо

21. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында кызматкерлердин ролдорун, анын ичинде маалымат коопсуздугун камсыздоо боюнча ролдорду камтыган документ иштелип чыгышы жана кабыл алынышы керек.

22. Автоматташтырылган системада кызматкерлердин ыйгарым укуктарын так чектөөнү камсыз кылган ролдор аныкталууга тийиш.

23. Кызматкерлерге автоматташтырылган системага кирүү мүмкүнчүлүгүн берүүдө колдонуучуларды санкциялоо, идентификациялоо, аутентификациялоо жана авторизациялоо жол-жоболору аткарылууга тийиш. Колдонуучуга идентификаторду берүүдөн мурун колдонуучунун инсандыгын текшерүү жүргүзүлүшү керек. Система колдонуучуга идентификаторду берген аткаруучуну жазышы керек.

24. Автоматташтырылган системанын бардык колдонуучулары уникалдуу эсептерде иштеши керек.

25. Кызматкерлердин жана төлөм системасынын катышуучуларынын маалыматтык активдерди пайдалануу мүмкүнчүлүгү укуктарын бөлүштүрүүдө төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары төмөнкү принциптерди жетекчиликке алуусу керек:

– «кызматкериңизди билиңиз» – төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын кызматкерлеринин өз милдеттерине болгон мамилеси жана коопсуздук көйгөйлөрүнө

алып келиши мүмкүн болгон мүлктү кыянаттык менен пайдалануу, финансылык кыйынчылыктар сыяктуу мүмкүн болгон көйгөйлөр жөнүндө төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын тынчсыздануусун көрсөткөн принцип;

– «билиш керек» - белгилүү бир милдеттерди аткарууга муктаж болгондордун маалыматты жана маалыматты иштеп чыгуу боюнча ресурстарды пайдалануу мүмкүнчүлүгүн чектеген коопсуздук принциби;

– «эң аз артыкчылык» - белгилүү бир операцияны аткаруу үчүн колдонуучу минималдуу зарыл артыкчылыктарды алышы же бериши керек деген принцип.

26. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында маалыматтык активдердин тизмеси (автоматташтырылган система жана алардын түрлөрү) жана кызматкерлердин жана катышуучулардын бул активдерди пайдалануу укуктары документ түрүндө аныкталышы керек.

27. Ролдорду түзүү төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын учурдагы бизнес-процесстеринин негизинде ишке ашырылууга тийиш жана ыйгарым укуктардын бир жерде топтолуусун жоюу жана маалыматтык активдердин жеткиликтүүлүгү, бүтүндүгү же купуялуулугу касиеттерин жоготуу менен байланышкан маалымат коопсуздугу инциденттеринин тобокелдигин азайтуу максатында жүргүзүлүүгө тийиш.

28. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында «артыкчылыктуу пайдалануу мүмкүнчүлүгү», тактап айтканда: тобокелдиктерди минималдаштыруу жана олуттуу маанидеги автоматташтырылган системалардын коопсуздугун камсыз кылуу максатында автоматташтырылган системаларга кирүү укуктары жогорулатылган каттоо эсептерине (администратордук укуктарга ээ каттоо эсептери) контроль жүргүзүлүүсү керек.

29. Ар бир ролго алардын аткарылышы үчүн жооптуу адамдар дайындалышы керек. Кызматкерлердин жоопкерчилиги алардын кызматтык нускамаларында жазылууга тийиш.

30. Автоматташтырылган системада колдонуучуларды аутентификациялоо алынган маалыматтын олуттуу деңгээлине

ылайык келиши керек жана аутентификациялоонун бир же бир нече механизмдеринин негизинде жүргүзүлүшү керек:

- билими боюнча «бир нерсени билүү» (пароль, ПИН-код);
- «бир нерсеге» ээлик кылуу боюнча (смарт-карта, токен);
- колдонуучунун физикалык мүнөздөмөлөрү боюнча «кимдир бирөө» (манжалардын издери же башка биометрикалык маалыматтар).

Эки факторлуу аутентификация ушул үч механизмдин каалаган экөөсүн камтыйт: адам «бир нерсени билет» жана «бир нерсеси бар» же «кимдир бирөө».

31. Каттоо жана колдонуучунун кирүү укуктарын өзгөртүү боюнча окуялар автоматташтырылган системанын окуялар журналына жазылууга тийиш.

32. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары санкцияланбаган пайдалануудан, уруксатсыз аракеттерден, төлөм системасынын катышуучуларын жана төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын кызматкерлерин каттоо, идентификациялоо, аутентификациялоо жана (же) авторизациялоо үчүн зарыл болгон маалыматтардын бүтүндүгүн бузуудан коргоону камсыз кылууга багытталган коргоо чараларын колдонууга тийиш. Бардык уруксатсыз аракеттердин жана мындай маалыматтан уруксатсыз пайдалануу аракеттери окуялар журналына катталууга тийиш.

33. Кызматкерлерге автоматташтырылган системага жана корпоративдик сервистерге аралыктан пайдалануу мүмкүнчүлүгүн бергенде, төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдар көп факторлуу аутентификация технологиясын ишке киргизүүгө тийиш.

34. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын кызматкерлери жумуштан бошотулганда же автоматташтырылган системанын маалыматын пайдалануу мүмкүнчүлүгү бар кызматкерлеринин кызматтык милдеттери өзгөртүлгөндө, алардын автоматташтырылган системага кирүү укуктары бөгөттөлүшү же өзгөртүлүшү керек.

35. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары пароль саясатын иштеп чыгууга жана ишке киргизүүгө тийиш.

Пароль саясаты, жок дегенде, төмөнкүдөй негизги эрежелерди жана компоненттерди камтышы керек:

- паролдун татаалдык даражасына жана узундугуна карата талаптар;
- материалдык сактагычтарда паролду жазууга жана сактоого жол бербөө боюнча талаптар;
- саясатты бузгандыгы үчүн колдонуучулардын жоопкерчилиги.

36. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын кызматкерлери пароль саясаты менен тааныш болушу керек жана иш учурунда анын талаптарын так аткарышы керек.

37. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары маалымат коопсуздугу саясатынын талаптарын сактоо боюнча төмөнкүлөр үчүн сунуштарды иштеп чыгат:

- төлөм системасына кирүү мүмкүнчүлүгү бар төлөм системасынын катышуучулары (агенттер, субагенттер);
- электрондук капчыктардын ээлери (эгерде электрондук акча эсептешүү системасы бар болсо);
- мобилдик тиркемелерди, анын ичинде агенттердин мобилдик тиркемелерин (эгерде мобилдик тиркемелер бар болсо) колдонуучулар;

жана колдонуучуларга алар менен иштөө процессинде бул талаптардын сакталышы жөнүндө маалымдоо боюнча иштерди жүргүзүү.

5-глава. Маалымат коопсуздугу тобокелдиктерин башкаруу процессине карата талаптар

38. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары төлөм системасынын тобокелдиктерин башкаруунун жалпы саясаты менен интеграцияланган маалымат коопсуздугу тобокелдиктерин башкаруу саясатын иштеп чыгууга тийиш.

39. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдар активдердин баасын аныктап, чабал жактарын, коркунучтарды жана тобокелдиктерди аныктоого тийиш. Аныкталган тобокелдиктер сандык же сапаттык жактан бааланышы керек. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары тобокелдиктерди иштеп чыгуу

үчүн тиешелүү чараларды жана контролдоо каражаттарын аныктоого тийиш.

40. Тобокелдиктерди баалоо процессин уюштуруу ISO 27005 маалымат коопсуздугунун эл аралык стандартына же ушул сыяктуу стандарттарга негизделиши мүмкүн.

6-глава. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ишмердүүлүгүнүн үзгүлтүксүздүгү

41. Иштин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу максатында төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында төмөнкүлөр иштелип чыгышы керек:

– иштин үзгүлтүксүздүгү саясаты, анда иштин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу үчүн зарыл болгон жетектөөчү принциптер жана аларга жүктөлгөн милдеттерди аткаруу үчүн ролдорго зарыл болгон ыйгарым укуктар камтылышы керек;

– иш-аракеттерди калыбына келтирүү планы, анда олуттуу системалардын жана функциялардын ишин ыкчам калыбына келтирүүнү камсыз кылган жол-жоболорду сүрөттөө зарыл. План мезгил-мезгили менен жылына кеминде 1 жолу текшерилип турушу керек.

7-глава. Төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын автоматташтырылган системаларынын иштөө циклинин коопсуздугу

42. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары автоматташтырылган системанын иштөө циклинин бардык стадияларында автоматташтырылган системаларды комплекстүү коргоону камсыз кылууга тийиш (долбоорлоо, ишке ашыруу, тестирилөө, кабыл алуу, эксплуатациялоо, коштоо, модернизациялоо, эксплуатациядан чыгаруу документтештирилип жана жетекчилик тарабынан бекитилиши керек). Мында тестирилөө өнөр жай чөйрөсүнө окшош сыноо чөйрөсүндө жүргүзүлүшү керек.

43. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары лицензияланган программалык камсыздоону гана колдонушу керек, ачык баштапкы коду бар программалык камсыздоо же өздөрү иштеп чыккан программалык камсыздоо, эгерде жетекчи тарабынан

бекитилген документтердин толук топтому (техникалык тапшырма, сыноо программасы жана методикасы, сыноо актысы жана журналы, өндүрүштүк эксплуатациялоого киргизүү актысы) бар болсо, уруксат берилет.

8-глава. Окуяларды каттоо журналын жүргүзүү

44. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында маалымат коопсуздугуна аудит жүргүзүү жана окуялардын жүрүшүн калыбына келтирүү жана отчет жүргүзүү үчүн каражат катары автоматташтырылган системада, персоналдык компьютерде, сервердик жана тармактык жабдууларда, маалымат базаларында жүргүзүлгөн иш-аракеттерди каттоо (логизациялоо) журналын жүргүзүү камсыз кылынууга тийиш. Окуялар журналы бардык колдонуучулардын иш-аракеттерин, анын ичинде жогорку артыкчылыктuu каттоо эсептерин (root, администратор, sysdba, dba) камтышы керек.

45. Окуялар журналынын маалыматына мониторинг жана талдоо күн сайын автоматташтырылган системанын администраторлору (техникалык колдоо персоналы) тарабынан, анын ичинде автоматташтырылган системаларды колдонуу менен жүргүзүлүшү керек жана бардык стандарттуу эмес коопсуздук жагдайлар иликтениши керек.

46. Окуялар журналынын маалыматы электрондук түрдө тиешелүү автоматташтырылган системанын иштетилген маалыматтарын сактоо мөөнөтүнө барабар, бирок 2 (эки) жылдан кем эмес мөөнөттө сакталууга тийиш.

47. Окуялар журналынын маалыматы кокустан же атайылап жок кылынуудан, өзгөртүүдөн же бурмалоодон корголушу керек. Журналды жазууну өчүрүү, жок кылуу, өзгөртүү же маалыматын бурмалоо инцидент катары каралышы керек.

9-глава. Антивирустук коргоо

48. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында расмий түрдө сатылып алынган (лицензияланган) антивирустук коргоо куралдары гана колдонулушу керек. Автоматташтырылган системанын автоматташтырылган жумуш

орундарында жана серверлеринде антивирустук коргоо каражаттарын орнотуу жана үзгүлтүксүз жаңылоо жооптуу администраторлор тарабынан ишке ашырылууга тийиш.

49. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында антивирустук коргоону камсыз кылууда маалыматтык процесстердин өзгөчөлүгүн эске алуу менен антивирустук коргоо боюнча нускамаларды иштеп чыгуу жана ишке киргизүү керек. Антивирустук коргоо процедураларынын талаптарын аткаруу үчүн жоопкерчилик персоналдык компьютерге жана/же автоматташтырылган системага кирүү мүмкүнчүлүгү бар төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын ар бир кызматкерине жүктөлүшү керек.

50. Орнотулган же өзгөртүлгөн программалык камсыздоону алдын ала вирускка текшерүү керек. Компьютердик вирус аныкталса, аны зыянсыздандыруу жана жумуш оорундарынын иштөө жөндөмдүүлүгүн калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлүшү керек.

51. Антивирус каражаттарын өчүрүүгө же жаңыртпоого жол берилбейт. Антивирустук коргоо каражаттарын орнотуу жана жаңылоо жооптуу кызматкерлер тарабынан контроль жүргүзүлүшү керек.

10-глава. Интернет-ресурстарды колдонуу

52. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында ички компьютердик тармактарды сегменттерге бөлүштүрүү жана келген маалыматты тармактар аралык иргөө, ошондой эле Интернет менен өз ара аракеттенүүдө ички компьютердик тармактарды коргоо чаралары колдонулушу керек.

53. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары маалыматты коргоо каражаттары жана системаларын жөндөө параметрлеринин өзгөрүүлөрүн каттоо, төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын компьютердик тармактарын коргоо жана келген маалыматты тармактар аралык иргөө боюнча чараларды көрүүгө милдеттүү.

54. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында интернет тармагын колдонуу максаттары төлөм системаларынын операторлорунун жана төлөм уюмдарынын жетекчилиги тарабынан аныкталышы жана бекитилиши

керек. Интернетти белгисиз максаттарда колдонууга тыюу салуу керек.

55. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары интернет-ресурстарды туташтыруу жана пайдалануу тартибин, анын ичинде маалымат коопсуздугун камсыз кылуу үчүн жооптуу бөлүм тарабынан контроль жүргүзүү тартибин аныктоо зарыл.

56. Мобилдик тиркемелер аркылуу кардарларды аралыктан тейлөөнү жүзөгө ашыруучу төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында интернет түйүнү менен өз ара аракеттенүүдө маалымат коопсуздугун бузуу тобокелдиктери жогорулашына байланыштуу, маалыматты белгиленген форматта гана жана конкреттүү технология үчүн гана кабыл алууну жана берүүнү камсыз кылуучу маалыматты коргоо каражаттары колдонулууга тийиш.

57. Аралыктан тейлөөнү жүзөгө ашырууда авторизацияланган кардардын иш сеансынын ичинде кара ниеттик менен алмаштыруу мүмкүнчүлүгүн болтурбоочу коргоо чаралары колдонулууга тийиш.

58. Мобилдик тиркемелердин иш сеансынын ичинде бардык кардарлардын операциялары идентификация, аутентификация жана авторизация жол-жоболору аткарылгандан кийин гана жүргүзүлүшү керек. Иш сессиясынын убактысы бүткөн учурда (байланыш бузулганда же үзүлгөндө) аталган жол-жоболордун кайра аткарылышын камсыз кылуу зарыл.

59. Интернет тармагы аркылуу почта алмашуу коргоо чараларын колдонуу жана спамдын таралышына каршы туруу менен ишке ашырылууга тийиш.

60. Интернет тармагы менен өз ара аракеттенүүдө уруксатсыз киргендердин чабуулдарына каршы коргоочу чаралар колдонулушу керек.

11-глава. Резервдик көчүрүү жана калыбына келтирүү

61. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында иштелип чыккан жана өткөрүлгөн төлөмдөр боюнча резервдик көчүрмөлөр түзүлүүгө тийиш.

62. Маалыматтарды сактагыч катары тышкы маалымат сактагычтар колдонулууга тийиш: катуу дисктер, магниттик тасмалар, жаздыруучу оптикалык санариптик дисктер ж. б.

63. Бардык резервдик көчүрмөлөр сакталган маалыматты, эсептик номерин жана көчүрмө түзүлгөн датаны көрсөтүү менен белги коюу зарыл.

64. Резервдик көчүрмөлөр (же алардын дубликаттары) санкциясыз кирүүдөн коргоону, электр магниттик нурлардан, жылуулук таасирлеринен, механикалык таасирлерден коргоону камсыз кылган өзүнчө жайларда, ошондой эле абанын ички температурасын жана нымдуулугун белгиленген деңгээлде камсыздоо менен сакталууга тийиш.

65. Төлөм системаларынын операторлорунда жана төлөм уюмдарында жыл ичинде кеминде 1 жолу резервдик көчүрмөлөрдүн архивинин маалыматтарын ички документтерге ылайык мезгил-мезгили менен тестирлөө жана калыбына келтирүү жол-жоболору ишке ашырылууга тийиш.

12-глава. Маалымат коопсуздугуна тиешелүү инциденттерди жана чабал жактарды жөнгө салуу процессине карата талаптар

66. Маалымат коопсуздугуна тиешелүү инциденттерди жана чабал жактарды жөнгө салуу, Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 2-сентябрындагы токтому менен бекитилген № 2019-П-14/46-2-(ПС) “Төлөм системасындагы штаттан тышкаркы жагдайлар жөнүндө” жободо, ошондой эле Улуттук банктын башка ченемдик актыларында белгиленген төлөм системаларынын операторлоруна жана төлөм системаларынын катышуучуларына карата талаптарды эске алуу менен иштелип чыккан жана так колдонулган процесстердин негизинде жүзөгө ашырылат.

67. Төлөм системаларынын операторлору жана төлөм уюмдары тарабынан инциденттер жана чабал жактары аныкталууга, аларга баа берилүүгө жана маалымат коопсуздугунун мындай инциденттеринин келип чыгышына жол бербөө боюнча чаралар көрүлүүгө тийиш. Кемчиликтер жөнгө салынууга тийиш.

68. Маалымат коопсуздугу инциденттерин талдоонун натыйжалары, ошондой эле маалымат коопсуздугу инциденттеринин келип чыгышы ыктымалдыгын жана алардан улам зыянды минималдаштыруу боюнча сунуш-көрсөтмөлөр андан ары маалымат коопсуздугунун тобокелдиктерин баалоо үчүн колдонулушу керек.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2023-жылдын 31-мартындагы
№ 2023-П-14/21-2-(ПС)

«Эсептешүү банкына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 5, 9 жана 64-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Эсептешүү банкына карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобо бекитилсин (кошо тиркелет).

2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдору күчүн жоготкон катары таанылсын:

– 2017-жылдын 16-августундагы № 2017-П-14/34-2-(НПА) «Элкарт» төлөм карттары аркылуу эсептешүүлөрдүн улуттук системасын башка өлкөлөрдүн улуттук/эл аралык төлөм системаларына интеграциялоо долбоору үчүн эсептешүүчү агентти тандоо критерийлери жөнүндө» убактылуу жобону бекитүү тууралуу»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 16-августундагы № 2017-П-14/34-2-(НПА) «Элкарт» төлөм карттары аркылуу эсептешүүлөрдүн улуттук системасын башка өлкөлөрдүн улуттук/эл аралык төлөм системаларына интеграциялоо долбоору үчүн эсептешүүчү агентти тандоо критерийлери жөнүндө» убактылуу жобону бекитүү тууралуу» 2018-жылдын 26-февралындагы № 2018-П-14/6-3-(ПС) токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө»;

– Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 16-августундагы № 2017-П-14/34-2-(НПА) «Элкарт» төлөм карттары аркылуу

эсептешүүлөрдүн улуттук системасын башка өлкөлөрдүн улуттук/эл аралык төлөм системаларына интеграциялоо долбоору үчүн эсептешүүчү агентти тандоо критерийлери жөнүндө» убактылуу жобону бекитүү тууралуу» 2022-жылдын 7-декабрындагы № 2022-П-14/76-5-(ПС) токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө».

3. Токтом расмий жарыялангандан 15 (он беш) күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Юридика башкармалыгы:

– тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде токтомду Улуттук банктын расмий интернет-сайтына жарыяласын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Төлөм системалары башкармалыгы тиешелүү документтерди алган күндөн тартып 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен коммерциялык банктарды, төлөм системаларынын операторлорун, төлөм уюмдарын жана «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин жана «Төлөм системаларынын операторлорунун ассоциациясы КГ (КЕЙ-ЖИ)» юридикалык жактар бирикмесин тааныштырсын.

6. «Башкарманын катчылыгы» бөлүмү 3 (үч) жумуш күнү ичинде ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

7. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

К. Боконтаев

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2023-жылдын 31-мартындагы
№ 2023-П-14/21-2-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

Эсептешүү банкына карата минималдуу талаптар жөнүндө

ЖОБО

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Жободо Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) лицензиясынын негизинде иш алып барган төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун эсептешүү банкы (мындан ары – Эсептешүү банкы) катары иш алып баруу үчүн коммерциялык банкка карата минималдуу талаптар аныкталган.

2. Эсептешүү банктарынын төмөнкүлөр боюнча акыркы эсептешүүлөрдү гарантиялык жүргүзүүсү ушул Жобонун максаты болуп саналат:

– төлөм уюмдары тарабынан кабыл алынган жана ири жана чекене төлөмдөр системалары боюнча үчүнчү жактардын пайдасына жүргүзүлгөн төлөмдөр боюнча;

– Кыргыз Республикасынын аймагында эсептешүү банктары/бул эл аралык төлөм системаларынын борборлору менен жүргүзүлгөн эл аралык төлөм системаларынын төлөмдөрү.

3. Бул Жобо төлөм системаларынын операторлоруна, төлөм уюмдарына – Кыргыз Республикасынын резиденттерине, ошондой эле эл аралык төлөм системаларына тутушкан коммерциялык банктарга таркатылат.

Электрондук акча системалары боюнча акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү “Кыргыз Республикасында электрондук акча жөнүндө” жобо менен жөнгө салынат.

4. Эсептешүү банкын тандоо жөнүндө чечимди ушул Жободо, ошондой эле ички ченемдик документтерде белгиленген талаптарга ылайык төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму кабыл алат.

5. Эсептешүү банкы менен төлөм системаларынын операторунун/ төлөм уюмунун ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде Эсептешүү банкы, банктар аралык системалардын катышуучусу болуу менен, төлөм уюмунун/төлөм системаларынын операторунун ири же чекене төлөмдөр системасында жүргүзүлгөн төлөмдөр боюнча өз убагында эсептешүүлөрдү камсыз кылат.

6. Эсептешүү банкы келишимдик мамиледе каралган учурларда, өзүнүн корреспонденттик эсептер системасы аркылуу жана системанын эрежелерине ылайык эл аралык төлөм системасы жана/же эл аралык төлөм системасынын оператору менен түзүлгөн интеграция жөнүндө келишимдин негизинде, Кыргыз Республикасынын аймагында жүргүзүлгөн эл аралык төлөм системаларынын алкагында, төлөмдөр боюнча кайсы болбосун валютада акыркы өз ара эсептешүүлөрдү жүргүзүүнү камсыз кылат.

7. Банк түзүлгөн келишимдердин негизинде бир нече төлөм уюмуна/төлөм системаларынын операторлоруна Эсептешүү банкынын кызматтарын көрсөтүүгө укуктуу.

8. Төлөм системасынын оператору/төлөм уюму бир нече эсептешүү банкын тандоого жана үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөр боюнча өз милдеттенмелерин аткаруу үчүн эсептешүү банктарындагы эсептерде ликвиддүүлүктү тескөө боюнча өз алдынча жоопкерчилик тартууга укуктуу.

9. Маанилүү төлөм системасынын жана системалуу мааниге ээ төлөм системасынын операторлору негизги жана резервдик Эсептешүү банкына ээ болууга тийиш.

Төлөм системасынын катышуучусунун маанилүү төлөм системасындагы жана системалуу мааниге ээ төлөм системасындагы маанилүүлүк критерийи өзгөргөн учурда төлөм системасынын катышуучусу маанилүүлүк критерийи боюнча Улуттук банктын билдирүүсүн алган учурдан тартып 6 (алты) айдан кечиктирбеген мөөнөттө резервдик Эсептешүү банкынын болушун камсыз кылууга тийиш.

10. Эсептешүү банкы өз ишин ушул Жобого, террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарын кошо алганда, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына, төлөм

системасынын эрежелерине, ошондой эле төлөм системасынын оператору/төлөм уюму жана эл аралык төлөм системасынын эсептешүү банкы/эл аралык төлөм системасынын оператору менен түзүлгөн келишимдерге ылайык жүзөгө ашырат.

11. Эсептешүү банкы жана төлөм системасынын оператору/төлөм уюму Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарындагы маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу боюнча талаптарга ылайык негизги жана резервдик байланыш каналдарын жана өздөрүнүн системаларынын ортосунда интеграцияны камсыз кылышат.

2-глава. Эсептешүү банкына карата талаптар

12. Төмөнкү банктык операцияларды жүргүзүү укугуна Улуттук банктын лицензиясына ээ болгон коммерциялык банк Эсептешүү банкы боло алат:

- кардарлардын жана банк-корреспонденттердин тапшырмасы боюнча эсептешүүлөрдү жана төлөмдөрдү жүзөгө ашыруу жана аларды кассалык тейлөө;

- кредиттик жана төлөм карталарын кошо алганда, төлөм документтерин (чектер, аккредитивдер, векселдер жана башка документтер) чыгаруу, сатып алуу, төлөө, кабыл алуу, сактоо жана тастыктоо;

- кардарлар үчүн чет өлкө валютасындагы эсептер боюнча жана кардардын атынан чет өлкө валютасын сатып алуу (алмашуу) боюнча операцияларды жүзөгө ашыруу.

13. Төлөм системаларынын операторлору/төлөм уюмдары үчүн Эсептешүү банкы төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

1) Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн grosстук системасынын (мындан ары – ГСРРВ) жана пакеттик клиринг системасынын (мындан ары - ПКС) катышуучусу болуу, мында өз ара иш алып баруу операторунун Эсептешүү банкы ГСРРВнын тике катышуучусунан болуусу жетиштүү;

2) финансы билдирүүлөрүн (мисалы, SWIFT) берүүнүн эл аралык банктар аралык системасынын катышуучусу болуп саналат жана/же башка өлкөлөрдүн локалдык/эл аралык төлөм системаларынын операторунун эсептешүү банкы менен финансылык билдирүүлөрдү берүү каналдарына ээ болууга;

3) акыркы отчеттук жыл ичинде Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан белгиленген экономикалык ченемдерди жана талаптарды, ошондой эле Кыргыз Республикасынын «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» мыйзамынын жоболорун сактоодо;

4) Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бюджетине салыктык жана башка милдеттүү төлөмдөр, ошондой эле акыркы отчеттук датага карата мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрү боюнча карызы болбоого;

5) акыркы отчеттук датага карата Улуттук банк алдында орду жабылбаган мөөнөтү өткөн карыздары жок;

6) жоюу процессинде, убактылуу администрация режиминде болбогон жана/же акыркы отчеттук жыл ичинде Эсептешүү банкы катары операцияларды жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн чектеген Улуттук банк тарабынан таасир этүү чаралары колдонулбагандыгы;

14. Эл аралык система менен интеграцияланган төлөм системаларынын операторунун Эсептешүү банкы ушул Жобонун 13-пунктунда белгиленген талаптардан тышкары төмөнкү талаптарга ылайык келүүгө тийиш:

1) Кыргыз Республикасынын рыногунда банк ишин кеминде 5 (беш) жыл жүзөгө ашырып келет.

2) Эсептешүү банкы болууну пландаштырган эл аралык системанын тике катышуучусу жана/же анын алкагында башка өлкөлөрдүн улуттук/эл аралык төлөм системалары менен система аралык интеграция долбоору ишке ашырылган локалдык төлөм системасынын катышуучусу болуп саналат.

3) Улуттук банктын Автоматташтырылган тоорук системасынын катышуучусу болуп саналат.

4) эсептешүү банктары/эл аралык төлөм системаларынын операторлорунун агенттери менен колдонуудагы корреспонденттик мамилелерге ээ (артыкчылык);

5) акыркы эки жыл үчүн эсепке алуунун жана отчеттуулуктун бухгалтердик жана финансылык отчеттуулуктун белгиленген стандарттарына шайкештигин тастыктаган тышкы аудитордун корутундусунун болушу.

6) Айкын убакыт ыргагында эсептешүүлөрдүн grosстук системасынын катышуучусу болуп саналат.

3-глава. Эсептешүү банкынын функциялары

15. Төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму менен келишим түзгөн Эсептешүү банкы төмөнкү функцияларды аткарат:

- өздүк төлөмдөрдү жана төлөм системаларынын оператору/төлөм уюмунун катышуучулары тарабынан өткөрүлгөн төлөмдөрдү жүргүзүү үчүн Улуттук банкта ачылган корреспонденттик эсепте жетиштүү ликвиддүүлүктү камсыз кылат;

- Улуттук банктагы корреспонденттик эсепте күн сайын ГСРРВ системасында белгиленүүчү чекене төлөм системалары үчүн резервди эсептөөгө, төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму үчүн ар күндүк негизде резервди камтыйт;

- камсыздандыруу (кепилдик) фондундагы резервди эсептөөгө банк алар менен Эсептешүү банкынын функцияларын аткаруу жөнүндө келишим түзгөн төлөм уюмдары үчүн резервди камтыйт;

- төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун системасы үчүн негизги эсептешүү эсебин ачат, анда үчүнчү жактардын пайдасына төлөмдөр боюнча акча каражаттары топтолот жана бул эсептен акча каражаттары үчүнчү жактардын, төлөмдөрдү алуучулардын пайдасына гана жана/же дебеттик таза позициялар боюнча акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн эсептен алынып салынат. Төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму бул эсеп боюнча кайсы болбосун башка операцияларды жүргүзүүгө укугу жок;

- зарыл болгон учурда төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун негизги эсептешүү эсебинде акча каражаттары жетишсиз болгон учурда бул эсепте резервдик эсепти ачуу жана резерв түзүү талабын белгилейт. Резервдин өлчөмү белгилүү бир мезгил үчүн талап кылынган ликвиддүүлүккө баа берүүдөн улам эсептелиши мүмкүн;

- төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун тапшырмасы боюнча, банктар аралык төлөм системалары аркылуу акча каражаттарын алуучулардын эсептери ачылган банктарга акча каражаттарын өз убагында которууну камсыз кылат;

– төлөм системаларынын операторунун /төлөм уюмунун системасында жүргүзүлгөн төлөмдөр боюнча акыркы эсептешүүлөрдүн жүргүзүлүшү/жүргүзүлбөгөндүгү жөнүндө өз убагында маалымдайт;

– Кыргыз Республикасынын аймагында ишке ашырылган эл аралык төлөм системаларынын төлөмдөрү боюнча келишимдердин/макулдашуулардын шарттарына ылайык каалаган валютада Эсептешүү банкы/эл аралык төлөм системасынын агенти менен өз ара эсептешүүлөрдү жүзөгө ашырат. Өз кезегинде, Төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмунун эрежелерине ылайык төлөм системаларынын операторунун /төлөм уюмунун башка катышуучуларынан которулган каражаттар боюнча ГСРРВ аркылуу улуттук валютадагы эквивалентинде ордун жабууну алат;

– төлөм системасынын Эсептешүү банкынан, анын ичинде башка өлкөнүн локалдык/эл аралык төлөм системасынын Эсептешүү банкынан Кыргыз Республикасынын аймагында ошол төлөм системасынын операциялары боюнча акча каражаттарын алат жана ГСРРВ аркылуу ошол системанын катышуучуларынын Улуттук банктагы корреспонденттик эсептерине тиешелүү суммалардын өз убагында чегерилишин Төлөм системаларынын операторлорунун/төлөм уюмунун эрежелерине ылайык камсыз кылат.

– чет өлкө валюталарынын курсу жагымсыз жагына өзгөргөн учурда валюталык тобокелдиктерди өзүнө кабыл алат.

4-глава. Эсептешүү банкынын милдеттери

16. Эсептешүү банкы төмөнкүлөргө милдеттүү:

– ушул Жобонун 2-главасында белгиленген талаптарга ылайык келүү, ошондой эле өзүнө алган бардык милдеттенмелердин сакталышын камсыз кылуу;

– Улуттук банктагы корреспонденттик эсепте ликвиддүүлүктүн жетишсиздигине, ошондой эле ГСРРВ талаптарына ылайык төлөмдөрдүн кечиктирилишине жана кезектүүлүгүнө жол бербөө (колдонулган учурда);

– эсептешүүлөрдүн үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу боюнча иш үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу жагында Эсептешүү банкынын башкармасы тарабынан бекитилген колдонуудагы планга ээ болуу;

– төлөм системаларынын операторлору менен интеграцияланган төлөм системаларынын эсептешүү банктары менен билдирүүлөрдү өткөрүүнүн негизги жана резервдик каналдарын камсыз кылуу;

– төлөм системасына катышкан банктар, ошондой эле бул система менен интеграцияланган локалдык/эл аралык төлөм системасынын Эсептешүү банкы менен өз ара эсептешүүлөрдү өз убагында жүргүзүүгө кепилдик берүү;

– банкта юридикалык жактарды эсептешүү-кассалык тейлөө боюнча колдонуудагы тарифтердин чегинен жогору эмес тарифтерди белгилөө;

– ушул Жобонун 6-пунктунун талаптарын аткаруу максатында, акыркы эсептешүүлөрдү жүргүзүү үчүн Улуттук банктагы жана башка банктардагы корреспонденттик эсептердеги жетиштүү ликвиддүүлүктү эсептөө методикасын, ошондой эле ушул система менен интеграцияланган локалдык/эл аралык төлөм системасынын Эсептешүү банкы менен, ошондой эле бул системанын катышуучулары менен өз ара эсептешүүлөрдү жүргүзүүнүн жол-жобосун иштеп чыгуу жана бекитүү;

– Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы №2017-П-12/25-2-(НПА) токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктардын жана башка финансы-кредит уюмдарынын тышкы аудитине карата минималдуу талаптар жөнүндө” жобонун талаптарына ылайык маалымат системаларына аудит жүргүзүү;

– эл аралык төлөм системасы менен интеграцияланган, маанилүү төлөм системасынын же системалуу мааниге ээ төлөм системасынын Эсептешүү банкы ордун жабуу мөөнөтү кеминде 3 (үч) айды түзгөн (күрөөгө коюлган портфелди эске албаганда) мамлекеттик баалуу кагаздардын жана Улуттук банктын баалуу кагаздар портфелин, же болбосо банктык гарантияны же төлөм системаларынын операторунун/төлөм уюмдарынын төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү өз убагында жүргүзүүсү үчүн башка инструментти төлөм системаларынын операторуна/төлөм уюмдарына гарантия катары берүүгө тийиш. Мында жогоруда белгиленген гарантиялык инструменттер чогуу алганда Эсептешүү банкынын кызматтарын көрсөтүү жөнүндө түзүлгөн келишимдер боюнча төлөм системаларынын операторунун локалдык системасы менен

интеграцияланган төлөм системасы боюнча жүгүртүүлөрдүн орточо күндүк маанисинен кем болбоого (өткөн айдын ар бир күнү үчүн жүгүртүүлөрдүн суммасы/төлөмдөр жүргүзүлгөн өткөн айдагы күндөрдүн саны) тийиш.

Ай ичиндеги жүгүртүүлөрдүн орточо маанисин эсептөө төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму тарабынан өткөн ай үчүн маалыматтардын негизинде айына 1 (бир) жолу жана отчеттук айдан кийинки айдын 5ине чейин тиешелүү маалымат отчеттук ай ичинде коммерциялык банк - Эсептешүү банкы тарабынан андан ары пайдалануу үчүн Улуттук банкка жана коммерциялык банкка жөнөтүлөт.

5-глава. Келишимге карата талаптар

17. Төлөм системаларынын оператору/төлөм уюму менен Эсептешүү банкынын ортосундагы келишимде, эсептешүү-кассалык тейлөө келишиминин шарттарынан тышкары, кеминде төмөнкү маалыматтар камтылууга тийиш:

- тараптардын укуктары жана милдеттери;
- тараптардын жоопкерчилиги;
- эсептешүүлөрдү жүргүзүү тартиби жана мөөнөттөрү;
- эсептешүүлөрдү жүргүзүүдө маалымат алмашуу тартиби;
- тараптардын макулдугу боюнча акыркы эсептешүүлөрдүн гарантиясы үчүн төлөм системаларынын оператору / төлөм уюму тарабынан сакталган депонжоштурулган сумманын өлчөмү жана аны пайдалануу тартиби;
 - өзгөчө жагдайлар орун алган шартта маалымдоо тартиби, өзгөчө жагдайлар орун алган шартта өз ара эсептешүүлөрдү жүргүзүү тартиби жана мөөнөтү;
 - талаш маселелерди чечүү тартиби;
 - төлөө шарттары (тарифтер, комиссиялар жана сый акылар ж.б.);
 - келишимди токтотуу жана акыркы өз ара эсептешүүлөрдү жүргүзүү тартиби;
 - келишимде башка шарттар дагы камтылышы мүмкүн.

6-глава. Корутунду жоболор

18. Тараптар келишимде каралган учурларда жана тартипте, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген талаптарга жана эсептешүүлөр боюнча бардык милдеттенмелердин ордун жабуу шартында түзүлгөн келишимдерге шайкеш келбестигин аныкташса, каалаган учурда аны жокко чыгарууга укуктуу.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 25 января 2023 года
№ 2023-П-12/4-3-(НПА)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Порядка по учету операции мурабаха» от 29 декабря 2021 года № 2021-П-12/75-2-(НПА)

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. В пункт 3 постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Порядка по учету операции мурабаха» от 29 декабря 2021 года №2021-П-12/75-2-(НПА) внести следующие изменения:

– абзац третий изложить в следующей редакции:

«– в срок до 1 января 2024 года привести автоматизированную информационную банковскую систему и учетные политики в соответствие с требованиями Порядка по учету операции мурабаха;»;

– дополнить абзацем четвертым следующего содержания:

«– ежемесячно в срок до 5 числа месяца, следующего за отчетным, предоставлять в управление банковского надзора информацию о ходе исполнения требований настоящего постановления.».

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, соответствующих структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора.

Председатель

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 30 января 2023 года
№ 2023-П-07/6-1-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 13, 63 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 13,00 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 31 января 2023 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего экономическое управление.

Председатель

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 3 февраля 2023 года
№ 2023-П-14/8-2-(НПА)

Об утверждении Порядка предоставления услуг, связанных с виртуальными активами

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Порядок предоставления услуг, связанных с виртуальными активами (прилагается).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению платежных систем после официального опубликования в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана» и коммерческих банков.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление платежных систем.

Председатель

К. Боконтаев

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 3 февраля 2023 года
№ 2023-П-14/8-2-(НПА)

ПОРЯДОК

предоставления услуг, связанных с виртуальными активами

1. Общие положения

1. Деятельность по предоставлению услуг, связанных с виртуальными активами, является лицензируемым видом деятельности и осуществляется на основании лицензии, выданной уполномоченным государственным органом в сфере виртуальных активов (далее – уполномоченный орган) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере виртуальных активов.

2. Поставщиком услуг виртуальных активов (далее – ПУВА) является юридическое лицо, зарегистрированное на территории Кыргызской Республики и предоставляющее в качестве предпринимательской деятельности один или нескольких видов услуг, связанных с виртуальными активами, на основании лицензии, выданной уполномоченным органом в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере виртуальных активов.

3. Национальный банк Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) осуществляет регулирование и надзор за деятельностью юридических лиц, поднадзорных Национальному банку, предоставляющих услуги, связанные с виртуальными активами, в качестве ПУВА в соответствии с требованиями, установленными нормативными правовыми актами Национального банка.

4. Регулирование и надзор за деятельностью иных юридических лиц, предоставляющих услуги, связанные с виртуальными активами, в качестве ПУВА, осуществляет уполномоченный орган в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере виртуальных активов и нормативными правовыми актами уполномоченного органа.

5. Настоящий Порядок предоставления услуг, связанных с виртуальными активами (далее – Порядок), устанавливает минимальные требования к коммерческим банкам (банкам) при оказании ими услуг, связанных с виртуальными активами в соответствии с конституционным Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Законом Кыргызской Республики «О банках и банковской деятельности», законодательством Кыргызской Республики в сфере виртуальных активов и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

6. Действие настоящего Порядка распространяется на банки, предоставляющие услуги, связанные с виртуальными активами, в качестве ПУВА.

7. Банк вправе предоставлять услуги, связанные с виртуальными активами, в качестве ПУВА при наличии согласия Национального банка и получения соответствующей лицензии уполномоченного органа.

8. Банк вправе оказывать только следующий перечень услуг, связанных с виртуальными активами, в соответствии с установленными требованиями настоящего Порядка:

- 1) перевод виртуальных активов;
- 2) хранение, управление и контроль виртуальных активов;
- 3) оказание финансовых услуг, связанных с первичным размещением и (или) продажей виртуальных активов эмитента.

Банку запрещается оказывать услуги, связанные с виртуальными активами, не предусмотренные законодательством Кыргызской Республики и настоящим Порядком, в том числе:

- 1) покупка и продажа (обмен) виртуальных активов;
- 2) обмен между виртуальными активами.

9. В случае нарушения банком требований настоящего Порядка Национальный банк вправе применить меры воздействия в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики и инициировать процедуру приостановления/отзыва лицензии банка в уполномоченном органе.

2. Термины и определения

10. Термины и определения, используемые в настоящем Порядке, понимаются в том значении, в каком они используются в законодательстве Кыргызской Республики в сфере виртуальных активов.

3. Порядок получения согласия Национального банка для обращения в уполномоченный орган в сфере виртуальных актов для получения лицензии на осуществление деятельности поставщика услуг виртуальных активов

11. Банк для осуществления деятельности в качестве ПУВА должен получить согласие Национального банка.

После получения согласия Национального банка банк обращается с заявлением о выдаче лицензии на осуществление деятельности в качестве ПУВА в уполномоченный орган в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики в сфере виртуальных активов и нормативных правовых актов уполномоченного органа.

12. Для получения согласия Национального банка на осуществление деятельности в качестве ПУВА банк должен предоставить пакет документов в Национальный банк, включающий:

- заявление о рассмотрении вопроса о предоставлении согласия на осуществление деятельности в качестве ПУВА за подписью председателя правления банка и скрепленное печатью банка;
- детальную выписку из протокола заседания совета директоров, которая содержит решение совета директоров, разрешающее осуществление деятельности в качестве ПУВА, а также информацию, что советом директоров проведен всесторонний анализ предполагаемых операций и их влияния на деятельность банка, и что банком идентифицированы риски, сопряженные с новыми операциями, на основании заключения службы риск-менеджмента – копию, заверенную печатью банка;
- утвержденный бизнес-план банка по осуществлению деятельности в качестве ПУВА, содержащий экономическое обоснование необходимости осуществления такой деятельности,

маркетинговый план по реализации мероприятий, прогнозные экономические расчеты, стратегию по управлению рисками;

– организационную структуру банка, пересмотренную в связи с планируемым расширением деятельности банка (при необходимости);

– прогноз доходности, связанный с предполагаемыми операциями;

– внутренние нормативные документы, регламентирующие порядок осуществления деятельности в качестве ПУВА и включающие элементы системы внутреннего контроля;

– наличие правил и процедур, регламентирующих порядок обеспечения информационной безопасности (кибербезопасности) и непрерывности деятельности;

– наличие программы внутреннего контроля, внутренних правил и процедур финансового мониторинга и другие процедуры, направленные на предотвращение легализации (отмывания) преступных доходов, финансирования террористической деятельности и финансирования распространения оружия массового уничтожения в соответствии с действующим законодательством Кыргызской Республики.

13. Национальный банк вправе провести проверку готовности банка для осуществления деятельности, связанных с виртуальными активами.

14. Срок рассмотрения Национальным банком заявления о получении согласия на осуществление деятельности в качестве ПУВА составляет 30 (тридцать) календарных дней.

Решение Национального банка об удовлетворении заявления/ об отказе в удовлетворении заявления на получение согласия Национального банка принимается заместителем председателя/ членом Правления Национального банка, курирующим вопросы банковского надзора и лицензирования.

Национальный банк письменно уведомляет банк о принятом решении в течение 3 (трех) рабочих дней с даты принятия решения.

15. Документы, представляемые в Национальный банк в соответствии с настоящим Порядком и содержащие более

одного листа, должны быть описаны полистно, прошиты, пронумерованы, подписаны и заверены надлежащим образом. В случае необходимости по запросу Национального банка отдельные документы должны предоставляться в электронной форме.

16. В срок рассмотрения документов Национальным банком не входит время, затраченное заявителем на доработку документов, а также срок проверки, указанный в пункте 14 настоящего Порядка.

Если документы, полученные Национальным банком, не отвечают требованиям, предъявляемым Национальным банком, отсчет срока рассмотрения документов начинается с даты получения Национальным банком документов, удовлетворяющих предъявляемым требованиям.

17. Дополнительные/доработанные с учетом замечаний документы должны быть предоставлены в Национальный банк в срок не более 10 (десяти) рабочих дней со дня получения банком документов на доработку.

4. Требования к банкам, предоставляющим услуги, связанные с виртуальными активами

18. Услуги, связанные с виртуальными активами, предоставляются на специализированных платформах.

19. Банк вправе предоставлять одну или несколько услуг, указанных в пункте 20, и/или по договору с ПУВА в качестве агента в соответствии с требованиями настоящего Порядка.

20. Банк при наличии лицензии уполномоченного органа в сфере виртуальных активов вправе предоставлять следующие услуги:

1) перевод (перемещение) виртуальных активов (перемещение с одного адреса или счета виртуального актива на другой) от имени и в интересах клиента посредством специализированных платформ.

2) ответственное хранение и (или) администрирование (управление) виртуальными активами или применение инструментов, позволяющих контролировать виртуальные активы.

Хранение, управление и контроль виртуальных активов должны обеспечивать сохранность виртуальных активов и (или) инструментов контроля виртуальных активов с возможностью самостоятельного

перемещения виртуальных активов в интересах и от имени третьих лиц. Банк, предоставляющий услуги хранения, управления и контроля виртуальных активов, перемещает виртуальные активы только при условии, что такое управление или перемещение осуществляется в соответствии с поручением владельца виртуального актива.

3) предоставление и (или) участие в предоставлении финансовых услуг, связанных с первичным размещением и (или) продажей виртуальных активов эмитента.

Банк, осуществляющий деятельность по предоставлению финансовых услуг, связанных с размещением и (или) продажей виртуальных активов, имеет право заключать сделки, касающиеся размещения или продажи виртуальных активов, от имени, за счет и в интересах эмитента.

21. Условия приобретения и перехода прав на виртуальные активы могут быть выражены в соответствии со смарт-контрактами, заранее заложенными алгоритмами и функциями технологии распределенных реестров и (или) аналогичной технологии, в рамках которой они создаются, хранятся и обращаются, если это не противоречит законодательству Кыргызской Республики.

22. Взаимоотношения участников при оказании услуг, связанных с виртуальными активами, устанавливаются в соответствии с договорами, заключенными между участниками, не противоречащими законодательству Кыргызской Республики.

23. Банк обязан обеспечить механизм хранения и перевода виртуального актива на кошелек виртуального актива в программном приложении банка или ином механизме/носителе для хранения и перевода виртуального актива.

24. Учет виртуальных активов должен вестись на специальном программном обеспечении, позволяющем учитывать виртуальные активы, при этом в целях бухгалтерского учета необходимо принимать во внимание характер осуществляемых операций.

25. Банк обязан вести отдельный учет виртуальных активов по каждому виду (наименованию) виртуального актива и держателю виртуального актива.

26. Банк должен обеспечить сохранность виртуальных активов, переданных ему на хранение держателями виртуальных активов.

27. Банк при оказании услуг, связанных с виртуальными активами, должен соблюдать требования законодательства Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов (далее – ПФТД/ЛПД).

28. Банк должен обеспечивать конфиденциальность и хранение данных о держателях виртуальных активов и проведенных операциях с использованием виртуальных активов. Сведения о держателях виртуальных активов и их операциях могут предоставляться третьим лицам только в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

29. Банк должен принять все необходимые меры для защиты базы данных по виртуальным активам от несанкционированного доступа.

30. Банк несет ответственность за безопасность и надежность предоставляемых услуг, связанных с виртуальными активами.

31. Банк должен иметь внутренние нормативные документы (положение, политика, операционные правила, процедура и т.д.), регламентирующие процесс оказания услуг по виртуальным активам, управление рисками, включая информационную безопасность, урегулирование споров по ошибочным или несанкционированным операциям, в том числе в части ПФТД/ЛПД, а также обеспечить их соблюдение.

32. Банк должен обеспечить качественное управление рисками, связанными с их деятельностью, который включает распределение обязанностей в сфере ПФТД/ЛПД и назначением ответственных сотрудников, отвечающих за обеспечение выполнения установленных требований, из числа руководства; постоянное обучение сотрудников; внутреннюю независимую службу аудита для проверки надлежащего функционирования системы.

33. Банк обязан проводить надлежащую проверку клиента в соответствии с законодательством Кыргызской Республики по ПФТД/ЛПД.

34. Банк должен хранить в актуальном состоянии документы, данные или сведения, полученные и собранные в процессе надлежащей проверки клиента согласно сроку, установленному в законодательстве Кыргызской Республики по ПФТД/ЛПД.

35. Банк должен хранить записи об операциях и информацию, полученную в процессе надлежащей проверки клиента, содержащую как минимум:

- имя отправителя (т.е. клиента, отправляющего перевод);
- номер счета отправителя, если в процессе операции использовался такой счет (например, идентификационный номер кошелька виртуальных активов);
- физический (географический) адрес отправителя или идентификационный номер клиента дата и место рождения;
- имя получателя;
- номер счета получателя, если в процессе операции использовался такой счет (например, идентификационный номер кошелька виртуальных активов);
- подробную информацию об отдельных операциях.

36. Банк должен предоставлять в Национальный банк сведения о предоставляемых услугах, связанных с виртуальными активами, не позднее 10 числа месяца, следующего за отчетным месяцем, в соответствии с формой, установленным в Приложении 1 настоящего Порядка.

37. Банк для расширения спектра предоставляемых услуг, связанных с виртуальными активами, вправе привлекать в качестве агента только других ПУВА на основании заключенного договора и в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

38. Национальный банк на основании регулярных отчетов, а также при инспекторских проверках осуществляет контроль за соблюдением операционных правил и требований настоящего Порядка.

39. В случае отзыва лицензии или разрешительных документов на осуществление деятельности ПУВА, а также добровольного прекращения деятельности в качестве ПУВА банк должен уведомить об этом Национальный банк не позднее 3 (трех) рабочих дней с момента прекращения деятельности в качестве ПУВА.

5. Основные требования к агентам банков, осуществляющим деятельность ПУВА

40. Банк для расширения доступа населения к предоставляемым услугам, связанным с виртуальными активами, вправе привлечь в качестве агента юридические лица, осуществляющие деятельность в качестве ПУВА, для оказания от имени банка только следующих услуг:

1) перевод виртуальных активов;

2) оказание финансовых услуг, связанных с первичным размещением и (или) продажей виртуальных активов эмитента.

41. Агент от имени банка вправе предоставлять только те услуги, связанные с виртуальными активами, которые предусмотрены в договоре с банком, настоящим Порядком и законодательством Кыргызской Республики.

Агенту запрещается предоставлять услуги, связанные с виртуальными активами, не предусмотренные договором с банком, настоящим Порядком и законодательством Кыргызской Республики.

42. Агент должен иметь внутренние нормативные документы (положение, политика, операционные правила, процедура и т.д.), регламентирующие процесс оказания услуг по виртуальным активам, в том числе управление рисками, включая информационную безопасность, урегулирование споров по ошибочным или несанкционированным операциям, а также обеспечить их соблюдение.

43. Агент должен обеспечить надлежащее управление рисками, связанными с их деятельностью, с четким распределением обязанностей в сфере ПФТД/ЛПД и назначением ответственных сотрудников, отвечающих за обеспечение выполнения установленных требований, из числа руководства; постоянное обучение сотрудников; внутреннюю независимую службу аудита для проверки надлежащего функционирования системы.

44. Агент обязан проводить надлежащую проверку клиента в соответствии с законодательством Кыргызской Республики по ПФТД/ЛПД.

45. Агент обязан обеспечить банку доступ к информации о держателях виртуальных активов и операциях в режиме реального времени.

46. Агент должен обеспечивать конфиденциальность и хранение данных о держателях виртуальных активов и проведенных операциях с использованием виртуальных активов. Сведения о держателях виртуальных активов и их операциях могут предоставляться третьим лицам только в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики.

47. Агент должен принять все необходимые меры для защиты базы данных по виртуальным активам от несанкционированного доступа.

48. Агент несет ответственность за безопасность и надежность предоставляемых услуг, связанных с виртуальными активами.

49. Ответственность за оказываемые агентами услуги, связанные с виртуальными активами, несет банк.

50. Банк должен предоставлять в Национальный банк сведения об агентах, предоставляющих услуги, связанные с виртуальными активами, не позднее 10 числа месяца, следующего за отчетным месяцем, в соответствии с формой, установленной в Приложении 2 настоящего Порядка.

6. Заключительные положения

51. Банк, предоставляющий услуги, связанные с виртуальными активами, должен осуществлять контроль над соблюдением держателями виртуальных активов, агентами условий соответствующих договоров и законодательства Кыргызской Республики.

52. Споры, возникающие в сфере оборота виртуальных активов, разрешаются в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики.

Приложение 1
к Порядку предоставления
услуг, связанных с
виртуальными активами

ОТЧЕТ

о деятельности банка при оказании услуг,
связанных с виртуальными активами

Наименование банка

Отчетный период: (ДД.ММ.ГГГГ)

Наименование виртуального актива	Количество кошельков виртуального актива	Объем виртуальных активов (количество токенов)	Объем переводов, проводимых с использованием виртуальных активов	Объем операций, связанных с первичным размещением и (или) продажей виртуальных активов эмитента
Всего				

Приложение 2
к Порядку предоставления
услуг, связанных с
виртуальными активами

ОТЧЕТ

о деятельности агента банка при оказании услуг,
связанных с виртуальными активами

Наименование банка

Отчетный период: (ДД.ММ.ГГГГ)

Наименование агента	Наименование виртуального актива	Количество кошельков виртуального актива	Объем виртуальных активов (количество токенов)	Объем переводов, проводимых с использованием виртуальных активов	Объем операций, связанных с первичным размещением и (или) продажей виртуальных активов эмитента
Всего					

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 22 февраля 2023 года
№ 2023-П-14/11-5-(ПС)

Об утверждении Положения «О требованиях к формированию, публикации и предоставлению в Национальный банк Кыргызской Республики финансовой отчетности операторов платежных систем/платежных организаций»

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О требованиях к формированию, публикации и предоставлению в Национальный банк Кыргызской Республики финансовой отчетности операторов платежных систем/платежных организаций» (прилагается).

2. Признать утратившим силу пункт 84 Положения «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденного постановлением Правления от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС).

3. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для

включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования.

5. Управлению платежных систем со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения операторов платежных систем, платежных организаций и Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов платежных систем КГ (КЕЙ-ДЖИ)».

6. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление платежных систем.

Исполняющий обязанности председателя

З. Чокоев

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 22 февраля 2023 года
№ 2023-П-14/11-5-(ПС)

ПОЛОЖЕНИЕ

о требованиях к формированию, публикации и представлению
в Национальный банк Кыргызской Республики финансовой
отчетности операторов платежных систем/платежных организаций

Глава 1. Общие положения

1. Настоящее Положение определяет компоненты, содержание и основные правила публикации и представления финансовой отчетности операторами платежных систем/платежными организациями (далее – ОПС/ПО).

2. Требования Положения распространяются на ОПС/ПО, действующих на основании выданной лицензии Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

3. ОПС/ПО, имеющие дочерние компании/филиалы/представительства, в том числе за пределами Кыргызской Республики, организующие группу организаций, предоставляют финансовую отчетность на консолидированной основе материнской компанией¹ группы организаций (далее – консолидированная финансовая отчетность группы организаций) в соответствии с Положением.

4. ОПС/ПО, находящиеся в режиме временной администрации, также составляют и представляют финансовую отчетность в соответствии с Положением.

5. Нормы Положения не распространяются на ОПС/ПО, находящиеся в процессе ликвидации и банкротства.

6. Финансовая отчетность ОПС/ПО представляет собой структурированное представление финансового положения

¹ Под материнской компанией понимается ОПС/ПО, имеющие дочерние и зависимые компании

и финансовых результатов деятельности, осуществленной ОПС/ПО за отчетный период.

7. Финансовая отчетность ОПС/ПО должна объективно представлять финансовое положение, финансовые результаты деятельности, движение денежных средств и соответствовать Международным стандартам финансовой отчетности (далее – МСФО).

8. Целью финансовой отчетности ОПС/ПО является:

– структурированное представление информации о финансовом положении, финансовых результатах деятельности, движении денежных средств, активах, обязательствах, капитале, доходах, расходах, прибылях и убытках ОПС/ПО, полезной для широкого круга пользователей при принятии ими экономических решений;

– представление информации о результатах управления ресурсами в ОПС/ПО.

Для достижения этой цели финансовая отчетность должна представлять информацию о следующих показателях ОПС/ПО:

- а) активах;
- б) обязательствах;
- в) собственном капитале;
- г) доходах и расходах, включая прибыль и убытки;
- д) взносах владельцев и распределениях средств владельцам;
- е) движении денежных средств.

9. Пользователями финансовых отчетов являются заинтересованные лица, в том числе государственные органы, собственники ОПС/ПО (акционеры/участники), внешние аудиторы, инвесторы, кредиторы, клиенты, Национальный банк и другие.

10. Финансовая отчетность формируется в соответствии с учетной политикой, утвержденной руководством ОПС/ПО.

11. Руководство ОПС/ПО должно обеспечить своевременную и достоверную подготовку и представление финансовой отчетности ОПС/ПО в Национальный банк в установленные сроки. В случае нарушения ОПС/ПО порядка и сроков представления финансовой отчетности, представления недостоверной информации, а также

публикации отчетов с нарушением срока публикации к ОПС/ПО и его руководству применяются меры воздействия, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики.

Глава 2. Общие требования к годовой финансовой отчетности и ее компонентам

12. В соответствии с МСФО (IAS) 1 «Представление финансовой отчетности» годовая финансовая отчетность ОПС/ПО состоит из следующих компонентов:

1) отчета о финансовом положении (бухгалтерский баланс) на дату окончания периода;

2) отчета о прибыли или убытке и о прочем совокупном доходе за период;

3) отчета о движении денежных средств за период;

4) отчета об изменениях в собственном капитале за период;

5) примечаний к финансовой отчетности, состоящих из значимых положений учетной политики и прочей пояснительной информации;

6) сравнительной информации за предшествующий период;

7) отчета о финансовом положении по состоянию на начало самого раннего сравнительного периода, если ОПС/ПО:

– ретроспективно применяет какое-либо положение учетной политики, производит ретроспективное исправление статей в своей финансовой отчетности либо реклассифицирует статьи в своей финансовой отчетности;

– указанное ретроспективное применение, ретроспективное исправление или реклассификация оказывают существенное влияние на информацию в отчете о финансовом положении на начало предшествующего периода.

13. При представлении финансовой отчетности и ее публикации каждый компонент отчетности должен быть выделен среди прочей информации. В финансовой отчетности для должного понимания представленной информации должна быть отражена следующая информация:

– полное наименование ОПС/ПО и иные идентификационные признаки;

– охватывает ли представленная финансовая отчетность индивидуальную отчетность ОПС/ПО или консолидированную отчетность группы организаций;

– дата окончания отчетного периода или период, охватываемый данным комплектом финансовых отчетов или примечаний;

– валюта и единица измерения (степень округления) при представлении сумм в финансовой отчетности.

14. При составлении финансовой отчетности руководство ОПС/ПО должно оценивать способность ОПС/ПО продолжать свою деятельность. ОПС/ПО обязаны составлять финансовую отчетность на основе допущения о непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда предполагается ликвидация ОПС/ПО или прекращение деятельности. В случае если руководство в процессе формирования мнения осведомлено о существенных неопределенностях, связанных с событиями или условиями, которые могут вызвать значительные сомнения в способности ОПС/ПО осуществлять свою деятельность в будущем, эти неопределенности должны раскрываться (в компонентах) в финансовой отчетности.

Если финансовая отчетность составляется не на основе допущения о непрерывности деятельности, этот факт должен раскрываться так же, как и та основа, на которой составлена отчетность и причина, почему ОПС/ПО не считается непрерывно действующими.

15. ОПС/ПО должны составлять финансовую отчетность, используя метод начисления, за исключением составления отчета о движении денежных средств.

16. Для годовой финансовой отчетности отчетным периодом для ОПС/ПО является период с 1 января по 31 декабря календарного года включительно.

Для ОПС/ПО, вновь созданных до 1 октября, первым отчетным годом считается период со дня ее государственной регистрации по 31 декабря, включительно.

Для ОПС/ПО, созданных после 1 октября, первым отчетным годом считается период со дня ее государственной регистрации по 31 декабря следующего года, включительно.

17. В исключительных случаях, когда отчетный период ОПС/ПО изменяется и финансовая отчетность представляется за период продолжительнее или короче одного года, ОПС/ПО должны раскрыть в дополнение к периоду, охваченному финансовой отчетностью:

- причину использования более продолжительного или более короткого периода, отличающегося от отчетного периода;
- факт того, что суммы, представленные в финансовой отчетности, не в полной мере сопоставимы.

18. Каждый существенный класс статей должен быть представлен в финансовой отчетности отдельно. ОПС/ПО обязаны отдельно представлять статьи, отличающиеся по характеру или назначению, кроме случаев, когда статьи являются несущественными. Статья, которая недостаточно существенна для ее отдельного представления в финансовых отчетах, раскрывается в примечаниях к финансовой отчетности.

Существенность статей в целях формирования финансовой отчетности определяется ОПС/ПО самостоятельно в Учетной политике ОПС/ПО и раскрывается в примечаниях к финансовой отчетности.

19. Содержание и формы финансовой отчетности применяются последовательно от одного отчетного периода к другому (принцип последовательности).

20. Классификация и раскрытие статей в финансовой отчетности должны сохраняться из периода в период, за исключением случаев, когда:

- из-за значительного изменения характера деятельности ОПС/ПО или учетной политики более приемлемым оказывается другое представление информации или другая классификация с учетом критериев выбора и применения учетной политики;
- изменяются МСФО.

21. По каждому показателю финансовой отчетности должны быть приведены сравнительные показатели предыдущего отчетного года, если только иное не разрешается или не требуется МСФО. Сравнительная информация должна включаться в повествовательную и описательную часть, когда это уместно для понимания финансовой отчетности за текущий период.

22. Если представление или классификация статей в финансовой отчетности изменены, сравнительные суммы должны быть переклассифицированы (если только это не является практически неосуществимым), чтобы обеспечить сопоставимость с текущим периодом.

Кроме того, раскрытию подлежат характер, сумма каждой статьи или класса тех статей, которые были переклассифицированы, а также причина проведения переклассификации. Если переклассификация сравнительных сумм является практически невозможной, ОПС/ПО должны раскрыть причину, по которой не проведена переклассификация соответствующих сумм, и характер корректировок, которые были бы произведены в случае переклассификации сумм.

23. Инвестиции в ассоциированные и совместные (зависимые и связанные) компании ОПС/ПО отражаются методом долевого участия, кроме тех случаев, когда они классифицируются как удерживаемые для продажи, или освобождается от необходимости применять данный метод в соответствии с МСФО.

24. Финансовая отчетность должна быть подписана руководителем, главным бухгалтером ОПС/ПО и заверена печатью ОПС/ПО.

25. В формах финансовой отчетности и в статьях, по которым ко дню составления отчетности не проводились операции, указывается числовое значение «ноль».

26. Финансовая отчетность ОПС/ПО должна быть составлена в национальной валюте Кыргызской Республики, если иное не оговорено ратифицированными в установленном порядке международными договорами.

27. Исправление ошибок в финансовой отчетности подтверждается подписью руководителя, главного бухгалтера и печатью ОПС/ПО с указанием даты и причины исправления.

28. В случае корректировки финансовой отчетности ОПС/ПО необходимо вместе с сопроводительным письмом предоставить откорректированную финансовую отчетность с отражением влияния корректировки и причиной корректировки.

Глава 3. Порядок и сроки представления и публикации финансовой отчетности

29. Годовая финансовая отчетность ОПС/ПО, включая все компоненты, примечания к финансовой отчетности, после утверждения предоставляется в Национальный банк не позднее 1 апреля текущего года, следующего за отчетным годом в электронном виде (сканированная версия документа в формате PDF, а также в формате Excel) с последующим досылком бумажной версии.

30. В случае необходимости и/или наличия каких-либо несоответствий, ошибок, неполного предоставления либо некорректного заполнения форм отчетностей Национальный банк вправе запросить дополнительные сведения и документы, вытекающие из предоставленных отчетов. ОПС/ПО обязаны предоставить запрашиваемые сведения и документы в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента получения запроса Национального банка, если иной срок не установлен в запросе.

31. ОПС, подпадающие под требование пункта 91 Положения «О регулировании деятельности операторов платежных систем и платежных организаций, утвержденного постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС) (далее – Положение о регулировании), а также не являющиеся субъектами крупного и среднего предпринимательства, согласно Закону Кыргызской Республики «О бухгалтерском учете», вместе с годовой финансовой отчетностью предоставляют копию аудиторского заключения раз в 2 (два) года.

Срок проведения независимого аудита определяется из расчета 2 (двух) последовательных лет с даты проведения последнего внешнего аудита.

32. ОПС, не подпадающие под требование пункта 91 Положения о регулировании, а также ПО, не являющиеся субъектами крупного и среднего предпринимательства, согласно Закону Кыргызской Республики «О бухгалтерском учете», вместе с годовой финансовой отчетностью предоставляют копию аудиторского заключения раз в 3 (три) года.

Срок проведения независимого аудита определяется из расчета 3 (трех) последовательных лет с даты проведения последнего внешнего аудита.

33. Финансовая отчетность и аудиторское заключение ОПС/ПО, созданных в форме акционерного общества, а также ОПС/ПО, являющихся субъектами крупного предпринимательства, согласно Закону Кыргызской Республики «О бухгалтерском учете», подлежат публикации на официальном интернет-ресурсе (сайт) ОПС/ПО не позднее 1 июня текущего года, следующего за отчетным годом, и находятся в открытом доступе в течение 5 (пяти) лет.

34. Дополнительно ОПС/ПО, являющиеся субъектами крупного и среднего предпринимательства, согласно Закону Кыргызской Республики «О бухгалтерском учете», вместе с годовым финансовым отчетом ежегодно предоставляют копию аудиторского заключения, проведенного независимым внешним аудитором в соответствии с требованиями Закона Кыргызской Республики «Об аудиторской деятельности», а также предоставляют финансовую отчетность/ консолидированную финансовую отчетность и аудиторское заключение в срок до 1 июня года, следующего за отчетным годом, в электронном виде Публичному депозитарию (уполномоченному органу).

Глава 4. Ежеквартальная финансовая отчетность, порядок и сроки представления

35. ОПС/ПО ежеквартально предоставляют в Национальный банк финансовую отчетность не позднее 25 (двадцать пятого) числа месяца, следующего за отчетным кварталом, в электронном виде (сканированная версия документа в формате PDF, а также в формате Excel) с последующим досылком бумажной версии.

В случае необходимости и/или наличия каких-либо несоответствий, ошибок, неполного предоставления либо некорректного заполнения форм отчетностей Национальный банк вправе запросить дополнительные сведения и документы, вытекающие из предоставленных отчетов. ОПС/ПО обязаны предоставить запрашиваемые сведения и документы в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента получения запроса Национального банка, если иной срок не установлен в запросе.

36. Ежеквартальный финансовый отчет состоит из полного:

- отчета о финансовом положении на конец отчетного периода и за аналогичный период финансового года, предшествовавший отчетному, и по состоянию на конец предыдущего отчетного финансового года;
- отчета о совокупном доходе за текущий период, за аналогичный период предыдущего года и за предыдущий финансовый год, непосредственно предшествующий отчетному периоду;
- отчета о движении денежных средств за текущий период, за аналогичный период предыдущего года и за предыдущий финансовый год, непосредственно предшествующий отчетному периоду;
- отчета об изменениях в собственном капитале на конец отчетного периода и за аналогичный период финансового года, предшествовавший отчетному, и по состоянию на конец предыдущего отчетного финансового года;
- примечаний к финансовой отчетности, состоящих из информации о существенных фактах, затрагивающих финансово-хозяйственную деятельность ОПС/ПО, имевших место в отчетном квартале;

37. Если в течение квартала произошли операции, которые существенно повлияли или могут повлиять на финансовое состояние ОПС/ПО, то ОПС/ПО необходимо раскрыть данные события.

Глава 5. Консолидированная финансовая отчетность

38. Целью консолидированной финансовой отчетности ОПС/ПО, помимо описанной в пункте 8 настоящего Положения, является:

- представление результатов деятельности группы организаций и их вложений в капитал других юридических лиц, операций и сделок с этими юридическими лицами;
- представление операций и сделок участников группы организаций, рисков группы организаций.

39. Консолидированная финансовая отчетность должна включать финансовую отчетность всех ее дочерних и зависимых компаний. При этом участники группы несут ответственность за достоверность и полноту данных, представляемых материнской компании.

40. При составлении консолидированной финансовой отчетности группы материнская компания построчно консолидирует финансовую отчетность материнской и дочерних компаний путем сложения аналогичных статей активов, обязательств, капитала, доходов, расходов и потоков денежных средств.

41. В консолидированной отчетности необходимо раскрыть следующую информацию:

- характер взаимоотношений между материнской и дочерней компаниями, когда материнской компании не принадлежит, напрямую или косвенно, посредством дочерних компаний, более 50% голосующих акций;

- причины, по которым владение долей, прямое или косвенное, посредством дочерних компаний, свыше 50% голосующих акций объекта вложения не ведет к получению контроля над ним;

- если отчетная дата или период финансовой отчетности дочерней компании, использованной при подготовке консолидированной финансовой отчетности, отличается от отчетной даты или периода финансовой отчетности материнской компании:

- а) отчетную дату финансовой отчетности дочерней компании;

- б) причину, по которой использовалась другая отчетная дата или период;

- содержание и масштаб существенных ограничений в отношении возможности дочерних компаний передавать средства материнской компании в форме дивидендов, выплачиваемых денежными средствами, или погашать займы либо авансы;

- таблицу, представляющую влияние изменений доли участия материнской компании в дочерней компании, не приводящих к потере контроля над ней, на величину капитала, приходящегося на владельцев материнской компании;

- в случае потери контроля над дочерней компанией материнская компания должна раскрыть информацию о доходах и расходах (если таковые имеют место), признанных в соответствии с МСФО, в том числе:

а) часть дохода или расхода, приходящегося на признание по справедливой стоимости на дату потери контроля над инвестицией, сохраненной в бывшей дочерней компании;

б) статью (статьи) в консолидированном отчете о совокупном доходе, в составе которой(ых) признается доход или расход (если он не представлен отдельно в консолидированном отчете о совокупном доходе).

42. Для того чтобы консолидированная финансовая отчетность материнской компании представляла финансовую информацию о группе организаций как о единой экономической организации, необходимо:

– исключить балансовую стоимость инвестиций материнской компании в каждой дочерней компании и долю материнской компаний в капитале каждой дочерней компании;

– определить неконтрольную долю участия (или долю меньшинства) в прибыли или убытке консолидированных дочерних компаний за отчетный период;

– определить неконтрольную долю участия (или долю меньшинства) в чистых активах консолидированных дочерних компаний отдельно от доли участия материнской компании в них. Неконтрольная доля участия (или доля меньшинства) в чистых активах состоит из следующего:

а) величины неконтрольной доли участия (или доли меньшинства) на дату первоначального объединения бизнеса;

б) неконтрольной доли участия (или доли меньшинства) в изменениях капитала с момента объединения бизнеса.

43. При составлении консолидированной финансовой отчетности внутригрупповые активы, обязательства, капитал, доходы, расходы и денежные потоки внутри группы организаций должны полностью исключаться.

44. Финансовая отчетность дочерней компании не может быть исключена из консолидированной финансовой отчетности на том основании, что:

– деятельность дочерней компании отличается от деятельности других участников группы организаций;

– в роли инвесторов выступает организация с рисковым капиталом, взаимным фондом, трастом или аналогичной структурой.

45. Характер взаимоотношений между материнской компанией и дочерними компаниями в обязательном порядке должны раскрываться в финансовой отчетности вне зависимости от того, осуществлялись ли операции между этими связанными сторонами.

46. Если участник группы организаций использует учетную политику, отличную от учетной политики, принятой для составления консолидированной финансовой отчетности группы организаций в отношении аналогичных операций и событий в аналогичных условиях, то в процессе подготовки консолидированной финансовой отчетности его финансовая отчетность соответствующим образом преобразовывается.

Если отчетные даты материнской и дочерней компаний не совпадают, то дочерняя компания для целей консолидации готовит дополнительную финансовую отчетность на дату окончания отчетного периода материнской компании.

47. Правильность и достоверность отражения данных о финансовом состоянии группы организаций в консолидированной финансовой отчетности удостоверяются руководителем и главным бухгалтером материнской компании группы организаций.

48. Годовая консолидированная финансовая отчетность группы организаций представляется в соответствии с пунктом 29 настоящего Положения. Ежеквартальная финансовая отчетность группы организаций предоставляется в Национальный банк в соответствии с пунктом 35 настоящего Положения.

Глава 6. Отчет о финансовом положении

49. В отчете о финансовом положении активы и пассивы группируются по их характеру в порядке, отражающем их относительную ликвидность (по степени убывания ликвидности или сроков погашения).

50. Статья актива не подлежит взаимозачету со статьей обязательств в отчете о финансовом положении и, наоборот, за исключением случаев, когда это требуется или разрешается МСФО, с раскрытием этих фактов в примечаниях.

51. ОПС/ПО, образованные в форме акционерного общества, должны в отчете о финансовом положении или в примечаниях к финансовой отчетности, либо в отчете об изменениях в собственном капитале раскрыть следующую информацию:

а) для каждого класса акционерного капитала:

- количество акций, разрешенных к выпуску;
- количество выпущенных и полностью оплаченных акций, а также количество акций, выпущенных, но не оплаченных полностью;
- номинальную стоимость акции, или указание на то, что акции не имеют номинальной стоимости;
- сверку количества акций, находящихся в обращении на начало периода и на дату его окончания;
- права, привилегии и ограничения, предусмотренные для данного класса, включая ограничения в отношении распределения дивидендов и возврата капитала;
- акции ОПС/ПО, удерживаемые самими ОПС/ПО или их дочерними, или ассоциированными организациями;
- акции, зарезервированные для выпуска во исполнение опционов и договоров продажи акций, в том числе условия выпуска и суммы;

б) описание характера и цели каждого резерва в рамках собственного капитала.

52. ОПС/ПО, образованные в форме общества с ограниченной ответственностью (далее – ОсОО), должны раскрывать информацию, эквивалентную той, которая требуется согласно пункту 51, с указанием изменений за период по каждой категории долевого участия в собственном капитале, а также информацию о правах, привилегиях и ограничениях, предусмотренных для каждой категории долей в капитале.

53. ОПС/ПО должны раскрыть в отчете о финансовом положении или в примечаниях к нему дальнейшие подклассы каждой из представленных статей, классифицированных в соответствии с операциями данных ОПС/ПО.

54. Название формы «Отчета о финансовом положении» необходимо приводить в следующем виде: «Отчет о финансовом

положении на «___» _____ _20__ года (включительно)». При этом следует указать отчетную дату, на которую составляется отчет.

Глава 7. Отчет о прибыли или убытке и прочем совокупном доходе

55. ОПС/ПО обязаны представлять все статьи доходов и расходов либо:

а) в одном отчете о совокупном доходе (комбинированный отчет);
либо

б) в двух отдельных отчетах:

– в отчете о прибылях и убытках (который включает в себя компоненты прибыли и убытка);

– в отчете о совокупном доходе, который начинается с показателя прибыли и убытка и содержит компоненты прочего совокупного дохода.

В случае представления отчета с использованием второго подхода (представления в отдельных отчетах) отчет о прибылях и убытках должен быть представлен непосредственно перед отчетом о совокупном доходе.

56. Доходы и расходы, возникающие в результате деятельности ОПС/ПО, в отчете о совокупном доходе должны быть сгруппированы по их характеру и показывать основные виды доходов и расходов.

57. ОПС/ПО должны в обязательном порядке раскрывать в отчете о совокупном доходе статьи, касающиеся распределения прибыли или убытка за период:

а) прибыль или убыток за период, относящийся к:

- неконтрольной доле участия;
- владельцам материнской компании;

б) суммарный совокупный доход за период, относящийся к:

- неконтрольной доле участия;
- владельцам материнской компании.

58. Статьи доходов и расходов не подлежат взаимозачету, за исключением случаев, когда:

а) МСФО требуют или разрешают это, или

б) если прибыли, убытки и сопутствующие расходы, возникающие в результате таких же или аналогичных событий, не являются существенными.

59. ОПС/ПО не могут представлять какие-либо статьи доходов и расходов как чрезвычайные ни в отчете или отчетах, представляющих информацию о прибыли или убытке и прочем совокупном доходе, ни в примечаниях.

60. ОПС/ПО должны раскрывать величину налога на прибыль по каждому компоненту прочего совокупного дохода, включая корректировки по переклассификации, либо в отчете о совокупном доходе, либо в примечаниях к финансовой отчетности.

Корректировки по переклассификации, относящиеся к компонентам прочего совокупного дохода, также должны раскрываться в обязательном порядке.

61. ОПС/ПО должны представлять в отчете о совокупном доходе или в примечаниях к финансовой отчетности анализ доходов, используя классификацию, основанную на характере доходов.

62. ОПС/ПО должны представлять в отчете о совокупном доходе или в примечаниях к финансовой отчетности анализ расходов, признанных в прибыли или убытке, используя классификацию, основанную либо на характере расходов, либо на их назначении внутри ОПС/ПО, в зависимости от того, какое представление является надежным и дает более значимую информацию. Этот анализ представляется с использованием одного из двух методов:

- по характеру расходов;
- по назначению расходов или по себестоимости продаж.

ОПС/ПО, классифицирующие расходы по назначению, обязаны раскрывать дополнительную информацию о характере расходов, включая расходы на амортизацию основных средств и нематериальных активов и расходы на вознаграждения работникам.

63. В отдельном отчете о прочем совокупном доходе также необходимо приводить анализ общего совокупного дохода за период, который приходится:

- 1) на неконтрольную долю участия;
- 2) на долю владельцев материнской компании.

64. ОПС/ПО, созданные в форме акционерного общества, должны показывать в отчете о совокупном доходе или в примечаниях к финансовой отчетности сумму дивидендов на акцию, объявленных или предложенных за период, охваченный финансовой отчетностью.

65. Название формы «Отчет о совокупном доходе» необходимо указывать в следующем виде: «Отчет о совокупном доходе на «___» _____ 20__ года (включительно)». При этом следует указать дату на конец квартала, года.

Глава 8. Отчет о движении денежных средств

66. В отчете о движении денежных средств ОПС/ПО должны представлять данные о движении денежных средств и эквивалентов денежных средств за отчетный период, классифицируя их по операционной, инвестиционной или финансовой деятельности.

67. ОПС/ПО должны определить состав денежных средств и эквивалентов денежных средств и раскрыть его в финансовой отчетности.

Кроме того, ОПС/ПО должны представить сверку сумм, содержащихся в отчете о движении денежных средств, с аналогичными статьями, представленными в отчете о финансовом положении.

68. Для составления отчета о движении денежных средств ОПС/ПО необходимо определить виды операций, которые приводят к:

- движению денежных средств в результате операционной деятельности;
- движению денежных средств в результате инвестиционной деятельности;
- движению денежных средств в результате финансовой деятельности.

69. В отчете о движении денежных средств должны быть представлены транзакции и другие перечисления сумм, которые не требуют выплаты или не влекут за собой поступления денежных средств или средств, приравниваемых к денежной наличности (например, дивиденды, предназначенные для распределения между

акционерами или приобретение активов в обмен на долю в акциях ОПС/ПО).

70. ОПС/ПО могут представлять движение денежных средств от операционной деятельности, используя прямой или косвенный метод.

ОПС/ПО рекомендуется использовать прямой метод для представления отчета о движении денежных средств, как метод обеспечивающий информацией, необходимой для оценки будущих потоков денежных средств.

71. ОПС/ПО рекомендуется представлять движение денежных средств от операционной, инвестиционной или финансовой деятельности в отчете по нетто-методу или в виде валовых денежных поступлений и платежей как это предусмотрено МСФО 7 «Отчет о движении денежных средств».

72. В отчете о движении денежных средств должно раскрываться отдельно движение денежных средств, связанное с:

- а) выплаченными или полученными процентами и дивидендами;
- б) поступлениями, связанными с налогом на прибыль;
- в) инвестициями в дочерние, ассоциированные и совместные компании;
- г) приобретением и продажей дочерних компаний.

Каждое такое поступление или платеж должны классифицироваться в соответствии с требованиями МСФО 7 «Отчет о движении денежных средств».

73. Инвестиционные и финансовые операции, не требующие использования денежных средств и их эквивалентов при их осуществлении, должны быть представлены в Примечаниях к финансовой отчетности таким образом, чтобы это содержало всю уместную информацию о такой инвестиционной или финансовой деятельности.

74. Название формы «Отчет о движении денежных средств» необходимо излагать в следующем виде: «Отчет о движении денежных средств на «___» _____ 20__ года (включительно)». При этом следует указывать дату на конец квартала, года.

Глава 9. Отчет об изменениях в собственном капитале

75. Применительно к каждому пункту в зависимости от наличия/отсутствия дочерних компаний ОПС/ПО должны представить отчет об изменениях в собственном капитале, в котором раскрывается следующая информация:

1) общий совокупный доход за период, с отдельным представлением итоговых сумм, относимых к собственникам материнской организации и к неконтролирующим долям участия;

2) по каждому компоненту собственного капитала – эффект ретроспективного применения или ретроспективного исправления, признанные в соответствии с МСФО (IAS) 8 «Учетная политика, изменения в бухгалтерских оценках и ошибки»;

3) по каждому компоненту собственного капитала: сверку балансовой стоимости на начало периода и дату его окончания с отдельным раскрытием как минимум изменений, являющихся следствием:

- прибыли или убытка;
- прочего совокупного дохода;
- операций с собственниками, действующими в этом качестве, с отдельным представлением вкладов собственников и распределений собственникам, а также изменений в долях владения в дочерних компаниях, которые не приводят к утрате контроля.

76. ОПС/ПО должны либо в отчете об изменениях в собственном капитале, либо в примечаниях раскрыть:

- постатейный анализ прочего совокупного дохода;
- сумму дивидендов, признанных в течение периода как распределения собственникам, а также соответствующую сумму дивидендов в расчете на акцию;
- сальдо накопленной прибыли или убытка на начало периода и на отчетную дату и изменение за период;
- описание характера и назначения каждого капитального резерва в составе капитала.

Глава 10. Примечания к финансовой отчетности

77. Примечания к финансовой отчетности ОПС/ПО должны:

1) представлять информацию о принципах подготовки финансовой отчетности и конкретной учетной политики, выбранной и примененной ОПС/ПО для существенных операций и событий;

2) раскрывать информацию, требуемую МСФО, которая не представлена ни в одном из финансовых отчетов;

3) обеспечивать раскрытие дополнительной информации, которая не представлена в самой финансовой отчетности, но необходима для понимания любого из представленных видов отчетности.

78. ОПС/ПО представляет примечания к финансовой отчетности в порядке, облегчающем понимание финансовой отчетности пользователями и предоставляющем возможность сопоставления ее с финансовой отчетностью других ОПС/ПО, включая:

1) краткое описание значительных аспектов применяемой учетной политики;

2) сопроводительную информацию по статьям, представляемым в отчете о финансовом положении, в отчете о прибылях и убытках (если такое представляется), в отчете о совокупном доходе, в том же порядке, в котором строятся соответствующие отчеты и линейные статьи в этих отчетах;

3) прочие раскрытия информации, включая раскрытие информации по:

- условным обязательствам;
- финансовым активам и обязательствам, оцениваемым по справедливой стоимости через прибыль и убыток;
- финансовым обязательствам, оцениваемым по амортизированной стоимости;
- дебиторским задолженностям;
- убыткам по дебиторским задолженностям;
- операциям со «связанными» сторонами;
- нефинансовой информации;

4) иную информацию, предусмотренную нормативными правовыми актами, принятыми в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

79. ОПС/ПО, созданные в форме акционерного общества, применительно к каждому классу акционерного капитала должны раскрыть:

- количество акций, разрешенных к выпуску;
- количество выпущенных и полностью оплаченных акций, а также количество акций, выпущенных, но не оплаченных полностью;
- номинальную стоимость акции или указание на то, что акции не имеют номинальной стоимости;
- сверку количества акций, находящихся в обращении на начало периода и на дату его окончания;
- права, привилегии и ограничения, предусмотренные для данного класса, включая ограничения в отношении распределения дивидендов и возврата капитала;
- акции организации, удерживаемые самой организацией или ее дочерними, или ассоциированными компаниями;
- акции, зарезервированные для выпуска во исполнение опционов и договоров продажи акций, в том числе условия выпуска и суммы;
- описание характера и назначения каждого резерва в составе собственного капитала.

80. ОПС/ПО, созданные в форме ОсОО, должны раскрывать информацию, эквивалентную той, которая требуется, согласно пункту 79, с указанием изменений за период по каждой категории долевого участия в собственном капитале, а также информацию о правах, привилегиях и ограничениях, предусмотренных для каждой категории долей в капитале.

81. Если ОПС/ПО осуществили реклассификацию финансового инструмента с правом обратной продажи, классифицированного как долевого инструмента, или инструмента, который обязывает организацию предоставить третьей стороне пропорциональную долю чистых активов организации только при ее ликвидации и классифицируется как долевого инструмента, между категориями

финансовых обязательств и собственного капитала она должна раскрыть сумму, реклассифицированную из одной категории в другую (финансовых обязательств или собственного капитала), а также сроки и основание для указанной реклассификации.

82. В случае существенности тех или иных статей доходов или расходов организация должна отдельно раскрывать информацию об их характере и величине.

83. Необходимо раскрыть информацию о статьях доходов или расходов, подлежащих отдельному раскрытию, в примечаниях, которые включают:

- частичное списание стоимости запасов до чистой возможной цены продажи или частичное списание стоимости основных средств до их возмещаемой величины, а также восстановление списанных таким образом сумм;

- признание убытка от обесценения финансовых активов, основных средств, нематериальных активов, активов, обусловленных договорами с покупателями, или иных активов и восстановление сумм, списанных на такой убыток от обесценения;

- договорные обязательства по будущим операциям по приобретению основных средств;

- исправление ошибок предыдущих периодов;

- реструктуризация деятельности организации и восстановление сумм любых оценочных обязательств в отношении затрат на реструктуризацию;

- выбытие объектов основных средств;

- выбытие инвестиций;

- прекращенную деятельность;

- урегулирование судебных споров;

- прочие случаи восстановления сумм оценочных обязательств.

84. В примечаниях к консолидированной финансовой отчетности также необходимо раскрыть:

- сведения о структуре и взаимосвязях участников группы организаций по схеме, указанной в Приложении 1;

- сведения о членах наблюдательного органа материнской компании;
- сведения о крупных рисках;
- сведения о концентрации прочих рисков на основании полученных отчетов участников;
- сведения в разрезе сегментов и соответствующий сегментный анализ;
- сведения о выбывших участниках группы компаний (выделения компании из группы);
- сведения об операциях со «связанными» сторонами;
- сведения обо всех участниках группы компаний (обо всех дочерних и зависимых компаниях, включая название, процент владения, вид или виды деятельности, в которые вовлечена каждая дочерняя или зависимая компания);
- сведения по структуре собственности материнской компании, а также по структуре собственности дочерних и зависимых компаний;
- сведения обо всех операциях владельцев материнской компании с дочерними и зависимыми компаниями, а также связанность владельцев материнской компании с дочерними и зависимыми компаниями.

85. ОПС/ПО должны раскрывать информацию, которая нигде не представлена в опубликованной финансовой отчетности, включая, но не исчерпывая:

- 1) сведения о постоянном месте нахождения (юридическом адресе) и юридической форме ОПС/ПО (или основное место ведения дела, если оно отличается от юридического адреса);
- 2) описание характера операций ОПС/ПО;
- 3) название материнской компании и конечной материнской компании группы;
- 4) количество работников в конце периода и среднесписочную численность работников в течение отчетного периода.

86. ОПС/ПО должны раскрывать в примечаниях к финансовой отчетности:

1) сумму дивидендов, предложенных или объявленных до утверждения финансовой отчетности к опубликованию, но не признанных как распределение владельцам в течение отчетного периода (ОПС/ПО, образованные в форме акционерного общества, должны также указать соответствующую сумму в пересчете на акцию);

2) сумму любых непризнанных дивидендов по привилегированным кумулятивным акциям.

87. Примечания к финансовой отчетности должны быть представлены в систематизированном виде. По каждой статье компонентов финансовой отчетности в примечаниях к финансовой отчетности должны быть приведены перекрестные ссылки на любую, относящуюся к ней информацию.

88. В разделе учетной политики в примечаниях к финансовой отчетности ОПС/ПО должно быть описано как минимум следующее:

1) основа (или основы) оценки, использованная(-ые) для подготовки финансовой отчетности;

2) аспекты учетной политики, имеющие существенное значение для правильного понимания финансовой отчетности.

Раскрытие дополнительной информации может быть осуществлено с помощью диаграмм, аналитических таблиц, графиков и выписок данных за предыдущий и отчетный периоды.

89. ОПС/ПО вместе со значительными аспектами применяемой учетной политики должны раскрыть информацию о суждениях, помимо тех, что связаны с расчетными оценками, которые были сформированы руководством в процессе применения учетной политики этой организации и оказали наиболее значительное влияние на суммы, признанные в финансовой отчетности.

Кроме этого, необходимо раскрыть информацию о допущениях, сделанных ОПС/ПО в отношении будущего, а также о других основных источниках неопределенности, связанной с расчетными оценками по состоянию на дату окончания отчетного периода, которые несут в себе значительный риск того, что в следующем финансовом году потребуются существенная корректировка балансовой стоимости активов и обязательств. В отношении данных активов и обязательств

примечания должны включать детальное описание их характера и их балансовой стоимости на дату окончания отчетного периода.

Глава 11. Заключительные положения

90. Ответственность за достоверность, полноту и хранение финансовой отчетности, учетных документов и иной информации в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, представленных в финансовой отчетности, несет руководитель ОПС/ПО.

91. Главный бухгалтер ОПС/ПО несет ответственность за правильное отражение в финансовой отчетности бухгалтерских операций и событий, надлежащее хранение регистров бухгалтерского учета и финансовой отчетности.

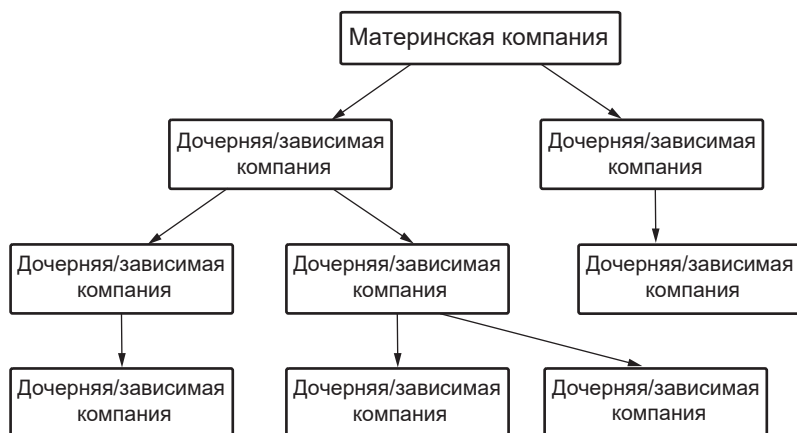
92. При опубликовании и введении в действие изменений и дополнений в МСФО они должны применяться ОПС/ПО в дополнение к настоящему Положению.

**Приложение 1
к Положению «О требованиях
к формированию, публикации
и представлению в
Национальный банк
Кыргызской Республики
финансовой отчетности
ОПС/ПО»**

Сведения о структуре группы организаций

(наименование материнской компании)

по состоянию на _____

Должность

ФИО

Подпись

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 22 февраля 2023 года
№ 2023-П-15/11-6-(НПА)

**О внесении изменений в постановление
Правления Национального банка Кыргызской Республики
«Об утверждении Минимальных требований по формированию
кредитного портфеля, принимаемого в качестве залогового
обеспечения» от 27 декабря 2017 года № 2017-П-15/54-4-(НПА)»**

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Минимальных требований по формированию кредитного портфеля, принимаемого в качестве залогового обеспечения» от 27 декабря 2017 года № 2017-П-15/54-4-(НПА)» (прилагается).

2. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению бухгалтерского учета и отчетности довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков Кыргызской Республики, небанковских финансово-кредитных организаций, привлекающих депозиты, соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление бухгалтерского учета и отчетности.

Исполняющий обязанности председателя

З. Чокоев

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 22 февраля 2023 года
№ 2023-П-15/11-6-(НПА)

**Изменения в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Минимальных
требований по формированию кредитного портфеля,
принимаемого в качестве залогового обеспечения»
от 27 декабря 2017 года № 2017-П-15/54-4-(НПА)**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Минимальных требований по формированию кредитного портфеля, принимаемого в качестве залогового обеспечения» от 27 декабря 2017 года № 2017-П-15/54-4-(НПА)» следующие изменения:

в Минимальных требованиях по формированию кредитного портфеля, принимаемого в качестве залогового обеспечения, утвержденных вышеуказанным постановлением:

– по всему тексту после слова «Банк» в различных падежах дополнить словом «/НФКО»;

– пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1. Целью настоящих минимальных требований является определение характеристик и требований к кредитам/лизингам коммерческих банков (далее – банки), небанковских финансово-кредитных организаций, привлекающих депозиты (далее – НФКО), включаемых в портфель кредитов, права требования по которому могут быть приняты в качестве залога при предоставлении кредитов Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) и их проверке на предмет соответствия установленным требованиям.»;

– абзац 10 пункта 4 изложить в следующей редакции:

«По кредитным ресурсам, предоставляемым в рамках положений «О порядке проведения Национальным банком Кыргызской Республики кредитных аукционов для целей рефинансирования и поддержания ликвидности», «О кредите последней инстанции»,

«О кредите для поддержания ликвидности», и «О кредите последней инстанции небанковским финансово-кредитным организациям, привлекающим депозиты», залоговым обеспечением выступают кредиты, выданные в национальной валюте.»;

в пункте 5:

подпункт 5 изложить в следующей редакции:

«5) кредит/лизинг соответствует характеристикам нормальных и удовлетворительных кредитов (активов), согласно положениям «О классификации активов и соответствующих отчислениям в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» для банков и «О классификации активов и формирования резервов на покрытие потенциальных потерь и убытков небанковскими финансово-кредитными организациями» для НФКО, привлекающих депозиты;»;

- в подпункте 6 слова «утвержденного постановлением Правления Национального банка от 30 июня 2010 года №52/4» исключить;

- в пункте 18-1 слова «утвержденного постановлением Правления Национального банка Кыргызской Республики от 21 июля 2004 года № 18/3» исключить

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 24 февраля 2023 года
№ 2023-П-12/12-1-(НПА)

**О внесении изменения в постановление
Правления Национального банка Кыргызской Республики
«О приостановлении действия постановления Правления
Национального банка Кыргызской Республики
«О временных решениях в сфере проведения
обменных операций с иностранной валютой» от
22 июля 2022 года №2022-П-33/45-2-(НПА)» от 5
сентября 2022 года № 2022-П-33/55-1-(НПА)**

В соответствии со статьями 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О приостановлении действия постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О временных решениях в сфере проведения обменных операций с иностранной валютой» от 22 июля 2022 года № 2022-П-33/45-2-(НПА)» от 5 сентября 2022 года № 2022-П-33/55-1-(НПА) следующее изменение:

- в пункте 1 слова «до 1 марта» заменить словами «до 1 сентября».

2. Настоящее постановление вступает в силу со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 1 (одного) рабочего дня опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора в течение 1 (одного) рабочего дня довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков и ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана».

5. Управлению надзора за небанковскими организациями в течение 1 (одного) рабочего дня довести настоящее постановление до сведения Ассоциации обменных бюро «Альянс» и обменных бюро.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего надзорный блок Национального банка Кыргызской Республики.

Председатель

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 27 февраля 2023 года
№ 2023-П-07/13-2-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 5, 13, 63 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 13,00 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в силу с 28 февраля 2023 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение 1 (одного) рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего экономическое управление.

Председатель

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 15 марта 2023 года
№ 2023-П-17/16-4-(НПА)

О минимальном размере уставного и собственного (регулятивного) капиталов коммерческих банков

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» и статьей 21 Закона Кыргызской Республики «О банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить минимальный размер уставного капитала для вновь создаваемых коммерческих банков (включая требование к капиталу филиалов иностранных банков) в размере не менее 1 млрд сомов.

2. Установить для действующих коммерческих банков (включая филиалы иностранных банков) следующие минимальные размеры уставного капитала в следующие сроки:

- с 1 апреля 2023 года – 600 млн сомов;
- с 1 июля 2024 года – 800 млн сомов;
- с 1 июля 2026 года – 1 млрд сомов.

3. Установить для действующих системно значимых коммерческих банков (включая филиалы иностранных банков) минимальный размер уставного капитала в размере 2 млрд сомов со сроком формирования до 1 июля 2023 года.

4. Установить, что если коммерческий банк становится системно значимым, то в течение одного года со дня уведомления Национальным банком о соответствии критериям системной

значимости коммерческий банк должен довести размер уставного капитала до установленного требования.

5. Установить экономический норматив по минимальному размеру собственного (регулятивного) капитала для вновь создаваемых и действующих коммерческих банков (включая филиалы иностранных банков) в размере не менее минимального размера уставного капитала, установленного для вновь создаваемых коммерческих банков, согласно пункту 1 настоящего постановления, и действующих коммерческих банков, согласно пунктам 2 и 3 настоящего постановления.

При этом установить, что если банк становится системно значимым, то собственный (регулятивный) капитал такого банка должен быть доведен до установленного размера в течение 3 (трех) месяцев со дня уведомления банка Национальным банком о соответствии критериям системной значимости.

6. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О минимальном размере уставного и собственного (регулятивного) капиталов коммерческих банков» от 8 июня 2017 года № 2017-П-12/23-3-(НПА) с 1 апреля 2023 года.

7. Настоящее постановление вступает в силу с 1 апреля 2023 года.

8. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

9. Управлению лицензирования в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», коммерческих банков, структурных подразделений, областных управлений, Представительства Национального банка в Баткенской области.

10. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка, курирующего управление лицензирования.

Председатель

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 15 марта 2023 года
№ 2023-П-13/16-6-(НПА)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 года № 95/4

В соответствии со статьей 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 года № 95/4 (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня его официального опубликования.

4. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений и областных управлений, представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Управлению денежной наличности Национального банка Кыргызской Республики в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков и небанковских финансово-кредитных организаций.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление денежной наличности.

Председатель

К. Боконтаев

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 марта 2023 года
№ 2023-П-13/16-6-(НПА)

**Изменения в постановление Правления Национального
банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по
работе с сомнительными банкнотами и монетами
национальной валюты» от 28 декабря 2010 года № 95/4**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты» от 28 декабря 2010 года № 95/4 следующие изменения:

в Инструкции по работе с сомнительными банкнотами и монетами национальной валюты, утвержденной вышеуказанным постановлением:

- в пункте 5 слова «Государственной службы по борьбе с экономическими преступлениями при Правительстве Кыргызской Республики (далее - Финансовая полиция)/» исключить;

- пункт 6 изложить в следующей редакции:

«6. Взаимодействие Национального банка и его областных управлений/представительства в Баткенской области с органами внутренних дел и органами национальной безопасности при обнаружении поддельных банкнот/монет регламентируется условиями Соглашения о сотрудничестве и совместной деятельности в области борьбы с фальшивомонетничеством.»;

- в пункте 12 слова «регионального управления Финансовой полиции/» исключить;

- в пунктах 14 и 26 слова «Финансовой полиции/» исключить;

- пункт 27 изложить в следующей редакции:

«27. Передача поддельных банкнот/монет в учреждения МВД/ГКНБ для проведения расследования производится, согласно акту приема-передачи поддельных банкнот/монет (Приложение 7). Акт оформляется в 2 (двух) экземплярах, один из которых вместе с поддельными банкнотами/монетами, копией заявления и протокола

экспертизы передаётся в ближайший отдел МВД/ГКНБ, другой остается в документах Национального банка.»;

- в приложении 6 слова «Финансовую полицию/» исключить;
- в приложении 7 слова «Финансовой полиции/» исключить.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 29 марта 2023 года
№ 2023-П-12/20-5-(НПА)

**О внесении изменения в постановление
Правления Национального банка Кыргызской Республики
«О некоторых решениях Национального банка Кыргызской
Республики по вопросам оказания поддержки клиентам
коммерческих банков, небанковских и специализированных
финансово-кредитных организаций, пострадавшим в
результате вооруженного конфликта в Баткенской и Ошской
областях» от 6 октября 2022 года №2022-П-12/62-2-(НПА)»**

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых решениях Национального банка Кыргызской Республики по вопросам оказания поддержки клиентам коммерческих банков, небанковских и специализированных финансово-кредитных организаций, пострадавшим в результате вооруженного конфликта в Баткенской и Ошской областях» от 6 октября 2022 года №2022-П-12/62-2-(НПА) следующее изменение:

– в пункте 6 слова «до 30 марта» заменить словами «до 30 сентября».

2. Настоящее постановление вступает в силу со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 1 (одного) рабочего дня опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора в течение 1 (одного) рабочего дня довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», ОЮЛ «Ассоциация микрофинансовых организаций», ОЮЛ «Национальная ассоциация кредитных союзов и кооперативов», небанковских и специализированных финансово-кредитных организаций и кредитных бюро.

5. Отделу «Секретариат Правления» в течение 1 (одного) рабочего дня довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление методологии надзора.

Председатель

К. Боконтаев

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 31 марта 2023 года
№ 2023-П-14/21-1-(ПС)

Об утверждении Положения «О требованиях по обеспечению информационной безопасности операторов платежных систем и платежных организаций»

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О требованиях по обеспечению информационной безопасности операторов платежных систем и платежных организаций» (прилагается).

2. Юридическому управлению:

– со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования, за исключением главы 3 Положения «О требованиях по обеспечению информационной безопасности операторов платежных систем и платежных организаций».

систем и платежных организаций», утверждаемого настоящим постановлением, который вступает в силу с 1 июля 2023 года.

4. Управлению платежных систем со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения операторов платежных систем, платежных организаций и Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов платежных систем КГ (КЕИ-ДЖИ)».

5. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения структурных подразделений, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление платежных систем.

Председатель

К. Боконтаев

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 31 марта 2023 года
№ 2023-П-14/21-1-(ПС)

ПОЛОЖЕНИЕ

«О требованиях по обеспечению информационной безопасности операторов платежных систем и платежных организаций»

Глава 1. Общие положения

1. Целью настоящего Положения является установление единых требований для операторов платежных систем и платежных организаций (далее – ОПС/ПО), направленных на повышение уровня информационной безопасности в ОПС/ПО, а также минимизацию возможных потерь, вызванных действиями злоумышленников, аварийными сбоями и ошибками персонала.

2. В целях настоящего Положения применяются определения, используемые в нормативных актах Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) по платежной системе, а также следующие определения:

Автоматизированная система – система, состоящая из аппаратно-программного комплекса средств автоматизации деятельности организации, методов и мероприятий, реализующих информационную технологию выполнения установленных функций.

Авторизация – процесс предоставления определенному объекту/ субъекту прав на выполнение некоторых действий в соответствии с выполняемой ролью в системе.

Аутентификация – проверка принадлежности объекту/субъекту доступа предъявленного им идентификатора или подтверждение подлинности.

Доступность информационного актива – свойство информационной безопасности ОПС/ПО, состоящее в том, что информационные активы предоставляются авторизованному пользователю, причем в виде и месте, необходимом пользователю, и в то время, когда они ему необходимы.

Жизненный цикл информационной системы – период, который начинается с момента принятия решения о необходимости создания информационной системы и заканчивается в момент ее полного изъятия из эксплуатации.

Идентификатор – уникальный признак субъекта или объекта доступа.

Идентификация – процесс присвоения объектам/субъектам идентификатора (уникального имени) или сравнение идентификатора объекта/субъекта с перечнем присвоенных идентификаторов.

Информационная система – система, предназначенная для хранения, поиска и обработки информации, и соответствующие организационные ресурсы, с помощью которых обеспечивается и распространяется информация.

Информационные активы – информация, имеющая ценность для ОПС/ПО с точки зрения достижения ее целей и представленная на любом материальном носителе в пригодной для ее обработки, хранения или передаче форме.

Конфиденциальность информационного актива – состояние ресурсов ОПС/ПО, состоящее в том, что обработка, хранение и передача информационных активов осуществляются таким образом, что информационные активы доступны только авторизованным пользователям, объектам системы или процессам.

Объект – процесс, выполняющийся в информационной системе, запрашивающий разрешение на получение доступа к информации.

Пароль – секретный набор символов, предназначенный для подтверждения полномочий пользователя.

Пользователь автоматизированной системы – субъект или объект, зарегистрированный в автоматизированной системе и использующий ее ресурсы (сотрудники, участники платежной системы);

Санкционирование – действие по предоставлению пользователю возможности выполнения (предоставления разрешения) конкретных действий в системе на основе его должностных обязанностей. Без специальной санкции ни одному пользователю не разрешается доступ к какой-либо информации или приложению.

Субъект – пользователь, запрашивающий разрешение на получение доступа к информации.

Токен («ключ») – компактное устройство в виде USB-брелока или ключ в облаке (специальный защищенный сервер), которое служит для авторизации пользователя, защиты электронной переписки, безопасного удаленного доступа к информационным ресурсам, а также надежного хранения любых персональных данных.

Целостность информационного актива – свойство информационной безопасности ОПС/ПО сохранять неизменность или обнаруживать факт изменения в своих информационных активах.

3. Система управления информационной безопасностью является частью общей системы управления, основанной на использовании методов оценки бизнес-рисков для разработки, внедрения, функционирования, мониторинга, анализа, поддержки и улучшения информационной безопасности ОПС/ПО.

4. Национальный банк вправе осуществлять проверку ОПС/ПО на соблюдение требований, установленных настоящим Положением, а также другими нормативными правовыми актами Национального банка в части соблюдения информационной безопасности ОПС/ПО.

5. Руководство ОПС/ПО несет полную ответственность за использование и функционирование всей его информационной системы, в том числе за действия агентов и субагентов, связанных с ее использованием.

6. В управлении системой обеспечения информационной безопасностью ОПС/ПО должны непрерывно использовать такие процессы, как планирование, реализация, проверка и совершенствование.

7. Требования по информационной безопасности должны быть комплексно взаимосвязаны и непрерывны по всем стадиям жизненного цикла информационных систем.

Глава 2. Требования к документам по информационной безопасности

8. В целях обеспечения информационной безопасности в ОПС/ПО должны быть разработаны два уровня документации:

- политика информационной безопасности (документ, регламентирующий практику обеспечения информационной безопасности);

- операционные процедуры по обеспечению информационной безопасности.

9. Политика информационной безопасности, регламентирующая практику обеспечения информационной безопасности (далее – политика ИБ), должна отражать поддержку целей, установленных руководством, и дальнейшую детализацию общих принципов, определяющая подробные меры, необходимые для выполнения требований политики информационной безопасности.

10. Требования по обеспечению информационной безопасности, отображаемые в политике информационной безопасности ОПС/ПО, должны быть определены для следующих наиболее важных областей:

- требования к персоналу;
- назначение, распределение ролей и регистрация в информационной системе;
- процесс управления рисками информационной безопасности;
- обеспечение непрерывности деятельности;
- обеспечение информационной безопасности на стадиях жизненного цикла автоматизированных систем;
- регистрация всех действий в автоматизированных системах;
- антивирусная защита;
- использование ресурсов сети интернет;
- резервное копирование и восстановление;
- управление инцидентами информационной безопасности и т.д.

11. Документы по операционным процедурам для обеспечения безопасности должны содержать описание практических приемов на техническом уровне, обеспечивающие внедрение необходимых практик. Процедуры должны соответствовать политикам ОПС/ПО.

12. ОПС/ПО должны обеспечить наличие и сохранность документов, которые содержат свидетельства выполненной деятельности и действий по обеспечению информационной

безопасности (отчеты, акты, журналы), и отражать достигнутые результаты (промежуточные и окончательные) при реализации требований документов, относящихся к обеспечению информационной безопасности ОПС/ПО.

Глава 3. Требования к персоналу ОПС/ПО

13. ОПС/ПО должны иметь персонал в соответствии с требованиями, установленными в Положении «О регулировании деятельности платежных организаций и операторов платежных систем», утвержденном постановлением Правления Национального банка от 30 сентября 2019 года № 2019-П-14/50-2-(ПС) (далее – Положение о регулировании).

14. В ОПС/ПО должны быть разработаны процедуры приема на работу, включающие:

- проверку подлинности представленных документов, заявляемой квалификации, точности и полноты биографических фактов;
- проверку профессиональных навыков и оценку профессиональной пригодности.

15. Все сотрудники ОПС/ПО должны быть письменно ознакомлены с требованиями по обеспечению информационной безопасности.

16. Подразделение или уполномоченное лицо, ответственное за обеспечение информационной безопасности, осуществляет и несет ответственность за организацию информационной безопасности в ОПС/ПО, а также должен на систематической основе актуализировать информацию об угрозах в сфере информационной безопасности, своевременно информировать руководство и сотрудников ОПС/ПО об угрозах, а также проводить мероприятия, направленные на повышение общего уровня осведомленности персонала в целях противодействия данным угрозам.

17. Функции подразделения или уполномоченного лица, ответственного за обеспечение информационной безопасности, не должны включать совмещение работ с функциями отдела информационных технологий (ИТ).

При этом ОПС/ПО, не являющиеся значимой платежной системой/системно-значимой платежной системой/провайдером

критичных услуг, вправе возложить обязанности по обеспечению информационной безопасности в ОПС/ПО на иное должностное лицо с обязательным прохождением соответствующего обучения.

18. Должностные обязанности подразделения или уполномоченного лица, ответственного за обеспечение информационной безопасности, должны включать:

1) контроль за исполнением ОПС/ПО внутренних нормативных документов и нормативных правовых актов в области информационной безопасности;

2) анализ степени защищенности информационной безопасности;

3) разработку внутренних нормативных документов по информационной безопасности.

19. Обязанности и ответственность персонала по выполнению требований к обеспечению информационной безопасности должны быть включены в их должностные инструкции.

20. Неисполнение или ненадлежащее исполнение сотрудниками ОПС/ПО требований по обеспечению информационной безопасности приравнивается к невыполнению должностных обязанностей.

Глава 4. Назначение, распределение ролей и регистрация в автоматизированной системе

21. В ОПС/ПО должен быть разработан и принят документ, который содержит роли сотрудников, включая роли по обеспечению информационной безопасности.

22. В автоматизированной системе должны быть определены роли, обеспечивающие четкое разграничение полномочий сотрудников.

23. При предоставлении доступа сотрудникам к автоматизированной системе должны быть выполнены процедуры санкционирования, идентификации, аутентификации и авторизации пользователей. Перед выдачей идентификатора пользователю должна осуществляться проверка подтверждения его личности. Система должна фиксировать исполнителя, выдавшего идентификатор пользователю.

24. Работа всех пользователей автоматизированной системы должна осуществляться под уникальными учетными записями.

25. При распределении прав доступа сотрудников и участников платежной системы к информационным активам ОПС/ПО должны руководствоваться принципами:

- «знать своего служащего» (Know your Employee) – принцип, демонстрирующий озабоченность ОПС/ПО по поводу отношения сотрудников ОПС/ПО к таким своим обязанностям и возможным проблемам, как злоупотребление имуществом, финансовые трудности, которые могут приводить к проблемам с безопасностью;

- «необходимо знать» (Need to Know) – принцип безопасности, который ограничивает доступ к информации и ресурсам по обработке информации тем, кому требуется выполнять определенные обязанности;

- «наименьших привилегий» – принцип, означающий, что для выполнения определенной операции пользователь должен получать или предоставлять минимально необходимые привилегии.

26. В ОПС/ПО должен быть документально определен перечень информационных активов (автоматизированной системы и их типов) и права доступа сотрудников и участников к данным активам.

27. Формирование ролей должно осуществляться на основании существующих бизнес-процессов ОПС/ПО и проводиться с целью исключения концентрации полномочий и снижения риска инцидентов информационной безопасности, связанных с потерей информационными активами свойств доступности, целостности или конфиденциальности.

28. В ОПС/ПО должен осуществляться контроль за «привилегированным доступом», а именно: учетными записями с повышенным правом доступа к автоматизированным системам (учетные записи с правом администратора) в целях минимизации рисков и обеспечения безопасности критически важных автоматизированных систем.

29. Для каждой роли должны быть назначены лица, ответственные за их выполнение. Ответственность сотрудников должна быть зафиксирована в их должностных инструкциях.

30. Аутентификация пользователей в автоматизированной системе должна соответствовать критичности получаемой информации

и осуществляться на основе одного или нескольких механизмов аутентификации:

- по знанию «что-то знать» (пароль, ПИН-код);
- по владению «что-то иметь» (смарт-карта, токен);
- по физическим характеристикам пользователя «кем-то быть» (отпечатки пальцев или другие биометрические данные).

Двухфакторная аутентификация включает в себя любые два из этих трех механизмов: человек «что-то знает» и «что-то имеет» или «кем-то является».

31. События по регистрации и изменению прав доступа пользователей должны фиксироваться в журнале событий автоматизированной системы.

32. В ОПС/ПО должны применяться защитные меры, направленные на обеспечение защиты от несанкционированного доступа, неразрешенных действий, нарушения целостности информации, необходимой для регистрации, идентификации, аутентификации и (или) авторизации участников платежной системы и сотрудников ОПС/ПО. Все попытки неразрешенных действий и несанкционированного доступа к такой информации должны регистрироваться в журнале событий.

33. ОПС/ПО при предоставлении сотрудникам удаленного доступа к автоматизированной системе и корпоративным сервисам должны внедрить технологию многофакторной аутентификации.

34. При увольнении сотрудников или изменении должностных обязанностей сотрудников ОПС/ПО, имеющих доступ к информации автоматизированной системы, их права доступа к автоматизированной системе должны быть заблокированы или изменены.

35. В ОПС/ПО должна быть разработана и внедрена политика паролей. Политика паролей должна включать в себя как минимум такие основные правила и компоненты, как:

- требования к степени сложности и длине пароля;
- требования по недопустимости записи и хранения паролей на материальных носителях;
- ответственность пользователей за нарушение политики.

36. Сотрудники ОПС/ПО должны быть ознакомлены с политикой паролей и строго соблюдать ее требования в процессе работы.

37. ОПС/ПО должны разработать рекомендации по соблюдению требований политики информационной безопасности для:

- участников платежной системы (агенты, субагенты), имеющих доступ к платежной системе;

- держателей электронных кошельков (при наличии системы расчетов электронными деньгами);

- пользователей мобильных приложений, в том числе мобильных приложений агентов (при наличии мобильных приложений); - и проводить работу по информированию пользователей о соблюдении данных требований в процессе работы с ними.

Глава 5. Требования к процессу управления рисками информационной безопасности

38. В ОПС/ПО должна быть разработана политика по управлению рисками информационной безопасности, интегрированная с общей политикой управления рисками в платежной системе.

39. ОПС/ПО должны определить ценность активов, выявить уязвимости, угрозы и риски. Выявленные риски должны быть количественно или качественно оценены. ОПС/ПО должны определить соответствующие меры и средства контроля для обработки рисков.

40. Организация процесса оценки рисков может быть основана на международном стандарте по информационной безопасности ISO 27005 или аналогичных стандартах.

Глава 6. Непрерывность деятельности ОПС/ПО

41. В целях обеспечения непрерывности деятельности в ОПС/ПО должны быть разработаны:

- политика непрерывности деятельности, которая должна содержать необходимые руководящие принципы для обеспечения непрерывности деятельности и необходимые ролям полномочия для выполнения возложенных на них задач;

– план восстановления деятельности, где необходимо описать процедуры, обеспечивающие оперативное восстановление работоспособности критичных систем и функций. План должен тестироваться на периодической основе не реже 1 раза в год.

Глава 7. Безопасность жизненного цикла автоматизированных систем ОПС/ПО

42. ОПС/ПО должны обеспечить комплексную защиту автоматизированных систем на всех стадиях жизненного цикла автоматизированной системы (проектирование, реализация, тестирование, приемка, эксплуатация, сопровождение, модернизация, снятие с эксплуатации должны быть документированы и утверждены руководством). При этом тестирование необходимо проводить в тестовой среде, идентичной с промышленной средой.

43. ОПС/ПО должны использовать только лицензионное программное обеспечение, допускается программное обеспечение с открытым исходным кодом либо собственной разработки при наличии полного комплекта документации, утвержденного руководителем (техническое задание, программа и методика испытаний, акт и журнал испытаний, акт ввода в промышленную эксплуатацию).

Глава 8. Ведение журнала регистрации событий

44. В ОПС/ПО должно быть обеспечено ведение журнала регистрации событий (логирование) осуществленной деятельности в автоматизированной системе, персональном компьютере, серверном и сетевом оборудовании, баз данных как средство для проведения аудита информационной безопасности и восстановления хода событий и ведения подотчетности. Журнал регистрации событий должен включать в себя действия всех пользователей, в том числе высокопривилегированных учетных записей (root, administrator, sysdba, dba).

45. Мониторинг и анализ информации журнала регистрации событий должен проводиться ежедневно администраторами автоматизированной системы (персонал технической поддержки), в том числе с применением автоматизированных систем,

и все нестандартные ситуации, связанные с безопасностью, должны расследоваться.

46. Информация журнала регистрации событий должна храниться в электронном виде в течение периода времени, равного сроку хранения обрабатываемых данных соответствующей автоматизированной системы, но не менее 2 (двух) лет.

47. Информация журналов регистрации событий должна быть защищена от случайного или преднамеренного удаления, модификации или фальсификации. Отключение журналирования, удаление, модификация или фальсификация информации журналов регистрации должно рассматриваться как инцидент.

Глава 9. Антивирусная защита

48. В ОПС/ПО должны применяться только официально приобретенные (лицензионные) средства антивирусной защиты. Установка и регулярное обновление средств антивирусной защиты на автоматизированных рабочих местах и серверах автоматизированной системы должны осуществляться ответственными администраторами.

49. При обеспечении антивирусной защиты в ОПС/ПО должны быть разработаны и введены в действие инструкции по антивирусной защите, учитывающие особенности информационных процессов. Ответственность за выполнение требований процедур по антивирусной защите должна быть возложена на каждого сотрудника ОПС/ПО, имеющего доступ к персональному компьютеру и/или автоматизированной системе.

50. Устанавливаемое или изменяемое программное обеспечение должно быть предварительно проверено на отсутствие вирусов. При обнаружении компьютерного вируса должны быть приняты меры по его обезвреживанию и восстановлению работоспособности рабочих мест.

51. Отключение или необновление антивирусных средств не допускается. Установка и обновление средств антивирусной защиты должны контролироваться ответственными сотрудниками.

Глава 10. Использование ресурсов сети интернет

52. В ОПС/ПО должны применяться меры по сегментации и межсетевому экранированию внутренних вычислительных сетей, а также по защите внутренних вычислительных сетей при взаимодействии с сетью интернет.

53. ОПС/ПО обязаны применять меры по регистрации изменений параметров настроек средств и систем защиты информации, меж сетевого экранирования и защиты вычислительных сетей ОПС/ПО.

54. В ОПС/ПО должны быть определены и утверждены руководством ОПС/ПО цели использования сети интернет. Использование сети интернет в неустановленных целях должно быть запрещено.

55. ОПС/ПО необходимо определить порядок подключения и использования ресурсов сети интернет, включающий в том числе контроль со стороны подразделения, ответственного за обеспечение информационной безопасности.

56. В ОПС/ПО, осуществляющем дистанционное обслуживание клиентов посредством мобильных приложений в связи с повышенными рисками нарушения информационной безопасности при взаимодействии с сетью интернет, должны применяться средства защиты информации, обеспечивающие прием и передачу информации только в установленном формате и только для конкретной технологии.

57. При осуществлении дистанционного обслуживания должны применяться защитные меры, предотвращающие возможность подмены авторизованного клиента злоумышленником в течение сеанса работы.

58. Все операции клиентов в течение всего сеанса работы с мобильными приложениями должны выполняться только после выполнения процедур идентификации, аутентификации и авторизации. В случаях истечения времени сеанса работы (нарушения или разрыва соединения) необходимо обеспечить повторное выполнение указанных процедур.

59. Почтовый обмен через сеть интернет должен осуществляться с использованием защитных мер и противодействия распространению спама.

60. При взаимодействии с сетью интернет должны использоваться защитные меры противодействия атакам злоумышленников.

Глава 11. Резервное копирование и восстановление

61. В ОПС/ПО должны создаваться резервные копии по обработанным и проведенным платежам.

62. В качестве носителей данных должны использоваться внешние носители информации: жесткие диски, магнитные ленты, записываемые оптические цифровые диски и др.

63. Все резервные копии должны быть промаркированы с указанием хранимой информации, учетного номера и даты создания копии.

64. Резервные копии (или их дубликаты) должны храниться в удаленных помещениях, обеспечивающих защиту от несанкционированного доступа, защиту от электромагнитных излучений, тепловых воздействий, механических воздействий, а также при поддержании внутренней температуры и влажности воздуха на заданном уровне.

65. В ОПС/ПО должны осуществляться процедуры периодического тестирования и восстановления данных архива резервных копий согласно внутренним документам не реже 1 раза в год.

Глава 12. Требования к процессу управления инцидентами и уязвимостью информационной безопасности

66. Управление инцидентами и уязвимостью информационной безопасности осуществляется на основе разработанных и четко используемых процессов, с учетом требований к операторам платежных систем и участникам платежных систем, установленных в Положении «О нештатных ситуациях в платежной системе», утвержденном постановлением Правления Национального банка от 2 сентября 2019 года №2019-П-14/46-2-(ПС), а также других нормативных актов Национального банка.

67. ОПС/ПО должны идентифицировать инциденты и уязвимость, они должны быть оценены, и к ним должны быть приняты меры по предотвращению возникновения подобных инцидентов информационной безопасности. Уязвимость должна быть устранена.

68. Результаты анализа инцидентов информационной безопасности, а также рекомендации по минимизации вероятности возникновения инцидентов информационной безопасности и их возможного ущерба должны в дальнейшем использоваться для оценки рисков информационной безопасности.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 31 марта 2023 года
№ 2023-П-14/21-2-(ПС)

Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к расчетному банку»

В соответствии со статьями 5, 9 и 64 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О минимальных требованиях к расчетному банку» (прилагается).

2. Признать утратившими силу следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики:

– «Об утверждении Временного Положения «О критериях для выбора расчетного агента для проекта интеграции Национальной системы расчетов платежными картами «Элкарт» с национальными/международными платежными системами других стран» от 16 августа 2017 года № 2017-П-14/34-2-(НПА);

– «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Временного положения «О критериях для выбора расчетного агента для проекта интеграции Национальной системы расчетов платежными картами «Элкарт» с национальными/международными платежными системами других стран» от 16 августа 2017 года № 2017-П-14/34-2-(НПА)» от 26 февраля 2018 года № 2018-П-14/6-3-(ПС);

- «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Временного Положения «О критериях для выбора расчетного агента для проекта интеграции Национальной системы расчетов платежными картами «Элкарт» с национальными/международными платежными системами других стран» от 16 августа 2017 года № 2017-П-14/34-2-(НПА)» от 7 декабря 2022 года № 2022-П-14/76-5-(ПС).

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении 15 (пятнадцати) дней со дня официального опубликования.

4. Юридическому управлению:

- со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Управлению платежных систем со дня получения соответствующих документов в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, операторов платежных систем, платежных организаций, Объединения юридических лиц «Союз банков Кыргызстана» и Объединения юридических лиц «Ассоциация операторов платежных систем КГ (КЕЙ-ДЖИ)».

6. Отделу «Секретариат Правления» в течение 3 (трех) рабочих дней довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики, областных управлений и Представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего управление платежных систем.

Председатель

К. Боконтаев

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 31 марта 2023 года
№ 2023-П-14/21-2-(ПС)

ПОЛОЖЕНИЕ

«О минимальных требованиях к расчетному банку»

Глава 1. Общие положения

1. Настоящее Положение «О минимальных требованиях к расчетному банку» (далее – Положение) определяет минимальные требования к коммерческому банку для осуществления деятельности в качестве расчетного банка оператора платежной системы/платежной организации (далее – Расчетный банк), действующих на основании лицензий Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк).

2. Целью данного Положения является гарантированное проведение расчетными банками окончательных расчетов по:

– платежам в пользу третьих лиц, принятых платежными организациями и проводимых по системам крупных и розничных платежей;

– платежам международных платежных систем, совершенных на территории Кыргызской Республики с расчетными банками/центрами данных международных платежных систем.

3. Настоящее Положение распространяется на операторов платежных систем, платежные организации – резидентов Кыргызской Республики, а также коммерческие банки, подключенных международной платежной системе.

Проведение окончательных расчетов по системам электронных денег регламентировано положением «Об электронных деньгах в Кыргызской Республике».

4. Решение о выборе Расчетного банка принимает оператор платежной системы/платежная организация в соответствии с установленными настоящим Положением требованиями, а также внутренними документами.

5. На основании заключенного договора между Расчетным банком и оператором платежной системы/платежной организацией Расчетный банк, являясь участником межбанковских систем, обеспечивает своевременные расчеты по платежам, проведенным в системе крупных или розничных платежей платежной организации/оператора платежной системы.

6. Расчетный банк, в случаях, предусмотренных в договорных отношениях, обеспечивает проведение окончательных взаиморасчетов в любых валютах по платежам в рамках международных платежных систем, совершенных на территории Кыргызской Республики, через систему своих корреспондентских счетов и на основании договора об интеграции, заключенного с международной платежной системой и/или оператором международной платежной системы в соответствии с правилами системы.

7. Банк вправе оказывать услуги Расчетного банка нескольким операторам платежных систем/платежным организациям на основании заключенных договоров.

8. Оператор платежной системы/платежная организация вправе выбирать несколько расчетных банков и нести самостоятельную ответственность по управлению ликвидностью на счетах в расчетных банках для исполнения своих обязательств по платежам в пользу третьих лиц.

9. Операторы значимой платежной системы (далее – ЗПС) и системно-значимой платежной системы (далее – СЗПС) должны иметь основной и резервный Расчетный банк.

В случае изменения критерия значимости участника платежной системы на ЗПС и СЗПС, участник платежной системы в срок не позднее 6 (шести) месяцев, с момента получения уведомления Национального банка относительно критерия значимости должен обеспечить наличие резервного Расчетного банка.

10. Расчетный банк осуществляет свою деятельность в соответствии с настоящим Положением, нормативными правовыми актами Национального банка, включая требования законодательства по противодействию финансированию терроризма и легализации доходов, полученных преступным путем (далее – ПФТД/ЛПД),

правилами платежной системы, а также договорами, заключенными с оператором платежной системы/платежной организацией и расчетным банком международной платежной системы/оператором международной платежной системы.

11. Расчетный банк и оператор платежной системы/платежная организация обеспечивают основной и резервный каналы связи и интеграцию между своими системами в соответствии с требованиями по обеспечению информационной безопасности в коммерческих банках Кыргызской Республики.

Глава 2. Требования к Расчетному банку

12. Расчетным банком может быть коммерческий банк, имеющий лицензию Национального банка на право проведения банковских операций по:

- осуществлению расчетов и платежей по поручению клиентов и банков-корреспондентов и их кассовому обслуживанию;
- выпуску, покупке, оплате, принятию, хранению и подтверждению платежных документов (чеки, аккредитивы, векселя и другие документы), включая кредитные и платежные карты;
- осуществлению операций по счетам в иностранной валюте для клиентов и по приобретению (обмену) иностранной валюты от имени клиента.

13. Расчетный банк для операторов платежных систем/платежных организаций должен соответствовать следующим требованиям:

1) является участником Гроссовой системы расчетов в режиме реального времени (далее – ГСРРВ) и Системы пакетного клиринга (далее – СПК), при этом Расчетному банку оператора взаимодействия достаточно являться прямым участником только ГСРРВ;

2) является участником международной межбанковской системы передачи финансовых сообщений (например, SWIFT) и/или имеет с расчетным банком оператора локальных/международных платежных систем других стран каналы передачи финансовых сообщений;

3) за последний отчетный год соблюдает экономические нормативы и требования, установленные Национальным банком, а также

требования Закона Кыргызской Республики «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов»;

4) не имеет задолженности по налоговым и другим обязательным платежам в государственный бюджет Кыргызской Республики, а также по страховым взносам по государственному социальному страхованию на последнюю отчетную дату;

5) не имеет непогашенных просроченных задолженностей перед Национальным банком на последнюю отчетную дату;

6) не находится в процессе ликвидации, в режиме временной администрации и/или к банку не применены меры воздействия со стороны Национального банка, ограничивающие возможность проводить операции в качестве Расчетного банка на момент подписания договора.

14. Расчетный банк оператора платежной системы, интегрированной с международной системой, помимо требований, установленных в пункте 13 настоящего Положения, должен соответствовать следующим требованиям:

1) осуществляет банковскую деятельность на рынке Кыргызской Республики не менее 5 (пяти) лет.

2) является прямым участником международной системы, для которой планирует стать Расчетным банком и/или является участником локальной платежной системы в рамках которого реализован проект межсистемной интеграции с национальными/международными платежными системами других стран;

3) является участником Автоматизированной торговой системы Национального банка;

4) имеет действующие корреспондентские отношения с расчетными банками/агентами операторов международных платежных систем (преимущество);

5) иметь в наличии заключение внешнего аудитора, подтверждающее соответствие учета и отчетности установленным стандартам бухгалтерской и финансовой отчетности за два последние года;

б) является участником Гроссовой системы расчетов в режиме реального времени.

Глава 3. Функции Расчетного банка

15. Расчетный банк, заключивший договор с оператором платежной системы/ платежной организацией, выполняет следующие функции:

- обеспечивает достаточную ликвидность на корреспондентском счете, открытом в Национальном банке, для проведения собственных платежей и платежей, проведенных участниками системы оператора платежной системы/платежной организации;

- в расчет резерва для розничных платежных систем, устанавливаемого в системе ГСРРВ ежедневно на корреспондентском счете в Национальном банке, включает резерв для оператора платежной системы/платежной организации на ежедневной основе;

- в расчет резерва в страховой (гарантийный) фонд включает резерв для платежных организаций, с которыми банк заключил договора о выполнении функций Расчетного банка;

- открывает расчетный счет, основной для системы оператора платежной системы/ платежной организации, на котором аккумулируются денежные средства по платежам в пользу третьих лиц, и списание денежных средств с данного счета проводится исключительно в пользу третьих лиц, получателей платежей и/или для проведения окончательных расчетов по дебетовым чистым позициям. Оператор платежной системы /платежная организация не вправе проводить любые другие операции по данному счету;

- устанавливает в случае необходимости требование об открытии резервного счета и создания резерва на данном счете на случай недостаточности средств на основном расчетном счете системы оператора платежной системы/платежной организации. Величина резерва может быть рассчитана исходя из оценки требуемой ликвидности за определенный период;

- по поручению оператора платежной системы/платежной организации обеспечивает своевременный перевод денежных средств банкам, в которых открыты счета получателей денежных средств, через межбанковские системы платежей;

- своевременно информирует о проведении/непроведении окончательных расчетов по платежам, проведенным в системе оператора платежной системы/платежной организации;

- по платежам международных платежных систем, совершенных на территории Кыргызской Республики, осуществляет взаиморасчет с Расчетным банком/агентом международной платежной системы в любой валюте в соответствии с условиями договоров/соглашений. В свою очередь, получает по переведенным средствам от других участников системы оператора платежной системы/платежной организации в соответствии с Правилами систем оператора платежной системы/платежной организации возмещение в эквиваленте в национальной валюте через ГСРРВ;

- получает от Расчетного банка платежной системы, в том числе Расчетного банка локальной/международной платежной системы другой страны денежные средства по операциям данной платежной системы на территории Кыргызской Республики и обеспечивает своевременное зачисление соответствующих сумм в соответствии с Правилами систем оператора платежной системы/платежной организации на корреспондентские счета участников данной системы в Национальном банке через ГСРРВ;

- принимает на себя валютные риски в случае наступления неблагоприятного изменения курсов иностранных валют.

Глава 4. Обязанности Расчетного банка

16. Расчетный банк обязан:

- соответствовать требованиям, установленным в Главе 2 настоящего Положения, а также обеспечивать соблюдение всех взятых на себя обязательств;

- не допускать нехватку ликвидности на корреспондентском счете в Национальном банке, а также задержку и очередь платежей, согласно требованиям ГСРРВ (в случае применимости);

- иметь действующий план, утвержденный правлением Расчетного банка по обеспечению непрерывности деятельности в части обеспечения бесперебойности расчетов;

- обеспечить основной и резервный каналы передачи сообщений с расчетными банками платежных систем, интегрированными с системами операторов платежных систем;

- гарантировать своевременные взаиморасчеты с банками участниками платежной системы, а также с Расчетным банком локальной/международной платежной системы, интегрированной с данной системой;

- устанавливать тарифы не выше ставки тарифов, действующих в банке по расчетно-кассовому обслуживанию юридических лиц.

- разработать и утвердить Методику расчета и поддержания достаточной ликвидности на корреспондентском счете в Национальном банке и в других банках, во исполнение требований пункта 6 настоящего Положения, для проведения окончательных расчетов, а также пошаговую Процедуру осуществления взаиморасчетов с другим Расчетным банком локальной/международной платежной системы, интегрированной с данной системой, а также с участниками данной системы;

- проводить внешний аудит информационных систем в соответствии с требованиями Положения «О минимальных требованиях к внешнему аудиту банков и других небанковских финансово-кредитных организаций, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики», утвержденного постановлением Правления Национального банка от 15 июня 2017 года № № 2017-П-12/25-2-(НПА);

- Расчетный банк ЗПС или СЗПС, интегрированной с международной платежной системой, должен предоставить для оператора платежной системы/платежной организации в качестве гарантии портфель государственных ценных бумаг или ценных бумаг Национального банка со сроком погашения не менее 3 (трех) месяцев (без учета заложенного портфеля) либо банковскую гарантию или другой инструмент для своевременного проведения платежей и расчетов оператора платежной системы/платежной организации. При этом вышеперечисленные инструменты гарантии в совокупности должны составлять не меньше среднедневного значения оборотов по интегрированной платежной системе с локальной системой оператора платежной системы (сумма оборотов за каждый день предыдущего месяца/количество дней

в предыдущем месяце, когда были платежи), по которым заключены договоры об оказании услуг Расчетного банка.

Расчет среднего значения оборотов за месяц осуществляется оператором платежной системы/платежной организацией 1 (один) раз в месяц на основании данных за предыдущий месяц, и до 5 числа следующего за отчетным месяцем соответствующая информация направляется в Национальный банк и коммерческий банк для дальнейшего использования коммерческим банком – Расчетным банком в течение отчетного месяца.

Глава 5. Требования к договору

17. Договор между оператором платежной системы/платежной организацией и Расчетным банком, помимо условий договоров на расчетно-кассовое обслуживание, как минимум должен содержать следующую информацию:

- права и обязанности сторон;
- ответственность сторон;
- порядок и сроки проведения расчетов;
- порядок информационного обмена при проведении расчетов;
- по согласию сторон размер депонированной суммы, хранимой оператором платежной системы/платежной организацией для гарантии окончательных расчетов и порядок ее использования;
- порядок оповещения при возникновении нештатных ситуаций, порядок и срок проведения взаиморасчетов при возникновении нештатных ситуаций;
- порядок разрешения споров;
- условия оплаты (тарифы, комиссии и вознаграждения и др.);
- порядок расторжения договора и проведения окончательных взаиморасчетов;
- договор может содержать иные условия.

Глава 6. Заключительные положения

18. Стороны вправе расторгнуть договор в любое время в случаях и в порядке, предусмотренном договором, а также в случае выявления

несоответствия установленным требованиям законодательства Кыргызской Республики и заключенным договорам при условии погашения всех обязательств по расчетам.